

MTK:n vuosi 2015

Sisällysluettelo

Puheenjohtajan katsaus	4
MTK:n toiminta vuonna 2015	6
Lisää rahaa markkinoilta	6
Uutta voimaa järjestön yhteistyöstä	7
Eroon keskittävästä politiikasta – koko maa kasvuun	7
Maatalous	9
Hallitusohjelmaan oikea ote	9
Markkinoilla vaikea vuosi – markkinaedunvalvontaa tehostettiin	9
Ruokaketjuun lisää oikeudenmukaisuutta	10
Uusia markkinakanavia maataloustuotteille	11
Maatalouspolitiikka uudistui – ensimmäisen toimeenpanovuoden kokemuksia	11
Eläinsuojelulain uudistaminen on tehtävä turvaten kotieläintilojen tuotantoedellytykset	12
Huoltovarmuus	13
Kehitämme alkutuotantopoolin toimintaa ja osaamista	13
Metsätalous	14
Parannamme metsätalouden harjoittamisen edellytyksiä	14
Edistämme metsäasioiden parempaa koordinaatiota EU:n metsästrategian mukaisesti ja nostamme aktiivisest elinkeinonäkökulman EU:n metsäkeskusteluun	16
Otamme käyttöön uudet metsäedunvalvonnan toimintamallit	17
Maaseutuyrittäjyys	19
Veropolitiikka	19
Hyvinvointipolitiikka	21
Ympäristö ja maankäyttö	24
Maapolitiikkaa meidän maaliimme	24
Jäsenpalvelut	27
Tyytyväiset jäsenet, tehokas järjestö	27
Jäsenyyden vahvistaminen – teemavuosien aktiivisuus jatkuu	28
Viestintä	29
Tuemme järjestön markkinavaikuttamista	29
Kehitämme uudistuvan MTK-organisaation sisäistä viestintää ja jäsenviestintää	30
Tuemme viestinnällä MTK:n vaali- ja hallitusohjelmavaikuttamista	30
Koulutus	32
Järjestökoulutuksen tuotteiden kehittäminen	32
Järjestöyhteistyön kehittäminen	32
Vaikuttaminen koulutuspolitiikkaan vihreiden elinkeinojen näkökulmasta	32
MTK Järjestökoulutus 2015	34
Euroopan unionin politiikka, MTK Brysselissä ja kansainvälinen yhteistyö	35
MTK Brysselissä	35
Vaikuttamista MTK:n tontilta kansalaisyhteiskunnan EU-kodissa, Euroopan Talous- ja sosiaalikomiteassa, ETSK:ssa – ECOSOC:ssa	38
Kauppapolitiikkaa monenkeskisesti ja kahdenvälisesti	39
WFO on maailman tuottajaedustaja	40
BFFE – Baltic Farmers' Forum on Environment	40
Ruoka, metsät, vesi ja maaseutu osana kehitysyhteistyötä	41
FFD:n toiminta ja kehityshankkeet	41

Pohjolan Talonpoikaisjärjestöjen Keskusneuvosto NBC (Nordens Bondeorganisationer Centralråd	42
MTK:n organisaatio ja jäsenistö 2015	43
Valtuuskunta	44
Johtokunta	45
Johtoryhmä	46
Metsävaltuuskunta ja metsäjohtokunta	46
Toimihenkilökokoukset	46
Tilintarkastajat	46
Valiokunnat ja jaostot	46
MTK-liittojen puheenjohtajakokoukset	52
Yhteiskuntavastuu	53
MTK yhteiskuntavastuullisena toimijana	53
Henkilöstökertomus	53
Tietohallinto	55
Taloustietoja	56
Konsernin toiminta	56
Keskusliiton toiminta ja talous	56
Tilikauden tulos, tilinpäätössiirrot ja rahastomuutokset	58
Näkymät vuodelle 2016	58
MTK:n säätiö	60
MTK:n säätiön hallinto ja henkilöstö	60
Säätiön toiminta	60
Säätiön talous	61
MTK:n tytär- ja osakkuusyhtiöt	63
Pellervo-Instituutti Oy	63
Maanomistajien Arviointikeskus Oy	65
Viestilehdet Oy	65
MTK:n antamia lausuntoja	69
Maataloustuottajaliittojen ja metsänomistajien liittojen jäsenmäärä ja maksaneiden jäsenten lukumäärä 31.12.2015	74

Puheenjohtajan katsaus

Selviytymistaistelua

Hirmuisen vuoden sai kantaakseen tämä maaseudun sisukas kansa. Ruokamarkkinat romahtivat meillä ja muualla EU:ssa. Puukauppa takkusi, kun metsänomistajien myynti-intoon ei löytynyt vastinpareja markkinoilta. Kaiken lisäksi kasvukausi oli kolea ja sateinen. Peltotyöt olivat kovimman takana.

Maatalouden yrittäjätulo romahti peräti 40 prosenttia vuodessa. Takana oli jo kaksi syvää taantuman vuotta, joten maatalouden kriisi syveni pahimmaksi miesmuistiin.

Viljelijät kokivat joutuneensa maailmanpolitiikan maksumiehiksi. Suurimpia syitä talousahdinkoon

olivat Venäjän pakotteiden aiheuttama viennin tyrehtyminen sekä huonosti ajoitetut uudistukset maatalouspolitiikassa. Uuden politiikan ongelmat näkyivät maataloilla tukien vähenemisenä ja maksatusten viivästymisenä.

Maataloudelle annettiin lähinnä sympatiaa vaatimattomien tukipakettien muodossa. Näitäkin piti vauhdittaa suurmielenosoituksella Brysselissä. Todelliset ratkaisut antavat yhä odottaa itseään.

Kotimaiset ruokamarkkinat tuhottiin kaupan hintakampanjoilla. Ruokateollisuudella oli käsissään ylijäämiä, joten se oli heikko neuvottelukumppani. Määrävässä markkina-asemassa

olevat kaupan ketjut vedättivät hintoja alemmas jokaisella neuvottelukierroksella.

Ruoan hinta oli kaupan ainoa kilpailuvaltti. MTK kritisoi voimakkaasti tällaista toimintaa, sillä sen katsottiin murtavan suomalaisen laatustrategian, johon kaikki osapuolet ovat pitkään sitoutuneet. Jos tilanteeseen ei saada muutosta, on Suomen heikennettävä laatu- ja ympäristösuojeluun ja eläinten hyvinvointiin. Tätä kuluttajat ja tuottajat eivät halua.

Eduskuntavaalit ja maan uusi hallitus toivat uskoa paremmasta ainakin joksikin aikaa. MTK usein kritisoi edellisen vaalikauden hallituksia maaseutuvastaisiksi. Syystäkin, niin rajusti politiikka ja erityisesti budjettileikkaukset iskivät nimenomaan maaseudun yrittäjiin ja asukkaisiin.

MTK:n vaaliohjelma ja vaikuttamistyö vaalien alla näkyvät Sipilän hallituksen ohjelmassa. Biotalous nostettiin kärkihankkeeksi Suomen talouden kuntoon laittamisessa. Hallitusohjelmassa luvattiin karsia byrokratiaa ja parantaa yrittäjyyden edellytyksiä sekä lisätä kuntien valtaa maankäytössä ja helpottaa maaseudulle rakentamista.

Vankka usko biotalouteen korostuu erityisesti metsäsektorilla. Suomessa käynnistyi ennätyksellisen paljon investointihankkeita, jotka toteutuessaan lisäävät puun käyttöä vähintään hallituksen tavoitteena olevat 15 miljoonaa kuutiometriä vuodessa. Tämä on jopa välttämätöntä, sillä niin huikeaan kasvuun maamme metsät ovat yltyneet.

Metsäsektorin kasvunäkymiä varjostivat metsäteollisuuden ja MTK:n monet yhteenotot. Teollisuus haluaa rajoittaa uusien toimijoiden tuloa markkinoille. Vanha reviiirijattelu nousi pintaan. MTK:n mielestä uusia toimijoita tarvitaan, jotta puumarkkinat tervehtyvät, metsätalouden kannattavuus kohenee ja Suomi lähtee nousuun.

Sipilän uusi hallitus lähti rohkeasti uudistusten tielle tavoitteenaan parantaa yritysten kilpailukykyä Suomessa. Työmarkkinoita koskevat uudistukset törmäsivät kuitenkin nopeasti työmarkkinajärjestöjen muuriin. Lienee selvä, että lopulta hallituksen on tingittävä keskeisistä tavoitteistaan talouspolitiikassa.

Julkisen talouden kestävyysvajeen kannalta on tärkeää, että hallitus saa valmiiksi mittavan sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen. Tiukkojen neuvottelujen jälkeen päädyttiin siihen,

että tämän uudistuksen ohessa koko aluehallinnon rakenne remontoidaan. Maaseudulle nämä uudistukset ovat merkittäviä. MTK valmisti oman esityksensä maakuntahallinnosta, joka sisältää mm. maaseutuhallinnon ja lomituksen uudelleen organisoinnin.

MTK on vahva kansainvälinen toimija sekä EU:ssa että maailmalla. Järjestö teki suuren työn ilmasto- ja energiapolitiikassa. Edellytykset ovat nyt olemassa sille, että maa- ja metsätalous saavat jatkossa oikeudenmukaisen kohtelun. Osoituksena järjestömme arvostuksesta saamme isännöidä maailman maataloustuottajien järjestön vuosikokousta juhluvuotena 2017.

MTK:n järjestöuudistuksen myötä metsänhoitoyhdistykset aloittivat MTK:n jäseninä. Ylin päättävä toimielin, valtuuskunta, uudistui. Uusi alueorganisaatio aloitti toimintansa. Ensimmäisen vuoden näytöt ovat vahvoja.

www.mtk.fi/saavutukset

Juha Marttila

MTK:n toiminta vuonna 2015

Uutta voimaa yhteistyöstä

Avaintavoitteet

1. Lisää rahaa markkinoilta
2. Uutta voimaa järjestön yhteistyöstä
3. Eron keskittävästä politiikasta – koko maa kasvuun

Lisää rahaa markkinoilta

Vuosi 2015 oli erityisesti maataloustuotemarkkinoilla hyvin vaikea, mikä korosti vaatimuksia markkinaedunvalvonnan vahvistamiseksi. Markkinaedunvalvonnalla tarkoitetaan sekä markkinoita ohjaaviin poliittisiin säätelymekanismeihin että suoraan tuote- ja tuotantopanosmarkkoihin vaikuttamista.

Markkinaongelmia aiheuttivat erityisesti globaali elintarvikkeiden markkinahintojen lasku, Venäjän tuontikiellon vaikutukset sekä kustannusten jatkuva nousu. Isoihin globaaleihin markkina- tai politiikkamuutoksiin suomalainen tuotanto joutuu lähinnä sopeutumaan. On kuitenkin selvää, että esim. Venäjän tuontikiellon merkitystä suomalaiselle elintarviketeollisuudelle ei esim. EU:ssa täysin tunnistettu.

Vaikka tuontiruoan osuus tietyissä tuoteryhmissä vahvistui, suomalaisen ruoan asema kuluttajien keskuudessa säilyi vahvana. Myös ruoan kotimaisesta alkuperästä kertovan Hyvää Suomesta -merkin tunnettuus brändinä vahvistui.

Tuottajien heikko asema elintarvikeketjussa on tunnistettu sekä Suomessa että koko EU:n alueella. Yksimielisyyttä keinoista, millä tuottajien asemaan voitaisiin vahvistaa ei ole kuitenkaan löytynyt. MTK vaikutti aktiivisesti sekä suoraan että COPA:n kautta EU-päätäjiin kaupan asemaa ohjaavan lainsäädännön saamiseksi, mutta toistaiseksi tuloksia ei ole saavutettu. Suomessa vaikuttaminen kohdistui hankintalain ja kilpailulain uudistamiseen.

MTK selvitti myös tuottajien ja elintarvikeyritysten välisien sopimusten ongelmia ja kävi niiden pohjalta keskusteluja eri yritysten kanssa. Niiden perusteella osaan sopimuksia saatiin tuottajien asemaa parantavia muutoksia.

Teknologian kehittyminen mahdollistaa myös täysin uudenlaisten kauppatapojen käyttöönoton. Elintarvikkeiden osalta järjestö selvitti erilaisia mahdollisuuksia sähköisen kauppapaikan perustamiseksi erityisesti lähiruoan tuottajille. Valmistelun tuloksena asian jatkovalmistelu kauppapaikkaa perustavan yrityksen kanssa siirtyi Viestilehdet Oy:n puolelle.

Puukaupassa MTK oli vauhdittamassa puumarkkinaosapuolten yhteistä hanketta sähköisen puukauppapaikan perustamiseksi. Päätökset asiasta saatiin aikaiseksi vuoden 2015 aikana ja uusi sähköinen kauppapaikka aloittaa toimintansa vuoden 2016 lopulla.

Suomalainen ruokakauppa (erityisesti S-ryhmä) aloitti vahvan kampanjan ruoan markkinoinnissa hintakärjellä. Syynä hintakampanjointiin oli erityisesti kauppojen kova markkinaosuuskilpailu ja huoli Lidl:n markkina-aseman vahvistumisesta. MTK ja tuottajat reagoivat vahvasti kampanjaa vastaan saamatta kaupalta vastakaikua. MTK toi keskusteluun suomalaisen ruoan laadun ja poikkeukselliset tuotantotavat, jotka nostavat myös tuotantokustannuksia.

MTK uudisti oman markkinatiedon tuottamista ja sen välittämistä jäsenistölle. Tämä kehitystyö jatkuu edelleen vuoden 2016 aikana. Koulutuksella tuettiin viljelijöiden markkinaosaamisen vahvistamista erityisesti viljamarkkinoilla.

MTK tuki osaltaan erilaisin toimin hallituksen tavoitetta nostaa elintarvikeviennin arvoa 500 miljoonaa euroa hallituskauden aikana. Vienninedistämistyötä tehtiin yhteistyössä elintarvikeyritysten ja viranomaisen kanssa.

MTK tuki hallituksen tavoitetta saada uusia metsäbiotalouden investointeja ja nostaa kotimaisen puun käyttöä 15 miljoonalla kuutiometrillä vuodessa hallituskauden aikana. Osallistuimme aktiivisesti markkinoiden ja markkinainformaation kehittämiseen yhdessä muiden sidosryhmien kanssa.

Uutta voimaa järjestön yhteistyöstä

Vuonna 2014 päätetyn järjestöuudistuksen jälkeen järjestö aloitti toimintavuotensa uusi-
muotoisena. Metsänhoitoyhdistykset ja niiden noin 300 000 jäsentä olivat nyt osa järjestöä. Vuoden 2015 aikana oli tarve monelle uudelle toimintamallille niin valtakunnallisesti kuin maakunnissa. Uutta järjestökokonaisuutta esiteltiin myös lukuisissa valtakunnallisissa ja alueellisissa tapahtumissa.

Alueellisen vaikuttamisen koordinoitua varten perustettiin uudet metsävaliokunnat, joissa olivat mukana MTK-liittojen ja alueen metsänhoitoyhdistysten edustajat. Näiden valiokuntien toiminta on käynnistynyt koko maassa, mutta niiden roolissa ja toiminnan tehokkuudessa on kehittämisen tarvetta.

Metsänhoitoyhdistysten suurena haasteena oli jäsenyyksien säilyttäminen yhdistyksissä jäsenyyksien muututtua vapaaehtoiseksi. Tässä tavoitteessa yhdistykset onnistuivat kuitenkin hyvin ja noin 80 % yksityismetsien pinta-alasta on metsänhoitoyhdistysten jäseninä olevien metsänomistajien omistuksessa.

Kehitimme edelleen jäsenille suunnattuja sähköisiä viestintäpalveluita. Silti haasteena säilyi jäsenistön kokemaa tiedon vähäisyys järjestön tekemisistä. Jäsenpalvelutyöryhmä uudisti myös järjestön jäsenpalveluoppaan.

Vuoden 2015 aikana käynnistettiin valiokuntauudistus. Uudistuksen tavoitteena on valiokuntatoiminnan tehostaminen ja niiden roolin selkeyttäminen. Lisäksi tavoitteena on uusien sähköisten työvälineiden hyödyntäminen siten, että yhä useampi jäsen pystyisi esittämään näkemyksensä valmisteluvaiheessa oleviin asioihin. Syksyn 2015 valtuuskunnalle esitelty uudistus merkitsisi valiokuntien määrän merkittävää vähentämistä ja niiden toimintatapojen suurta uudistamista. Tarkoitus on, että uudistuksen jatkovalmistelu tehdään vuoden 2016 alkupuolella siten, että uudistus astuu voimaan vuoden 2017 alussa.

Eroon keskittävästä politiikasta – koko maa kasvuun

Tavoitteen mukaisesti MTK osallistui vahvasti eduskuntavaalikampanjointiin ja hallitusohjelman sisältöön vaikuttamiseen. MTK kampanjoi teemalla Nostetaan Suomi suosta, joka koostui kymmenen kohdan ohjelmasta. Sen kolme keskeistä teemaa olivat: normitulvasta eroon, biotalouteen työpaikkoja ja Suomi energiaomavaraiseksi.

Ohjelmaa esiteltiin kaikille puolueille ja useille muille sidosryhmille. Puolueiden käyttöön tuotettiin MTK:n verkkosivuille ohjelmaa taustoittavaa materiaalia. Ohjelma herätti puolueissa mielenkiintoa ja siihen liittyvät aiheet nousivat erityisesti alueellisissa keskusteluissa esille. MTK järjesti Helsingissä oman vaalipaneelin, johon osallistuivat kaikkien puolueiden edustajat. Kaikilla jäsenillä oli mahdollisuus seurata keskustelua myös verkon välityksellä. Järjestön edustajat osallistuivat noin kahteenkymmeneen maakunnissa järjestettyyn vaalitulvavuuteen.

Hallitusohjelmaan saimme lukuisia jäsenistölle tärkeitä asioita. Erityisen merkittäviä olivat biotalouden vahva osuus Suomen talouskasvun vauhdittajana ja sääntelyn purkamisen

tavoitteet. Lisäksi saimme alueiden käytön suunnitteluun merkittävän periaatteellisen suunnanmuutoksen, jota varten tarvittava lainsäädännön uudistustyö on käynnistynyt. Toisaalta valtiontalouden tiukkuus ja säästötoimet kohdistuivat myös jäsenistöömme eikä merkittäviin taloudellisiin lisäpanostuksiin maaseudun elinkeinojen tukemiseksi löytynyt mahdollisuuksia.

Vuoden 2015 aikana käynnistyi myös laaja aluehallinnon uudistus, jonka tavoitteena on maakuntien päätäntävällän kasvattaminen ja päätösvallan siirtäminen demokraattisesti valituille maakuntien päätöselimille. Ratkaisut asiassa jäivät 2016 puolelle.

Vuoden 2015 aikana käynnistyi myös alemman tieverkon kunnostusvelan korjaaminen. Teimme välittömästi eduskuntavaalien jälkeen Biotalousinfra-aloitteen yhteistyössä yli

kahdenkymmenen muun järjestön kanssa. Uusi hallitus päätti ohjelmassaan suunnata 600 miljoonaa euroa kärkihankerahoitusta liikenneverkon korjausvelan vähentämiseen vuosina 2016–2018. Merkittävää oli myös 364 miljoonan euron uudelleen kohdentaminen perusväylänpitoon ja yksityisteiden parantamisen valtionavustuksiin vuosina 2017–2019.

Syksyllä ja alkutalvesta kävimme alueellisten ja valtakunnallisten liikenneviranomaisten kanssa aktiivista vuoropuhelua korjausvelkakohteista. Alueelliset metsävaliokunnat koordinoivat maakunnissa MTK-liittojen ja metsänhoitoyhdistysten yhteistoimintaa korjausvelkakohteiden määrittämiseksi. Esitimme ELY-keskuksille yhteensä yli 200 kpl tiestön, rautateiden ja siltojen korjausvelkakohdetta. Päätökset rahoituksen kohdentamisesta tehtiin vuoden 2016 puolella.

Maatalous

Painopisteenä ruoan alkuperä

Avaintavoitteet

1. Vaikutamme aktiivisesti säädösvalmisteluun, päätöksentekoon ja toimeenpanoon sekä kansallisesti että EU:n tasolla tavoitteenamme maatalousyrittäjille mahdollisimman selkeät ja oikeudenmukaiset säädökset ilman turhaa byrokratiaa
2. Edistämme maataloustuotemarkkinoiden toimivuutta ja parannamme maatalousyrittäjien neuvotteluasemaa markkinoilla
3. Edistämme maatalouden tuotantokustannusten ja riskien hallintaa sekä markkinoiden toimivuutta tuotantopanosmarkkinoilla

Hallitusohjelmaan oikea ote

Hallitusohjelman laadinta oli keskeinen edunvalvonnallinen painopiste keväällä 2015, koska hallitusohjelma linjaa politiikan sisällön seuraavaksi neljäksi vuodeksi. Maatalouden erityistarpeiden esiintuomisen ansioista hallitusohjelma vastasi hyvin tavoitteitamme. Erityisen tyytyväisiä olemme siitä, että hallitusohjelmassa luvataan parantaa maatalouden kannattavuutta, purkaa normeja ja uudistaa viranomaisten toimintatapoja sekä pidättäytyä uusista kustannuksista aiheuttavien säädösten luomiselta.

Vahvan vaikuttamisen ansiosta maatalous sai hallitusohjelman kärkihankerahaa 90 milj. euroa. Tämä raha käytetään maatalouden investointien turvaamiseen. Hallitusohjelmaan liittyi myös kipeitä säästöjä, mutta erityisesti lomitukseen kohdistuvien säästöjen osalta saimme estettyä hallituksen kaavailemat toimet, joilla lomituksesta olisi leikattu merkittävästi hallitusohjelman vaatimaa enemmän.

Markkinoilla vaikea vuosi – markkinaedunvalvontaa tehostettiin

Vuosi 2015 oli poikkeuksellisen vaikea maataloudelle. Tuottajahinnat olivat alavireessä. Elokuussa 2014 alkanut ja koko vuoden ajan jatkunut elintarvikkeiden vientikielto Venäjälle, maataloustuotteiden tuotannon lisääntyminen ja kulutuksen hiipuminen yleisen globaalin taloustilanteen takia johtivat yhdessä vakavaan markkinahäiriöön. Markkinahäiriön seurauksena tuottajahintojen taso laski. Suomessa tilannetta vaikeutti entisestään kauppaketjujen kova ruoanhintakilpailu.

Nostimme markkinaedunvalvonnan kärkihankkeeksi viljaedunvalvonnan. Tavoitteenamme oli löytää suomalaiselle viljalle uusia markkinoita ja parantaa viljelijöiden markkinaosaamista. Olimme mukana valmistelutyössä ja vientisopimusten markkinoinnissa, kun Polar Oats toimitti

rehuvehnää EU-alueelle. Lisäksi avasimme markkinoita Italiaan, jonne ollaan koe-erien jälkeen aloittamassa säännöllinen kauran vienti. Näiden lisäksi kauratoimituksia jatkettiin Kiinaan.

Valmistelimme vuoden 2015 aikana varastokirjanpitotyökalun, jonka lanseeraamme jäsenistölle keväällä 2016. Varastosaldotyökalu auttaa viljelijää tekemään viljakaupat oikea-aikaisesti ja parantaa viljamarkkinaosaamista. Teimme vuoden aikana myös esiselvityksen viljakauppa-portaalista, joka toteutuessaan integroitaisiin varastonhallintatyökaluun, jolloin varastoja voisi helposti avata portaaliin.

Tuotimme jäseniemme käyttöön jäsenverkko Reppuun ajantasaista markkinatietoa sekä tuoteryhmittäin että tuotantopanoksista. Seurasimme erityisen tarkasti myös lannoitemarkkinoiden kehittymistä. Toteutimme aikaisempien vuosien tapaan ostoskorivertailut, joilla on helppo seurata tuotantopanosten hintakehitystä ja eri toimijoiden hintatasoja.

Vuonna 2015 vakiinnutimme MTK-lihaviestin osaksi sektorikohtaista viestintää. Hyvien kokemusten rohkaisemana aiomme jatkossa tuottaa sektorikohtaisia ajankohtaiskirjeitä kaikille tuotantosuosunnille.

Johtaja Jens Schaps Euroopan komission maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääosastolta vieraili marraskuussa Suomessa. Schapsin yksikkö vastaa yhteisestä markkinajärjestelystä ja maatalousmarkkinoiden analyysistä. Järjestimme tilavierailun maitotilalle Mäntsälään. Samalla toimimme esille Suomen vaikeaa markkinatilannetta ja tuotanto-olosuhteita.

Valiokuntien kokouksia pidettiin vuoden 2015 aikana yhteensä 71 kappaletta. Valiokunnat käsittelivät erityisesti oman sektorinsa markkinaedunvalvonnan ja maatalouspolitiikan erityiskysymyksiä. Valiokuntasihteerit välittivät valiokuntien kannat johtokunnalle tai tukineuvottelijoille.

Ruokaketjuun lisää oikeudenmukaisuutta

Maatalousyrittäjän heikko asema ruokaketjussa on yleisesti tunnustettu tosiasia, mutta lainsäädännöllisesti asia on edennyt kovin hitaasti. Saimme hallitusohjelmaan hyvän kirjauksen tuottajaorganisaatioista ja lakivalmistelu sai myös vauhtia vuoden 2015 aikana. Hallituksen esitys laista naudansiirto- ja vilja-alan tuottajaorganisaatioiden perustamisesta on tulossa

eduskuntaan vuonna 2016. Olemme vaatineet samaa lainsäädäntöä kaikille tuotantosektoreille ja lainsäädäntöä on luvattu laajentaa. Viljelijöiden osaamista on pyritty parantamaan myös sopimuskoulutuksin ja mallisopimuksin. Olemme antaneet myös juridisia neuvoja jäsenillemme ongelmatilanteissa.

Olemme osallistuneet työ- ja elinkeinoministeriön kilpailulakityöryhmään, joka pohtii muita lainsäädännöllisiä keinoja tuottajan aseman parantamiseksi. Erosimme vuoden 2015 aikana keskuskauppakamarin hallinnoimasta elintarvikeketjun kauppapalautakunnasta, koska järjestelmä ei toiminut. Olemme tuoneet esiin lautakunnan puutteet sekä Suomessa että EU:ssa ja olemme vaatineet uutta elintarvikeketjua koskevaa EU-lainsäädäntöä.

Olemme välittäneet sidosryhmille, medialle ja kuluttajille tietoa siitä, mikä on viljelijän osuus ruoan hinnasta. Tuotimme medialle sektorin tilanteesta erilaisia taustamateriaaleja, annoimme asiantuntijahaastatteluja ja teimme mm. MTK:n kuluttajatempauksen taustamateriaalin. Yleinen ymmärrys ja keskusteluilmapiiri kehittyivät vuoden 2015 aikana viljelijämyönteiseksi. Olemme myös hakeneet yhteistoimintamalleja teollisuuden ja kaupan kanssa. Esimerkkeinä näistä mm. Keskon Tuottajalle Kiitos -kampanja.

Ei lisäkustannuksia maataloudelle

Toimintamme keskeisenä periaatteena on maatalouden kustannusten alentaminen. Tästä vaikutamisesta hyvä esimerkki on liikennetraktoreita koskevaan ajoneuvo- ja ajokorttilainsäädäntö, mihin saatiin eduskuntakäsittelyn aikana siirtymäsäännös maataloustraktoreille. Poikkeuksen ansiosta maatilayrittäjät voivat ajaa traktoria vastaavalla ajokortilla kuin ennen lakimuutosta.

Osallistuimme maa- ja metsätalousministeriön työryhmään, jossa pohdittiin ankaran vastuun muuttamista lainsäädännössä. Vastustimme lakiheikennyksiä, koska ne toteutuessaan toisivat merkittäviä lisäkustannuksia elinkeinolle ja vaarantaisivat Suomen salmonellavapauden. Vaikka alussa tuntui, että olimme ainut työryhmän taho, joka halusi säilyttää ankaran vastuun, saimme työn edetessä myös muita toimijoita ymmärtämään lainsäädännön merkityksen. Työ saadaan päätökseen vuonna 2016.

Uusia markkinakanavia maataloustuotteille

Toimimme aktiivisesti, jotta maataloustuotteille syntyisi uusia myyntikanavia. Lähiruokasektorilla toimimme aktiivisesti aitojamakuja.fi-verkostossa. Aitojamakuja.fi-sivustolle on tuotettu suoramyyntiä koskeva neljän oppaan sarja, jota olimme mukana tekemässä. Neljättä opasta työstettiin syksyn aikana.

MTK on ollut aktiivisesti mukana välittämässä tietoa jäsenistölle ja verkostoille REKO-lähiruokarenkaista. Vuoden lopussa yli sadan REKOn piirissä oli 120 000 kuluttajaa ja arvioitu liikevaihto noin 8 miljoonaa euroa. Olimme mukana mm. Reko-renkaiden toimintaperiaatteiden ja -ohjeiden laadinnassa.

Viljamarkkinapaikan esiselvityksen jälkeen selvitimme teollisuuden kiinnostusta yhteisen sähköisen markkinapaikan perustamiseen. Esityksemme sai hyvän vastaanoton ja jatkamme työtä tavoitteenamme sähköisen markkinapaikan lanseeraus vuosien 2016/2017 aikana.

Pidimme vahvasti esillä alkuperätiedon merkitystä. Vaadimme toistuvasti, että julkisissa hankinnoissa on edellytettävä kansallisen lainsäädännön vaatimia tuotantotapoja. Teimme myös yhteistyötä viranomaisten kanssa ja neuvoimme, miten laatuksymykset voidaan ottaa huomioon julkisissa hankinnoissa. Herätelimme ravintolat kertomaan ruoan alkuperän. Vuonna 2015 painopisteeksi otimme pikaruokaketjut. Kaikkien pikaruokaketjujen kanssa järjestettiin tapaaminen, jossa vaadimme kotimaisten raaka-aineiden käytön lisäämistä.

Levitimme myös suomalaista ruoantuotantoa ja ruoan alkuperää koskevaa tietoa osallistamalla Ruokavisan (Ruokatieto; ruokavisa.fi) tekemiseen ja tuottamiseen asiantuntijoina sekä Ruokakoulun (4h; lasten loma-ajan päivätoiminta) toteuttamiseen.

Pake-hanke (Paikallisruoan arvoketjua kehittämässä) tuotti oppaan horeca-tukkujen ja lähiruokayrittäjien väliseen yhteistyöhön. MTK toimi asiantuntijana hankkeen ohjausryhmässä.

Olemme pitäneet jatkuvasti esillä suomalaisen ruoan merkitystä julkisissa hankinnoissa sekä keskusliitossa että liitoissa ja paikallisyhdistyksissä. Julkisiin hankintoihin liittyvää osamista ja tietotaitoa on kartutettu mm. erilaisissa hankkeissa, joissa on tuotettu toimivia malleja paikallistason työhön ruokapalvelujen ja

hankintayksiköiden kanssa keskustelemiseen. Lähisopas on kattavin tietopaketti julkisista ruokahankinnoista.

Maatalouspolitiikka uudistui – ensimmäisen toimeenpanovuoden kokemuksia

Vuoden alussa vaikutimme merkittävästi uuden EU-ohjelmakauden maatalouspolitiikan toimeenpanoon. Osallistuimme koulutusmateriaalin valmisteluun, teimme koulutusvideoita ja tukilaskurin reppuun sekä kävimme alueellisissa tilaisuuksissa kouluttamassa. Koulutusvideoilla saatiin uutta liikettä myös jäsenverkko Reppuun, videoita oli käyty katsomassa kevään aikana yli 5 000 kertaa, mikä on huomattava määrä Repun sivuilla.

Kevään säädösvalmistelussa merkittävin panostus oli ympäristökorvaukseen liittyvän lainsäädännön soveltaminen käytännön viljelyyn. Tämä työ näkyi kevään viljelijäkoulutuksissa, joissa järjestön osaamistaso toimeenpanosta oli hallinnon osaamista parempi. Kerroimme jo helmikuussa hallinnolle näkemyksemme ympäristökorvauksen rahoituksen riittämättömyydestä ja tarpeesta joko lisätä rahoitusta merkittävästi tai muuttaa lohkokohtaisten toimenpiteiden ehtoja. Hallinto ei näitä varoituksia huomioinut ennen tukihakua ja se joutui tekemään korvaavia toimia tukihaun aikana ja sen jälkeen. Ensin rajattiin tulevien vuosien luonnonhaitta- korvauksen piirissä olevaa suojavyöhykealaa ja vuoden lopulla ilmoitettiin ohjelmamuutoksista, joiden takia hallinto joutuu kuulemaan kaikkia sitoumuksen tehneitä viljelijöitä.

Pysyvään nurmeen liittyviin linjauksiin vaikutimme sekä poliittisella että toimeenpanon tasolla. Keskustelimme asiasta komisaari Hoganin kanssa hänen maaliskuisella vierailullaan, tämän jälkeen asia otettiin esille useassa yhteydessä sekä EU:n että kansallisten vaikuttajien tapamisissa. Poliittisella tasolla asiassa ei saavutettu haluttua tulosta merkittävästä panostuksesta huolimatta. Toimeenpanon osalta saavutimme mielestämme kohtuullisen yhteisymmärryksen maa- ja metsätalousministeriön kanssa, mutta myöhemmin toimeenpaneva viranomainen ei näihin linjauksiin sitoutunut, vaan muutti asetustulkintoja takautuvasti vuoden 2015 päätukihaun jälkeen. Asia on esillä ja vaikuttamistyötä jatketaan edelleen vuonna 2016.

Syksyllä vaadimme ja saimme maataloudelle kriisitukea, niin valtion kuin EU:n maksamana.

Esityksestämme kriisitukea ohjattiin maidon-tuotannon lisäksi sikataloudelle sekä velkai-sille ja investoineille tiloille. Kriisituen määrä oli kuitenkin riittämätön maatalouden taloudellinen tilanne huomioiden.

Valtio teki yksipuolisen ratkaisun vuoden 2016 kansallisesta tuesta ilman tuottajajärjestöjen hyväksyntää. Syynä tähän oli huomattava kansal-lisen tuen määrärahan leikkaus vastoin halli-tusohjelmaa. Saimme kuitenkin osin korjattua lihanaudoille vuodeksi 2015 syntyneen vääris-tymän eri alueiden tukitasoissa vuoden 2016 kansalliseen tukeen.

Vuoden lopulla tekemämme vaikuttamisen seurauksena hallinto jätti soveltamatta EU:n tuotantopalkkioihin säädösten edellyttämiä valvontaseuraamuksia. Tämä turvasi tuotanto-palkkioiden ensimmäisen erän maksun vuoden 2015 lopulla useammalle sadalle tilalle ja esti koko tuotantopalkkion menetyksen lähes kahdel-tasadalta maatilalta.

Ehkä merkittävin maatalouspoliittinen vaikutta-minen tehtiin vuoden 2015 tukien maksatusaika-tauluun. Tämä vaikuttamistyö aloitettiin jo vuoden 2013 marraskuussa ja sitä jatkettiin vuosien 2014 ja 2015 ajan. Vaikka maksatusten aikataulu vilje-lijän kannalta heikkeni selvästi vuodesta 2014, niin mihin tahansa muuhun EU-jäsenmaahan verrattuna Suomen viranomaisten suoritus oli hyvä ja hallinto lunasti lupauksensa aikataulun noudattamisesta pieniä kauneusvirheitä lukuun ottamatta.

Riskienhallinnan toimenpiteiden osalta vaati-muksemme eivät edenneet hallinnossa, koska markkinoille oli tulossa toimijoita ilman valtion tai EU:n tukitoimia.

Byrokratian purkutalkoot keskeisesti agendalla

Byrokratian ja hallinnollisen taakan karsinta saatiin hallitusohjelman kärkihankkeeksi. Laadimme ja toimitimme komissiolle ja ministe-riölle listaa karsittavista säädöksistä ja teimme ehdotuksia toimintatapojen kehittämiseksi. Teimme byrokratian ongelmakohtien kartoituk-sessa yhteistyötä MT-liittojen ja maa- ja metsäta-lousministeriön virkamiesten kanssa.

Maatalousbyrokratiassa valtaosa säädöksistä tulee EU-asetuksista, siksi vaikuttamista on tehtävä myös EU:ssa. Laadimme usean muun jäsenvaltioiden kanssa yhteistyössä komissiolle listan tärkeimmistä karsittavista säädöksistä.

Asiasta on keskusteltu myös komissaari Hoganin kanssa ja hän lupasi komissiolta toimia, joilla järjestelmiä voitaisiin yksinkertaistaa.

Kärkiteemoina maatalousbyrokratian karsin-nassa olivat ja ovat edelleen valvontaseuraa-musten kohtuullistaminen, moninkertaisten ilmoitusten karsiminen, täydentävät ehdot ja viljelijälähtöinen toimeenpano. Käymme toimeen-panon kysymyksiä säännöllisesti läpi myös maa- ja metsätalousministeriön ja Maaseutuviraston kanssa.

Maatilojen suoramyyntiä ja jatkojalostusta sekä pk-elintarvikeyritysten toimintaa koskevaan byrokratiaan ja sen vähentämiseen olemme vaikuttaneet aktiivisella yhteistyöllä Aitojama-kuja.fi-verkostossa. Aitojamakuja.fi-sivustolle olimme tuottamassa suoramyynti-ohjeistusta yhteistyössä Eviran ja MMM:n asiantuntijoiden kanssa.

Eläinsuojelulain uudistaminen on tehtävä turvaten kotieläinti-lojen tuotantoedellytykset

Eläinsuojelu- ja eläinten hyvinvointipolitiikka läpäisee kaikki kotieläintuotannon sektorit. Merkittävin kansallinen hanke kertomusvuonna 2015 oli eläinsuojelulain uudistamisen valmis-telu ja eteneminen. Työ käynnistyi syksyllä 2012. Vaikutimme lakivalmisteluun jäsenenä minis-teriön kokoamassa laajassa ohjausryhmässä. Ohjausryhmä kokoontui useita kertoja vuoden 2015 aikana käsitellen mm. eläinten kohtelua, viranomaisvalvontaa ja eläinten pitoa. Vaiku-tamme uuden eläinsuojelulain valmisteluun siten, että laista tulisi mahdollisimman hyvä tuot-tajan, eläimen ja kotieläintuotannon kannalta. Vaikutuskanavina käytimme viranomaisyhteis-työn lisäksi mm. asian nostamista keskusteluun artikkeleja ja mielipidekirjoituksia laatimalla.

Vaikutimme jäsenenä myös maa- ja metsäta-lousministeriön Tuotantoeläinten neuvottelukun-nassa. Neuvottelukunta käsitteli kokouksissaan ajankohtaisia eläinten hyvinvointi- ja eläin-suojeluasioita sekä osallistui eläinsuojelulain uudistamiseen. Emme kannattaneet eläinsuo-jeluasiamiehen viran jatkamista. Asiamiehen määräaikainen toimikausi loppui vuoden 2015 lopussa. Eläinten hyvinvointikeskuksen osalta ehdotimme pohjoismaisen yhteistoiminnan lisäämistä ja keskuksen yhdistämistä Luonnon-varakeskuksen toimintoihin.

Toimimme välittäjänä ja avustamme eläinsuojeluvälivaltovien ristiriitatilanteissa. Osallistuimme aluehallintovirastojen järjestämiin valvontajärjestelyihin keskustelutilaisuuksiin ja veimme kotieläintuottajien parantamisedotukset ja terveiset valvontaviranomaisille. Osallistuimme aktiivisesti yhteiskunnalliseen keskusteluun paneeleissa ja seminaareissa koskien tuotantoeläinten hyvinvointia ja eläinsuojelulainsäädännön tulevaa uudistamista. Eläinten hyvinvoinnin valvontajärjestelyihin vaikutimme niin, että valvonta olisi riskipereusteisempää ja käytännönläheisempää.

Seurasimme aktiivisesti sekä kansallista että Euroopan eläintautitilannetta erityisesti afrikkalaisen sikaruton leviämisen osalta. Tiedotimme tautitilanteesta jäsenistöä ja osallistuimme afrikkalaisen sikaruton leviämistä ehkäiseviin kampanjoihin eri tiedotuskanavissa.

Osallistuimme eläinlääkintähuoltokeskusteluun mikrobilääkkeiden käytöstä tuotantoeläimille

ja mikrobilääkeresistenssin hallinnasta. Vaikutimme mikrobilääkkeiden käyttösuositusten päivittämiseen. Tiedotimme jäsenistöä penisilliinipulasta ja käyttörajoituksista sekä vaikutimme kansallisen velvoitevarastointimäärän nostamiseksi.

MTK turvasi kasvinsuojelun toimintaedellytyksiä

Haimme kasvinsuojeluaineille minor use -lupia sekä koetoimintalupia avomaan vihanneksille sekä muille erikoiskasveille, mm. kuminalle. Lisäksi haimme ns. 120 vrk:n väliaikaisia käyttölupia. Näin viljelijöillä oli käytettävissään enemmän valmisteita erikoiskasvien kasvinsuojeluun. Vaikutimme aktiivisesti kasvinsuojelun ja kasvinterveyden erityiskysymyksiin sekä Suomessa että Copan toimielimissä.

Huoltovarmuus

Kehitämme alkutuotantopoolin toimintaa ja osaamista

Huoltovarmuusorganisaation alkutuotantopoolin toimisto on MTK:n tiloissa. Hoidimme Huoltovarmuuskeskuksen kanssa tehdyn poolisopimuksen edellyttämät tehtävät. Teimme analyysin alkutuotannon huoltovarmuuden tilanteesta. Arvioimme alkutuotantopoolin toimintaa ja tarkastelimme poolien toimintaa vakavissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.

Otimme käyttöön uuden toteutusmallin maatalojen varautumiskoulutuksessa. Yhteistyössä Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen ja maataloushallinnon kanssa järjestettiin 10 koulutus-tilaisuutta eri puolilla Suomea. Koulutukseen osallistui noin 450 henkilöä, pääasiassa maatalousyrittäjiä. Annoimme lausunnon Sosiaali- ja terveysministeriölle lomituspalvelulain suunnittelusta muutoksesta turvataksemme sijaispuhemahdollisuudet maanpuolustusperusteella.

Osallistuimme elintarvikehuoltosektorin yhteisten koulutustapahtumien valmisteluun ja toteutukseen. Näitä olivat huhtikuussa toteutettu Huovi-koulutus, elintarvikehuoltosektorin valmiusseminaari lokakuussa ja marraskuussa toteutettu Ruokahuolto sähkökatkossa -valmiusharjoitus. Tilaisuuksiin osallistui yhteensä yli 200 henkilöä.

Osallistuimme Luonnonvarakeskuksen tutkimushankkeen ”Sähkönjakeluhäiriöiden vaikutukset elintarviketuotannon jatkuvuuteen” (8/2015–9/2017) ohjausryhmään. Hanketta edelsi keväällä 2015 tehty esiselvitys.

Metsätalous

Metsänomistajien järjestö

Avaintavoitteet

1. Parannamme metsätalouden harjoittamisen edellytyksiä
2. Edistämme metsäasioiden parempaa koordinaatiota EU:n metsästrategian mukaisesti ja nostamme aktiivisesti elinkeinonäkökulman EU:n metsäkeskusteluun
3. Otamme käyttöön uudet metsäedunvalvonnan toimintamallit

Parannamme metsätalouden harjoittamisen edellytyksiä

Hallitusohjelma

MTK:n vaikutuksesta kaikki keskeiset metsäpoliittiset tavoitteemme kirjattiin pääministeri Sipilän hallitusohjelmaan.

Kansallinen metsästrategia 2025

Valtioneuvosto hyväksyi Kansallisen metsästrategian 2025 helmikuussa. Strategian tavoitteena on luoda kasvua, investointeja ja uusia työpaikkoja metsäalalle sekä lisätä metsien käyttöä 15 milj. kuutiometrillä nykyisestä. Strategiaa toteutetaan yhdentoista hankkeen avulla. MTK vaikutti aktiivisesti siihen, että koko strategia ja hankkeet ovat perhemetsätalouden tavoitteiden mukaiset.

Byrokratian purkaminen

MTK korosti ennen eduskuntavaaleja tarpeetoman sääntelyn haitallisia vaikutuksia metsäsektorille. Sääntelyn purkaminen nousi osaksi hallitusohjelmaa. Elokuussa 2015 MTK toimitti maa- ja metsätalousministeriölle yksityiskohtaiset

listat hallinnon keventämiseksi ja turhan byrokratian purkamiseksi. Vastaavasti laadimme esityksen EU-tason sääntelyn vähentämiseksi.

Metsätalouden kannustejärjestelmä

MTK vaikutti siihen, että uusi kestävän metsätalouden rahoituslaki saatiin käyttöön mahdollisimman nopeasti komission hyväksynnän jälkeen kesäkuussa 2015. Samoin MTK vaikutti asetuksella määritettäviin tukiehtoihin ja tukien tasoon niin, että tukijärjestelmä säilyi edelleen metsänomistajia kannustavana ja mahdollisimman selkeänä. Hallitusohjelmassa asetettujen määräraha-eräkausien vuoksi tukijärjestelmään ryhdyttiin valmistelemaan muutoksia, jotka tulisivat voimaan vuonna 2016. MTK osallistui lakimuutosten valmisteluun ja painotti, että tehtävät muutokset eivät saa vaarantaa tukijärjestelmän vaikuttavuutta ja että taimikon varhaishoidon ja nuoren metsän hoidon tukitasot säilyvät.

PEFC-sertifiointi

Vuoden alusta PEFC-metsäsertifikaattien haltijana on ollut Kestävän Metsätalouden Yhdistys

(KMY). Metsänomistajat saavat PEFC-metsäsertifikaatin metsänhoitoyhdistysten kautta jäsenpalveluna. Järjestelyllä MTK varmisti, että sertifiointin kustannustehokkuus ja kattavuus säilyivät. Vuoden aikana valmisteltiin uusien standardien käyttöönottoa ja KMY päätti hakea uusia sertifikaatteja viidelle alueelle entisten 13 alueen sijaan. Lähes kaikki metsänhoitoyhdistykset ilmoittautuivat jo syyskokouksissaan mukaan uuteen alueelliseen ryhmäsertifiointiin.

Metsäsertifioinnin muutostilanteessa entiset alueelliset metsäsertifiointitoimikunnat jatkoivat toimintaansa vastaten ryhmäsertifioinnin käytännön toteutuksesta. Toimikuntien puheenjohtajina toimivat kenttäpäälliköt tai metsänhoitoyhdistysten toimihenkilöt. Sertifikaatit säilyivät voimassa kaikilla alueilla.

MTK jatkoi jäsenenä PEFC-Suomen hallituksessa. PEFC-Suomi päivitti strategiansa, joka tähtää yhä parempaan PEFC:n markkinanäkyvyyteen ja lisäarvon tuottamiseen koko arvoketjulle metsänomistajista puutuotekauppaan.

Puumarkkinat

Vuosi 2015 oli kotimaan puumarkkinoilla yleis- taloustilanteeseen suhteutettuna kohtuullinen. Heikko taloustilanne supisti erityisesti puutuotteiden kotimaan kysyntää. Metsäteollisuustuotteiden osuus Suomen vientituloista kasvoi. Puun käyttö väheni metsäteollisuuden tuotantomäärien perusteella noin miljoonalla kuutiometrillä, mikä kohdistui pääsääntöisesti tuontipuuhun. Puukauppa kävi alkuvuonna vaatimattomasti, mutta ero vuoteen 2014 verrattuna ennakoitusti supistui vuoden loppua kohden. Markkinahakuita tehtiin kotimaassa teollisuuden tarvetta vastaavasti. Puun hintakehitys jatkui tasaisena. Tukkipuun kysyntä oli selkeästi kuitupuuta parempaa. Energiapuun markkinatilanne oli erittäin huono.

MTK tuotti jäsentensä käyttöön ajantasaisia markkinatietoa sekä lopputuotteista että kansainvälisistä ja kotimaisista puumarkkinoista. Järjestössä edistettiin puunmyyntisuunnitelmien ja puukauppojen määrä- ja hintatietojen tallentamista jäsenverkko Reppuun. Medialle tuotettiin säännöllisesti alueellisia puumarkkinakatsauksia.

MTK edisti aktiivisesti uusia metsäbioteollisuusinvestointeja. Finnpulp ilmoitti käynnistävänsä Suomen suurimman sellutehdasinvestoinnin suunnittelun Kuopioon. MTK lähti osakkaaksi Finnpulp-osakeyhtiöön. Markkinoiden toimintaa

edistettiin aktiivisella roolilla MMM:n puukauppa-työryhmässä. MTK:n kenttäpäälliköt ovat mukana useiden investointien selvityshankkeiden ohjausryhmissä. MTK osallistui aktiivisesti Suomen Puukauppa Oy:n eli sähköisen puukauppalvelun perustamiseen ja lähti yhtiöön osakkaaksi yhdessä Oy Silvadata AB:n kanssa. Tavoitteena on, että uusi sähköinen markkinapaikka valmistuu vuoden 2017 alkupuolella.

Puutavaran mittaus ja katkenta

MTK osallistui puutavaran mittauksen kehittämiseen puutavaran mittauksen neuvottelukunnassa ja energiapuujaksossa metsänomistajien edustajana. MTK seurasi säännöllisesti tehdasmittausten mittaustarkkuutta ja auttoi metsänomistajia ja metsänhoitoyhdistyksiä puutavaran mittaukseen liittyvissä asioissa. Virallinen mittaaja ja puutavaran mittauslautakunta linjasivat metsänhoitoyhdistyksen aloitteesta uuden mittauslain mukaista mittaustietojen minimiluvutustasoa. Tämän johdosta MTK laati kesällä erillisen mittaustiedotteen metsänomistajille ja metsänhoitoyhdistyksille.

MTK tiedotti lukuisissa metsänhoitoyhdistysten lehdissä katkonnan tärkeydestä puukaupassa. MTK järjesti kolme erillistä puukaupallista koulutustilaisuutta puukauppaan, korjuun valvontaan ja katkontaan liittyen metsänhoitoyhdistysten toimihenkilöille. Koulutuksiin osallistui yli 50 metsänhoitoyhdistysten metsätoimihenkilöä. MTK esitteli MMM:n puumarkkinatyöryhmälle ja ostajille metsänhoitoyhdistysten käytössä olevaa tarjousvertailuohjelmistoa.

Metsävaratiedot

Metsävaratietojen tehokkaampi käyttö nousi Suomen hallitusohjelman keskeiseksi tavoitteeksi. MTK:n vaikutuksesta metsätietolakiin tehtiin metsien vakuusarvot säilyttävä kirjaus. Lakimuutoksilla pankeille avattiin mahdollisuus käyttää metsäkeskuksen hallussa olevia metsävaratietoja.

MTK osallistui keskeisesti metsätietojen tulevaisuuden käyttöä ja kehitystä ohjaavan metsätieto 2020-hankkeen toteutumiseen. MTK päivitti järjestön metsätietostrategian. Päivityksen ansiosta järjestöllä on ollut selkeä linja metsätietojen käytön edistämisestä Suomessa.

Riistapolitiikka

Riistapolitiikan tärkeimpiä teemoja olivat erityisesti susi- ja hirvikannan säätely. MTK edesauttoi

suden kannanhoidollisen metsästyksen jatkumista ja susien aiheuttamien vahinkojen minimoimista. Lisäksi MTK tuki kaatolupamäärien lisäämistä susikannan kasvaessa merkittävästi. Hirvikannan hoidossa ja lupamäärien mitoituksessa keskusliitto vaikutti siihen, että hirvivahingot eivät muodostuisi kohtuuttomiksi metsätalouden harjoittamisen kannalta. Myös hirvivahinkojen korvausjärjestelmän yksinkertaistamiseen ja korvaustasojen korjaamiseen tähtäävä uudistus käynnistyi.

Suojelu ja metsäluonnon monimuotoisuus

MTK vaikutti merkittävästi soidensuojelun täydennysohjelman lopputulokseen. Alkuperäisenä tavoitteena oli valmistella luonnonsuojelulain mukainen luonnonsuojeluohjelma. Edunvalvonnan myötä luonnonsuojelulain mukaisesta ohjelmasta luovuttiin, ja syntyneen ehdotuksen myötä suojelu on yksityisille maanomistajille vapaaehtoista. Etelä-Suomen arvokkailla yksityismaiden suoalueilla suojelu toteutetaan työryhmän ehdotusten mukaan vapaaehtoisin keinoin ja aluksi etenkin METSO-kriteerit täyttävien soiden suojeluneuvotteluilla. Suojelu toteutetaan sopimalla maanomistajien kanssa ekologisesti ja vesitaloudellisesti ehyiden suokonaisuuksien suojelusta tarkoitukseen osoitetujen valtion kehysmäärärahat huomioiden.

MTK osallistui ympäristöministeriön asettamaan ELITE-työryhmään, jonka tehtävänä oli luoda arvio elinympäristöjen ennallistamistarpeesta, toimenpiteiden priorisoinnista ja rahoitustarpeesta. MTK jätti työryhmän mietintöön erivävän mielipiteen, jossa todettiin mm. että työryhmän työssä olisi pitänyt ottaa huomioon myös eri toimenpiteiden talous- ja työllistysvaikutukset.

Lajisuojelun toimintaohjelman päivitys aloitettiin. Maanomistajien oikeusturvan kannalta tärkeimmät seikat ovat mukana valmistelussa: luontotiedon on oltava ajantasaista ja oikeellista, luontokartoittajille luodaan selkeät kriteerit ja lajitiedon hallinnassa toimitaan henkilötietolain mukaisesti. MTK vaikutti byrokratiaa purkavaan luonnonsuojelulain muutokseen, jossa ELY-keskukset eivät enää rajaa liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja maastoon.

MTK kehitti METSO-luonnonhoitoa sekä talousmetsien luonnonhoitoa yhteistyössä sidosryhmien kanssa. Metsänhoitoyhdistysten antamaa neuvontaa kehitettiin TIKO-hankkeessa.

Metsäalan koulutus ja vetovoima

Metsäalan koulutusta ja vetovoimaa parannettiin yhteistyössä Suomen metsäyhdistyksen kanssa. Tämä toteutettiin vaikuttamalla mm. metsätalouden koulutustoimikunnassa ja metsäalan tutkintotoimikunnassa. MTK osallistui yhteistyökumppanina Suomen Metsäyhdistyksen sekä biologian ja maantieteen opettajien liiton vuosittain järjestämään Metsävisaan. Hyvin Metsävisassa menestyneille oppilaille tarjottiin 12 kahden viikon kesätyöjaksoa joko metsänhoitoyhdistyksen tai MTK:n palveluksessa.

MTK:n koulutusryhmän kanssa suunniteltiin valtakunnallisesti yhteinen AMK-konferenssi ammattikorkeakoulujen metsäopiskelijoille. Tilaisuuksissa MTK esitteli metsänomistajaorganisaation toimintaa sekä ajankohtaisia asioita metsälainsäädännön muutoksista ja puumarkkinoista. MTK hoiti yhteistyössä myös PI-Johtamiskoulun kanssa mhy:ten johtamis-, hallinto- ja talouskoulutuksia.

Edistämme metsäasioiden parempaa koordinaatiota EU:n metsästrategian mukaisesti ja nostamme aktiivisesti elinkeinonäkökulman EU:n metsäkeskusteluun

Vuonna 2015 Euroopan unionissa saatiin valmiiksi EU:n uusi metsästrategia Euroopan parlamentin hyväksytyä keväällä omat linjauksensa. Komission vuonna 2012 esittelemä biopolttoaineiden epäsuoraa maankäytön muutosta koskeva ILUC-direktiivi hyväksyttiin keväällä. Kesällä 2014 työnsä aloittanut metsätalouden kestävyys todentamista pohtinut työryhmä sai työnsä päätökseen 2015 kesällä. Lisäksi Brysselissä käynnistyi vuoden 2020 jälkeisen ajan ilmasto- ja energiapolitiikan valmistelu. Globaalilla tasolla YK:n metsäfoorumi päätti toukokuussa uudistaa metsäfoorumin toimintaa ja jatkaa sitä vuoteen 2030 saakka. Syyskuussa YK:ssa hyväksyttiin uudet kestävä kehityksen tavoitteet.

MTK oli mukana vaikuttamassa YK:n metsäfoorumin 11. istunnossa metsäfoorumin tulevaisuuslinjauksiin. Kokouksen hyväksymässä ministerideklaraatiossa ja resoluutiossa molemmissa tuotiin selvästi esille sidosryhmien rooli ja peräänkuulutettiin sidosryhmien entistä tiiviimpää osallistumista YK:n metsäfoorumiin. Samalla sidosryhmien keskeinen rooli kestävä metsätalouden toimeenpanossa sekä selkeiden ja vakaiden omistusoikeuksien merkitys tunnustettiin.

EU:n uusi metsästrategia saatiin valmiiksi neljän vuoden valmistelun jälkeen. MTK oli mukana strategiaa valmistelleessa komission työryhmässä vuosina 2011–2012 ja vaikutti aktiivisesti strategiaan koko prosessin ajan. Strategian lähtökohdista on jäsenmaiden päättävältä metsäasioissa, ja se huomioi tasapuolisesti kestävänsä metsätalouden taloudellisen, sosiaalisen ja ekologisen merkityksen. Uusi strategia on edeltäjänsä elinkeinomyönteisempi ja nostaa selvästi esiin myös metsien talouskäytön merkityksen. Metsänomistajille tärkeitä kirjauksia ovat metsien ja puun käytön positiiviset ilmastovaiikutukset, puun käytön lisääminen, työpaikat, metsiin pohjautuvat elinkeinot ja niiden merkitys erityisesti maaseutualueiden hyvinvoinnille.

EU:ssa päästiin sopuun ILUC-direktiivin sisällöstä liki kolmen vuoden vaikuttamisen jälkeen. MTK oli aktiivisesti mukana direktiivin valmistelussa koko prosessin ajan. Direktiivissä hyväksyttiin kehittyneiden biopolttoaineiden raaka-aineeksi kaikenlainen puupohjainen materiaali saha- ja vaneritukkeja lukuun ottamatta. Päätös mahdollisti myös kuitupuun käytön biopolttoaineiden tuotannossa. Direktiiviin ei tullut vaatimusta raaka-aineiden kaskadikäytöstä, mikä olisi pahimmillaan estänyt jalostuskelpoisen puun käytön biopolttoainetuotannossa ja tarjonnut EU:lle mahdollisuuden säädellä puun käyttöä.

Kiinteän biomassan kestävyys ympäriällä käyty keskustelu jatkui edelleen Brysselissä. Kesällä 2014 aloittanut kestävänsä metsätalouden todentamiskeinoja pohtinut työryhmä sai työnsä päätökseen kesällä 2015. MTK:lla oli työryhmätyössä näkyvä rooli. Ryhmän loppuraportin mukaan EU:ssa ei ole metsätalouden kestävyysongelmaa ja nykyiset käytössä olevat lait, vapaaehtoiset suositukset ja metsäsertifiointi riittävät turvaamaan kestävyys. Kestävyys todentamisessa ryhmän ylivoimainen enemmistö näki kansallisen tason tarkastelunärkevimpänä vaihtoehtona. Raportti ei suosittelen uutta lainsäädäntöä, mutta ehdottaa jäsenmaiden metsätalouden kestävyys parempaa seuranta EU-tasolla sekä olemassa olevan EU-lainsäädännön (mm. LULUCF-lainsäädäntö ja EU:n puutavara-asetus) parempaa hyödyntämistä.

Otamme käyttöön uudet metsäedunvalvonnan toimintamallit

Uusi alueellinen edunvalvontamalli

Järjestöuudistuksen myötä vuonna 2015 MTK:ssa oli 80 jäsenmetsänhoitoyhdistystä.

Vanhan mhy-lain mukaiseen tilanteeseen verrattuna noin 80 prosenttia metsäomistajista säilyi yhdistysten jäseninä, metsäpinta-alasta tätäkin suurempi osuus. MTK:n jäsenmäärä nousi yli 350 000:een.

Uuden edunvalvontamallin mukaisesti MTK tiivisti yhteistyötään jäsenmetsänhoitoyhdistysten kanssa. MTK järjesti kuusi alueellista yhdistysten puheenjohtajien ja toiminnanjohtajien tapaamista sekä yhteistyössä Metsänhoitoyhdistysten Palvelutoimiston MhyP Oy:n kanssa kaksi valtakunnallista mhy-toiminnanjohtajatapaamista. Lisäksi kenttäpäälliköt järjestivät maakunnallisia tapaamisia yhdistysten johdon kanssa.

MTK oli mukana metsänhoitoyhdistysten toiminnan ja palveluiden kehittämisessä. Tämä toteutettiin alueellisten metsäasiantuntijoiden, metsänomistajaketjun työryhmien ja MhyP:n toiminnan kautta. MTK oli mukana kehittämässä muiden metsänomistajaorganisaation toimijoiden kanssa metsänhoitoyhdistysten toiminnan laatua laaturyhmässä. Vuoden aikana otettiin käyttöön uudistetut metsänhoitoyhdistysten laatumittarit ja työyhteisökyselyt, joiden rakentamisessa MTK:lla oli iso rooli.

Järjestöuudistuksen mukaisesti metsäedunvalvonnan uusi organisaatio aloitti toimintansa vuoden 2015 alussa. Maakunnallinen edunvalvonta perustuu 13 metsäasiantuntijan/kenttäpäällikön organisaatioon, jossa jokaisella toimihenkilöllä on oma maakuntavastuu. Edunvalvonnan palvelukykyä tehostettiin perustamalla asiantuntijatiimejä edunvalvonta-asioiden ja toimintojen mukaan. Kertomusvuonna perustettiin mm. maankäytön, puukaupan, metsäpolitiikan, kestävänsä metsätalouden ja metsäsertifiointin tiimit. Erityisasiantuntijoiden tiimit pureutuivat ajankohtaisasioihin usein etäpalavereissa.

Lisäksi maakuntiin perustettiin tuottajaliittojen, metsänhoitoyhdistysten ja keskusjärjestön yhteiset metsävaliokunnat, joiden tehtävä on edistää yhteistyötä ja koordinoida maakunnallista edunvalvontaa. Metsälinjan kenttäpäälliköillä on vastuu metsävaliokuntien toiminnasta.

Tärkeimpiä alueellisia edunvalvontatoimenpiteitä

Vuoden 2015 aikana kaikkiin maakuntiin laadittiin alueelliset metsäohjelmat. Kenttäpäälliköt vaikuttivat metsäohjelmien sisältöön painottamalla metsien täysimääräistä hyödyntämistä ja

tuomalla esiin metsänomistajille tärkeitä kehittämiskohteita. Useimmissa maakunnissa on selkeä tarve puun teollisen käytön lisäämiseen.

Hirvikannan ja metsätalouden yhteensovittaminen vaatii jatkuvaa seurantaa. Kenttäpäälliköt osallistuivat kattavasti alueellisiin neuvotteluihin, joissa asetettiin tavoitteita hirvikannan tasosta tulevan kolmen vuoden ajalle. Monissa maakunnissa pystyttiin vaikuttamaan myös metsätalouden tavoitteisiin.

Maakuntakaavoituksen päivitykset olivat ajankohtaisia useissa maakunnissa. Kenttäpäälliköt vaikuttivat maakuntakaavojen valmisteluun tuottajaliittojen kanssa, työryhmissä ja antamalla lausuntoja. Kaavojen vaikutuksia on useissa maakunnissa saatu metsätalouden kannalta myönteisimmiksi.

Kunnallisiin yleiskaavoihin vaikutettiin useimmiten yhdessä metsänhoitoyhdistysten kanssa. Muutamissa maakunnissa oltiin mukana järjestämässä seminaaria kunnan kaavaviranomaisille sekä alueenmaanomistajille. Aiheena oli kaavojen vaikutus maaseudun elinkeinoihin. Tuloksena kuntien kaavoitusasiantuntijoiden tietoisuus kaavan vaikutuksista metsätaloudelle lisääntyi. Kaavamääräyksiä on saatu paikoin metsätaloudelle myönteisemmiksi, mistä esimerkkinä on maisematyöluvan käyttö. Kaavamuistutuksissa avustettiin tarvittaessa metsänhoitoyhdistyksiä.

Vesienhoitoalueittaisten vesienhoitosuunnitelmat laadittiin vuosille 2016–2021. Kenttäpäälliköt osallistuivat alueellisiin työryhmiin. Metsätalouden vesienhoidossa korostettiin käyttöönotettuja, päivitettyjä vesiensuojelusuoitusia. Alueellisiin toimenpideohjelmiin vaikuttaminen näkyi useilla alueilla edellistä kautta realistisimpina toimenpidemäärinä. MTK antoi eri vesienhoitoalueiden suunnitelmista yhteisen lausunnon sitä pyytäneille ELY-keskuksille. Tätä täydensivät kenttäpäälliköiden alueelliset lausunnot alueellisille ELY-keskuksille.

Maanteiden korjausvelkakohteet listattiin laaja-alaisessa eturyhmäyhteistyössä paikallisten ELY-keskusten kanssa. Hallitusohjelman mukaisesti 600 miljoonan euron korjausvelkapotin jaossa saatiin läpi merkittävä määrä listattuja kohteita.

Yhteismetsät

Suomen yhteismetsät ry ja MTK solmivat keväällä 2015 yhteistyö- ja edunvalvontasopimuksen. Suomen yhteismetsät ry liittyi näin MTK:n valtuuskunnan yhteisöjäseneksi. Sopimukseen sisältyy myös yhteismetsien varsinainen paikka niissä MTK-järjestön maakunnittaisissa metsävaliokunnissa, joiden alueella yhteismetsät toimivat aktiivisesti.

Maaseutuyrittäjyys

Yrittäjyyttä ja hyvinvointia

Avaintavoitteet

1. Maaseudun yrittäjyyden edistäminen
2. Biotalouden ja maaseudun vihreiden elinkeinojen mahdollisuuksien täysimääräinen hyödyntäminen Suomen kasvulle ja talouden nousulle

Veropoliitikka

Vuoden 2015 merkittävimmät veropoliittiset tapahtumat kulminoituivat eduskuntavaalien jälkeiseen pääministeri Juha Sipilän hallitusohjelmaan. Sen parhaisiin osiin kuuluu hallituksen veropoliittinen linjaus. Milloinkaan aikaisemmin ei hallitusohjelman vero-osiossa liene mainittu niin selkeästi ja niin monta kertaa maa- ja metsätaloutta kuin nyt.

Hallituksen veropoliittinen peruslinjaus on hyvä: kokonaisveroaste ei nouse vaalikauden aikana. Verotuksen painopistettä siirretään työn ja yrittämisen verotuksesta erityisesti haittaverotukseen. Maa- ja metsätalouden kannalta myönteisiä, hallitusohjelmaan sisältyviä verosaavutuksia ovat laajapohjainen yrittäjävähennys, maatalouden osakeyhtiöittämissä houkuttelevuutta lisäävät toimet ja yrittäjämäisen metsätalouden edistäminen.

Tulolähteen tappion vähentäminen osakeyhtiössä

Tappioiden vähentämisoikeutta laajennetaan

hallitusohjelman mukaan siten, että tulolähteen tappiot voi osakeyhtiössä vähentää muiden tulolähteiden tulosta. Tämä on merkittävä uudistus, sillä tulolähdejärjestelmän virheellinen lähtökohta on ollut se, että tulolähteen tappion voi vähentää vain saman tulolähteen tulosta. Laajennus luo uusia mahdollisuuksia esimerkiksi omistajayrittäjälle, jolla on liiketoiminnan ohella sijoitustoimintaa. Valtiovarainministeriö ajoi sitkeästi koko tulolähdejaon poistamista. Ministeriön tarkoituksena ei mitään ilmeisimmin kuitenkaan ollut edistää tappioiden vähentämistä.

Tulolähteiden poistaminen olisi merkinnyt käytännössä laajaa tuloverotuksen kokonaisuudistusta. Tulolähdejaon poistamisen sivutuotteena maatalous menettäisi oman erillisen tuloverolakinsa, MVL:n, ja maatalouden harjoittajia kohtaisi kirjanpitovelvollisuus. Muun muassa kassaperiaate tulojen ja menojen kirjauksissa todennäköisesti menetettäisiin, samoin maatalousverotuksen liikeverotusta suuremmat rakennusten poistomahdollisuudet ja investointivaruksenakin toimiva tasausvaraus.

Yrittäjävähennys

Pitkään vaadittu yrittäjävähennys kirjattiin hallitusohjelmaan laajasti kaikki yrittäjryhmit huomioon ottaen. Mukana ovat liikkeen- ja ammatinharjoittajat, maa-, metsä- ja porotalouden harjoittajat, verotusyhtymät ja henkilöyhtiöt. Näin uusi hallitus ottaa huomioon kaikki yritysmuodot, toisin kuin viime eduskuntakaudella.

Sukupolvenvaihdon perintö- ja lahjaverotus/metsävähennys

Sukupolvenvaihdosten perintöverotus esiintyy ohjelmassa kahteen kertaan peräkkäisissä kohdissa. Ensimmäisen mukaan ”edistetään sukupolvenvaihdoksia perintöveroa keventäen ja arvioidaan muut kehittämistarpeet”. Tähän on vuositasolla varattu 40 miljoonaa euroa. Tärkeää olisi ainakin palauttaa perintö- ja lahjaveroteikot takaisin Kataisen hallitusta edeltäneelle tasolle. Tehdyt kiristykset ovat olleet haitaksi erityisesti sukupolvenvaihdoksille.

Toisessa sukupolvenvaihdoskohdassa ”helpotetaan metsätilojen sukupolvenvaihdoksia ja/tai parannetaan metsävähennystä”. Tähän ohjataan 20 miljoonaa vuositasolla.

Työn verotus

Ansiotulon verotukseen tehdään vuosittain inflaatiotarkistukset. Työn verotuksen kevennyksen painopiste on työtulovähennyksessä, joka kohdistuu pieni- ja keskituloihin. Kotitalousvähennystä parannetaan ja ikääntyneiden hoitopalvelut sisällytetään kotitalousvähennyksen piiriin.

Yhteisövero

Hallitusohjelman mukaan yhteisöveron taso, siis osakeyhtiön ja osuuskunnan tuloveroprosentti, pidetään kilpailukykyisenä. Yhteisöverokanta on nyt 20 prosenttia. Tämä on myös merkittävä maa- ja metsätaloudenharjoittajien kannalta.

Kiinteistön varainsiirtovero pois osakeyhtiöittämisestä

Hallitus haluaa tehdä osakeyhtiöittämisestä entistä houkuttelevamman vaihtoehdon. Varainsiirtovero poistetaan tilanteissa, joissa liikkeen- tai ammatinharjoittaja tai maa- ja metsätalouden harjoittaja siirtää kiinteää omaisuutta henkilö- tai osakeyhtiöön yritysmuodon muutoksessa. Varainsiirtovero on ollut maatalouden osakeyhtiöittämisestä vaikeuttava seikka ja sen merkittävä verokustannus. Normaalia yritysmuodon

muutosta ei pidä vaikeuttaa ylimääräisellä verotaakalla.

Pääomatulon verotus

Pääomatulon verotus pysyy ennallaan. Viime kaudella pääomatulon verotusta kiristettiin useita kertoja. Ennen Kataisen hallituksen päätöksiä pääomatulon veroprosentti oli 28. Kataisen ja Stubbin hallitusten jälkeen verovuonna 2015 pääomatulon veroprosentti on 30 ja 30 000 euron vuotuisen verotettavan pääomatulon ylittävältä osalta 33. Valitettavasti hallitus muutti päätöstään ja päätti vuoden 2016 alusta nostaa korotetun pääomatuloverokannan 33 prosentista 34 prosenttiin.

Luovutustappio vähennyskelpoiseksi pääomatulosta

Omaisuuksien luovutuksessa syntynyt tappio, joka nykyisin mukaan saadaan vähentää luovutusvoitosta viiden seuraavan verovuoden aikana sitä mukaa kuin voittoa kertyy, muuttuu vähennyskelpoiseksi myös muista pääomatu-loista kuin luovutusvoitosta tietyin rajoituksin. Tämän täsmällisemmin asiaa ei hallitusohjelmassa ilmaista. Muutos helpottaa luonnollisen henkilön tuloverolain mukaista sijoitustoimintaa ja riskinottoa.

Energiaverotus

Lämmityksen ja työkalujen käyttämien poltto-aineiden valmisteveron hiilidioksidiveroa korotetaan. Käytännössä valmisteveron korotus kohdistuu tasaisesti kevyeen polttoöljyn, raskaaseen polttoöljyn, maakaasuun ja kivihiileen. Kevyen ja raskaan polttoöljyn valmisteveron hiilidioksidiveroa ei palauteta maa- ja puutarhataloudelle. Kevyen polttoöljyn valmisteveron hiilidioksidiveron korotus asettuneen 2,5–3 senttiin litralta. Sähkön valmisteveroa ei koroteta.

Hallitusohjelmaan saadut kirjaukset ovat veropolitiikan osalta pääasiallisesti erittäin hyviä. Työtä tosin on edelleen paljon tehtävänä, jotta hyvät linjaukset saadaan konkretisoitua maa- ja metsätalousyrittäjien verotusta helpottavaksi lainsäädännöksi. Vuosi 2016 tulee näiden hyvien verokirjausten toteuttamisen osalta strateginen.

Hyvinvointipolitiikka

Lomitus työhyvinvointipalveluna osana suomalaista ruokaketjua ja huoltovarmuutta

Kertomusvuosi 2015 oli hyvinvointipolitiikan edunvalvonnan kannalta hyvin haasteellinen. Valtiontalouden kestävyysvajeen johdosta hallitusohjelmassa kohdistettiin maatalousyrittäjille elintärkeisiin työhyvinvointipalveluihin 20 miljoonan euron säästövaatimus. Kun samaan aikaan lomitusjärjestelmään kohdistui myös voimakkaat muutospaineet Euroopan komission valtiotuen suuntaviivoihin sopeuttamiseksi, tarvittiin eduvalvontatyöhön koko järjestöä rivi-jäsenistä johtoon sekä kaikki verkostot tehokkaaseen yhteistyöhön. MTK teki molempien ministereiden, STM ja MMM, sekä ministeriöiden virkamiesten kanssa koordinoitua yhteistyötä Suomen kansallisen intressien esiintuomiseksi ja eteenpäin viemiseksi komissioon. Hyvin tärkeässä roolissa oli myös yhteistyö asiantuntijatahona toimineen Melan kanssa lomitusjärjestelmän perusteluiden esiintuomisessa ja kuvaamisessa komissiolle.

Yksi tärkeä etappi kertomusvuoden edunvalvontatyössä oli Euroopan komission maatalouskomissaari Hoganin tapaaminen. Komissaari Hogan vieraili Suomessa ja tapasi vierailulla MTK:n johtoa. Lomitusjärjestelmän välttämättömyys maatalousyrittäjille työssä jaksamisen turvaajana ja työhyvinvointipalveluna sekä lomituspalvelut osana suomalaisen maatalousyrittäjän sosiaaliturvaa tuotiin komissaarille esille MTK:n tapaamisen lisäksi myös molempien ministeriöiden ministereiden (STM ja MMM) ja maatalouskomissaari Hoganin tapaamisissa.

Sosiaali- ja terveysministeriö pyysi syyskuun lopussa 2015 lausuntoa hallituksen esitysluonnoksesta, jonka tarkoituksena oli toteuttaa hallitusohjelman säästövaade ja EU:n komission valtiotuen suuntaviivoihin sopeutus. MTK katsoi, että luonnosesitys romuttaisi lomitusjärjestelmää monilta osin, veisi lomaoikeuden tuhansilta maatalousyrittäjiltä ja olisi 20 miljoonan säästöesitysten osalta ylimitoitettu ja tarpeeton, koska järjestelmän kustannukset alenevat nopeasti rakennekehityksen ja aikaisempien vuosien säästötoimien vuoksi.

Jotta maatalousyrittäjille elintärkeää työhyvinvointipalvelua ei romutettaisi, oli MTK:n välttämätöntä saada neuvotteluyhteys hallitukseen. Neuvotteluyhteyden saaminen vaati koko järjestöltä – niin johdolta, asiantuntijoilta, MTK-liitoilta ja MTK-yhdistyksiltä – vahvaa vaikuttamista

poliittisiin päättäjiin. Lokakuun puolessa välin MTK:n johto sai neuvotteluyhteyden hallituksen keskeisiin ministereihin ja hallituksen esitysluonnos palautettiin uuteen valmisteluun. Eduskunnalle marraskuun alussa annetussa hallituksen esityksessä lomituspalvelulain muuttamiseksi suurin osa kaavailluista lomituspalveluista romuttavista esityksistä oli saatu torjuttua. Uudelleenvalmistelu palautti päätoimisuuden edelleen lomituspalvelujen saamisen kriteeriksi, ja tarpeettomat tuntirajat lomituspalvelujen saamiselle ja käyttämiselle oli poistettu. Tämä tarkoitti noin kahden tuhannen maatalousyrittäjän vuosilomaoikeuden säilymistä. Esitystä tehtäessä oli noteerattu myös MTK:n vaatimus maatalojen vaikean taloudellisen tilanteen huomioidisesta ja esitykseen sisältyviä lomituspalvelumaksujen korotuksia oli kohtuullistettu. Nämä esimerkkeinä niistä muutoksista, joita esityksen uudelleenvalmisteluun palauttaminen toi maatalousyrittäjille tärkeään palvelujärjestelmään.

Lomituspalvelulain eduskuntakäsittelyn aikana MTK nosti esille erityisesti kasvinviljelijöiden rajaamisen järjestelmän ulkopuolelle, kompensatiotarpeen sijaisapuperusteiden vähentämiseen liittyen ja lomituspalvelujen hakemiseen liittyvät muutokset ja niiden vaikutukset. Lomituspalvelujen hakemista koskevaa kohtaa eduskunta muuttikin niin, että kaikille vuosilomaan oikeutetuille turvattiin jatkossakin joustava mahdollisuus lomituspalvelujen käyttämiseen.

EU:n komissio hyväksyi Suomen lomituspalvelujärjestelmän sisämarkkinoille sopivaksi 16.12.2015. Lomituspalvelulain muutokset tulivat voimaan vuoden 2016 alusta. Komissio hyväksyi lomituspalvelujärjestelmän osaksi suomalaista sosiaaliturvaa ja välttämättömänä maatalousyrittäjien työhyvinvoinnin ja työurien pidentämisen kannalta. Maamme sijainti huomioitiin myös päätöksen perusteluna.

MTK nosti kertomusvuonna esille lomitusjärjestelmän tärkeyttä osana suomalaista ruokaketjua ja huoltovarmuutta, mikä näkyy esimerkiksi hallitusohjelman strategisissa kirjauksissa ja MTK:n kannanotoissa koskien hallituksen käynnistämää aluehallintouudistusta.

Kertomusvuonna sosiaali- ja terveysministeriön asettama lomitustyöryhmä jatkoi työskentelyään ja työryhmämietintö valmistui syyskuussa. MTK osallistui työryhmän työskentelyyn. Työryhmän mietinnön johtopäätöksissä oli kuvattuna nykyisen lomitushallinnon nykytilaan kohdistuvat muutospaineet ja muutosten välttämättömyys. Työryhmän raportti kuvaili myös erilaisia

mahdollisuuksia järjestää lomituksen hallinto tulevaisuudessa niin, että se täyttäisi voimassa olevan kilpailulainsäädännön vaatimukset. MTK katsoi lomitustyöryhmän raporttia koskevassa lausunnossa lomituspalvelujen olevan niin tärkeä osa suomalaista ruokaketjua ja huoltovarmuutta, että lomituspalvelut tulisi säätää jonkin alueellisen viranomaisen lakisääteiseksi tehtäväksi.

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutus osana riskienhallintaa

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (MATA) valmistelu jatkui kertomusvuonna osana tapaturmavakuutuksen kokonaisuudistusta ja MTK osallistui lakien valmistelutyöhön edellisen vuoden tapaan. Kertomusvuonna lait olivat eduskunnan käsiteltävänä ja MTK osallistui pyydettyihin valiokuntien asiantuntijakuulemisiin. Uusitus maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaissa on huomioitu MTK:n tavoitteiden mukaisesti maatalousyrittäjien työn erityispiirteet. Vakuutus tuo turvaa maatalousyrittäjille tapaturman sattuessa niin ansiomenetyksen, hoidon kuin kuntoutuksenkin osalta. Vakuutuksen saa turvaksi myös vapaa-ajalle, minkä merkitys korostuu maataloilta työn ja yrittäjyyden lomittumisen myötä.

Työelämäverkostoissa toimiminen ja työhyvinvoinnin edistäminen

MTK osallistui monien työelämä ja -työhyvinvointiverkostojen toimintaan kertomusvuonna.

MTK osallistui Työterveyslaitoksen toimintaan sekä johtokunnan että alueellisten neuvottelukuntien työskentelyn muodossa. Myös maatalousyrittäjien työterveyshuoltoa käsittelevän neuvottelukunnan toiminnassa MTK oli kertomusvuonna mukana.

Kelan toimintaan MTK osallistui hallitustyöskentelyn sekä neuvottelukuntien toimintaan osallistumalla. Kelan sidosryhmäyhteistyö toimii eläke, työterveyshuolto-, kuntoutus- ja työttömyys-turva-asioissa neuvottelukuntamuodossa.

MTK osallistui Melan toimintaan hallitus-, valvojat ja valtuuskuntatyöskentelyn myötä sekä toimimalla neuvottelukunnissa ja seurantaryhmissä. Lomituspalveluissa yhteistyöelimenä toimii lomitussasioiden neuvottelukunta, jossa on edustettuna ministeriöiden lisäksi kaikki palvelunkäyttäjryhmät, lomituksen paikallishallinto ja työmarkkinaosapuolet.

Eläkeasioissa MTK on edustettuna sekä Eläketurvakeskuksen hallituksessa ja edustajistossa että Kelan eläkeasioiden neuvottelukunnassa.

MTK osallistui kertomusvuonna sosiaali- ja terveysministeriössä toimiviin työterveyshuollon neuvottelukunnan ja työsuojeluneuvottelukunnan alaisen maaseutuelinkeinojaoston toimintaan.

Eläkeuudistuksella pidempiä työuria

Vuonna 2017 voimaan tulevan työeläkeuudistuksen keskeisiä tavoitteita ovat keskimääräisen eläkkeelle siirtymisen myöhentäminen ja työurien pidentäminen sekä sitä kautta julkisen talouden kestävyysvajeen pienentäminen. Maatalousyrittäjien eläkelaki MYEL seuraa uudistuksessa yleistä työeläkejärjestelmää. MTK on ollut eläkeneuvotteluissa mukana vuoden 2015 aikana MYEL:n osalta yhdessä Melan kanssa.

Uudistuksen myötä vanhuuseläkeikä nousee asteittain. Uutena eläkelajina tulee työuraeläke. Sen avulla on mahdollisuus hakeutua eläkkeelle rasittuneisuutta ja kuluneisuutta aiheuttavassa työssä tehdyn pitkän, 38 vuoden työuran jälkeen jo 63-vuotiaana. MTK on pitänyt tärkeänä, että kriteereissä otetaan huomioon myös maatalousyrittäjien ympärivuorokautinen sitoutuminen tuotantoeläimiin. Valiokuntakuulemisessa MTK on mm. korostanut, että eläkkeelle siirtymisen myöhentäminen edellyttää myös toimivaa kuntoutusjärjestelmää, työterveyshuoltoa ja lomitussjärjestelmää.

Työterveys ja maatalous Suomessa 2014 -tutkimus valmistui

Työterveys ja maatalous Suomessa 2014 -tutkimuksella selvitettiin laajasti maatalousyrittäjien työhyvinvointiin, työterveyteen ja työoloihin liittyviä tekijöitä ja sitä, miten maataloudessa tapahtuneet suuret muutokset näyttäytyvät maatalousyrittäjien arjessa. Tutkimuksessa haastateltiin 2169 päätoimista ja 948 sivutoimista maatalousyrittäjää. Tutkimuksen tuloksia esiteltiin viime vuoden lokakuussa KoneAgrian seminaarissa Tampereella. MTK oli mukana tutkimuksen ohjausryhmässä yhdessä maa- ja metsätalousministeriön, Melan, Luonnonvarakeskuksen ja Työtehoseuran kanssa.

Kuntoutustarjontaa lisättiin

MTK jatkoi vuonna 2015 kuntoutusyhteistyötä Herttuan kuntoutuskeskuksen kanssa. Virtaa farmarille -kuntoremonttikurssit tarjosivat keinoja

ja konkreettista ohjeistusta tavoitteelliseen omasta terveydestä, hyvinvoinnista ja arjessa jaksamisesta huolehtimiseen. Lisäksi maatalousyrittäjille oli tarjolla myös Voimia tilan arkeen -kuntoremonttikursseja, joissa järjestäjinä olivat MTK-liitot, Mela ja Sokos-kylpylähotellit.

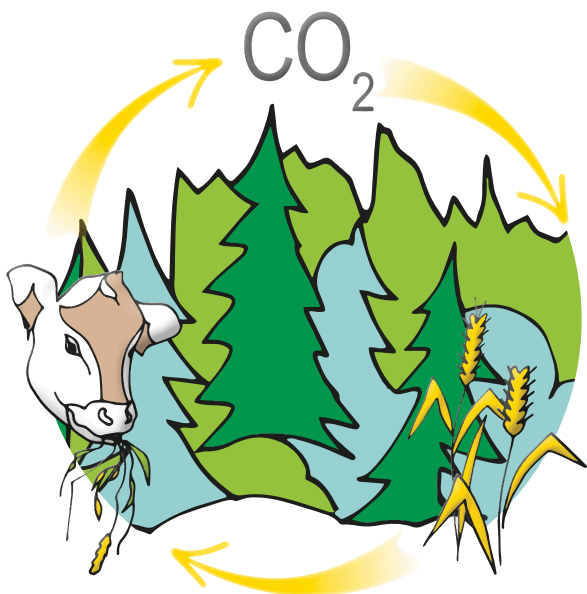
MTK haki Kelalta lisää maatalousyrittäjien valtakunnallista ryhmämuotoista työkykyä ylläpitävää ja parantavaa valmennusta eli TYK-kuntoutusta. Kurssit täyttyivät nopeasti, mikä ilmensi tarvetta kuntoutukselle. MTK osallistui myös yhteistyöpäivään Herttuan kuntoutuskeskuksessa yhdessä kuntoutujien kanssa. MTK on hakenut kaikkiaan viittä valtakunnallista TYK-kuntoutuskurssia Kelalta. Vuonna 2016 Kelan TYK-kuntoutuksen korvaa KIILA-kuntoutus.

Tuetut lomat ja Maaseudun tukihenkilöverkko

Vuonna 2015 MTK jatkoi yhteistyötä Maaseudun Terveys- ja Lomahuollon kanssa, joka järjestää tuettua lomatoimintaa

Raha-automaattiyhdistyksen tuella. Lomat ovat tarkoitettu voimaannuttavaksi kokemukseksi niille maatalousyrittäjille, jotka haluavat kohentaa hyvinvointiaan ohjatusti loman aikana tai jotka kokevat ohjauksen ja vertais-tuen hyödylliseksi elämäntilanteessaan. Maatalousyrittäjille ja heidän perheilleen suunnattuja lomaviikkoja markkinoitiin mm. MTK-liittojen ja Reppu-uutisten kautta.

MTK oli myös mukana kehittämässä Maaseudun tukihenkilöverkon toimintaa ohjausryhmän jäsenenä. Maaseudun tukihenkilö on maaseudun olosuhteet tunteva vapaaehtoinen, tehtävään koulutettu henkilö, jota sitoo vaitiolovelvollisuus. Maaseudun tukihenkilöverkossa toimii vajaa parisataa aktiivista, vapaaehtoista auttajaa eri puolilla Suomea. Maaseudun tukihenkilöverkko avasi vuoden 2015 lokakuussa uuden päivystävän Maaseutupuhelimen.

Ympäristö ja maankäyttö

Uutteraa vaikuttamista ympäristöasioissa

Avaintavoitteet

1. Maan arvo ja tuottavuus kunniaan
2. Parempaa ja perusteltua tietoa päätöksenteon pohjaksi
3. Vaikuttamista ja yhteistyötä kotimaassa, Itämerialueella ja EU:ssa

Maapolitiikkaa meidän maaliimme

Pitkäaikainen edunvalvontamme palkittiin: lunastuslain uudistamisen muutostarpeet on kirjattu oikeusministeriön säädöshankeluutteluun tälle vaalikaudelle.

Hallitusohjelman liitteen IV muutostarpeet tukivat vahvasti maapolitiikan edunvalvontaamme. Vahdimme kirjausten toteutumista maankäyttö- ja rakennuslain uudistamiseen tähtäävissä työryhmissä, seminaareissa ja työpajoissa. Samoin peräänkuulutimme hallitusohjelman linjauksia hajarakentamisen helpottamisesta ja ELY-keskusten neuvoa-antavasta roolista sekä metsästrategian toimenpiteet metsäkaavituksen selkiyttämistä.

Lisäksi suositussopimus hevosreiteistä päivitettiin yhdessä SLC:n ja Tieyhdistyksen kanssa. Vaikutimme myös yksityistielainuudistamisen käynnistämiseen.

Laadimme maakunnittain eriteltyt ja perustellut listaukset ns. korjausvelkakohteista, joiden toteuttamisella pyritään hallitusohjelman mukaisesti maantieverkon korjausvelan kasvun kääntämiseksi laskuun. Lisäksi vaikutimme laaja-alaisessa tiealan eturyhmien yhteistyössä niin valtakunnallisesti kuin maakunnissakin.

Juurrutimme vapaaehtoisuuden soidensuojeluun

Jatkoimme soidensuojelun täydennysohjelman valmistelua tavoitteena vapaaehtoinen suojeleminen. Jatkokaudella 2015 työryhmän tavoitteeksi tarkentui tehdä ehdotus valtakunnallisesti arvokkaimmista ja nykyistä suojelun alueverkkoa parhaiten täydentävistä suoalueista sekä niiden suojeleminen vaihtoehtoisista toteutuskeinoista. Saimme läpi tavoitteemme suojeleminen toteuttamisesta yksityismailla vapaaehtoisuuden pohjalta täyttää korvausta vastaan. Lisäksi lakisääteisen luonnonsuojeluohjelman valmistelusta luovuttiin tavoitteemme mukaisesti. Kolmaskin tavoitteemme toteutui, kun suojeleminen ulkopuolelle jätettiin pohjoisiin Suomeen.

Tulos lunasti pitkän edunvalvontatyömme vapaaehtoisuuden suojeleminen puolesta: voimme tyytyväisinä todeta, että Etelä-Suomen arvokkailta yksityismaiden suoalueilla suojeleminen toteutetaan työryhmän ehdotusten mukaan vapaaehtoisin keinoin ja aluksi etenkin METSO-kriteerit täyttävien soiden suojeleminen neuvotteluilla. Suojeleminen toteutetaan sopimalla maanomistajien kanssa ekologisesti ja vesitaloudellisesti ehyiden suokokonaisuuksien suojeleminen tarkoitukseen osoitettujen valtion kehysmäärärahojen puitteissa. MTK

on suojelua koskevassa edunvalvonnassaan jo pitkään painottanut suojelun vapaaehtoisuutta. Soidensuojelutyöryhmän yksityismaita koskevat suojeluehdotukset olivatkin täysin MTK:n linjauksen mukaisia.

Viesti metsiemme ja peltojemme hiilinielusta kuultiin Pariisissa asti

Kerroimme sanoin ja kuvin kasvien yhteyttämisestä ja roolista hiilenkierrättäjänä: ”Tuottamalla puuta ja viljelemällä maata kierrätämme hiiltä” -esite kävi kaupaksi niin kotimaassa kuin ulkomailla. Maan tuottavuuden merkitys niin metsissä kuin pelloilla noteerattiin Pariisin ilmastoneuvotteluissa asti. Saimme olla tyytyväisiä Pariisin ilmastoneuvottelujen lopputulokseen: historiallinen sopimus mahdollistaa kestävänsä metsätalouden ilmastoratkaisut ja tunnustaa maatalouden korvaamattoman roolin ruokaturvan takaajana. Pariisissa päästiin lähemmäs maa- ja metsätalouden erityispiirteitä ilmastopolitiikassa, joka herkästi rinnastaa elinkeinomme vain ihmistoinnin päästöihin.

Muistutimme, että biotalous on biomassojen tuotantoa. Biotalous ponnistaa tuottavasta maasta, jota ilmastonmuutos myös uhkaa meillä lisääntyvien sateiden vuoksi. Puolustimme maan puhtautta, jota kiertotalous ei saa vaarantaa. Huoimme puhtauden säilymisestä nostettiin Suomen tavoitelistalle kiertotalouden edistämiseksi EU:ssa.

Puheenvuoromme tuottavan maan roolista ympäristö-, ilmasto- ja energiapolitiikassa oli kysyttyjä. Pidimme tiukasti kiinni faktoista ja luonnontieteisiin perustuvista perusteista. Samalla puolustimme rohkeasti elinkeinoharjoittajien oikeuksia kotimaassa ja lukuisissa komission kyselyissä, aiheina mm. luonnonsuojelu, kiertotalous ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisen laskenta.

Vahdimme tiedepohjaista ympäristöpolitiikkaa hanketyössä

Osallistuimme lukuisiin maa- ja metsätalouden ympäristöpolitiikkaa ohjaavien tutkimushankkeiden ohjausryhmiin. Toimme kokouksissa esille käytännön näkökulman, jotta tutkimustulokset olisivat hyödynnettävissä tehokkaasti elinkeinomme toimintaedellytysten parantamiseen.

Ravinnekuormitus ja ympäristöpolitiikan painotukset vaativat lisää tarkennusta. Käynnistimme ”Lohkon ominaispiirteet huomioiva ravinnekuormitusmallinnus ja sen kehittäminen” (Lohko

-hankkeen yhdessä Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistyksen, Uudenmaan ELY-keskuksen, Pyhäjärvi-instituutin ja Suomen ympäristökeskuksen kanssa. Hankkeen tavoitteena on tarkentaa VEMALA/ICECREAM-ravinnekuormitusmallia, jotta se kuvaisi mahdollisimman oikein peltolohkoilta vesistöihin tulevaa ravinnekuormitusta eri viljelyvaihtoehdoilla. Tietoa malliin tuotetaan muun muassa jatkuva-toimisilla vedenlaatumittareilla, maanäytteillä sekä viljelijähaastatteluin. Mallien tarkentaminen on tärkeää, koska kuormitusarvioissa turvautaan yhä enemmän malleihin aitojen mittausten sijaan. Tarkemmin hankkeesta www.mtk.fi/lohko.

Pohjoismainen ympäristöyhteistyö valttimme

Jatkoimme BFFE:n (Baltic Farmers' Forum on Environment) sihteeristönä. Järjestimme Hana-saaressa BFFE-konferenssin. Tuloksena Itämeri-valtioiden viljelijäjärjestöjen julistus, jossa korostimme yhteistä tahtoa ympäristöystävälliseen ja kestävänsä maatalouteen. Peräänkuulutimme resurssitehokkuutta tuottavuuden ja ruokaturvan varmistamiseksi. Säätelyn sijaan pyysimme yhteistyötä. Julistus huomioitiin myös Copa-Cogecan viestinnässä.

Lisäksi olimme aktiivisia BFFE:n roolissa HELCOMin tarkkailijana (Head of Delegations, Agri- ja Pressure-ryhmät) ja osallistuimme AGRI-ryhmän järjestämiin seminaareihin, joissa käsiteltiin ravinnetaseita ja sitä miten lannan ravinteet tulisi ottaa huomioon lannoituksessa. Raportoimme BFFE-toiminnastamme NBC:lle, jonka sihteeristönä Suomen edustajat toimivat.

Ympäristöasioissa tunsimme pohjoismaisen yhteistyön merkityksen myös Brysselin pään vaikuttamisessa, jossa pohjoismainen vahva verkostomme auttoi näkemään pohjoiset erityispiirteemme.

Utteraa vaikuttamista ympäristölainsäädännössä

Vaikutimme ympäristösuojelulain uudistamishankkeessa, nitraattiasetuksen loppuhionnassa sekä pohjavesiasetuksen valmistelussa ja vesipuidedirektiivin toimeenpanossa. Tavoittemme ympäristölupamenettelyn sujuvoittamisesta saatiin lähemmäs maalia mutta vielä jäi kiviä kääntämättä. Erityisesti eläinsuojien osalta lupamenettelyn korvaaminen esimerkiksi ilmoitusmenettelyllä ei tullut valmiiksi vaan vaatii vielä huolellista valmistelua. Nitraattiasetus saatiin lopulta maaliin siten, etteivät toimintaedellytykset

vaarannu tarpeettomasti. Pohjavesiasetuksen valmistelussa pyrimme varmistamaan, etteivät muutokset estä tai vaikeuta maaseudun elinkeinojen harjoittamista. Suomen pohjavedet luokitellaan uudelleen 1- ja 2-luokkiin ja aivan uutena mukaan tulee E-luokka.

Vaikutimme aktiivisesti vesienhoitotoimenpiteiden toisen kauden suunnittelussa. Korostimme, että elinkeinoillemme asetettujen toimien tulee olla käytännössä järkevästi toteuttamiskelpoisia ja kustannustehokkaita ja että kustannukset korvataan täysimääräisesti. Esityksemme huomioitiin hyvin suunnittelussa. Osallistuimme myös merenhoidon toimenpideohjelman kommentointiin ja toimimme esille mm. käytännön näkökulmaa ja kustannustehokkuutta.

Päästökattodirektiivin päivityksessä saimme ammoniakkin päästövähennystavoitteen lasetuksi neljänneksellä. Kotimaassa hyväksytyt alkuperäistä lievempi päästövähennystavoite kohtasi Brysselissä vastustusta. Aktiivisella ja pitkäjänteisellä vaikuttamisella on nähtävissä korvausmekanismeja tai vähintään siirtymäaikoja.

Ajan hermolla Copa-Cogecan ympäristöryhmässä

Puheenjohtajuus eurooppalaisten viljelijäjärjestöjen ympäristötyöryhmässä avasi ovia. Saimme paitsi viljelijöiden kantoja myös pohjoismaisten erityisolojen äänen kuuluviin. Jäsenmaiden kirjoja oli korostettava. Puheenjohtajan mandaatilla

saimme toistettua lukuisissa komission tapamisissa ja sidosryhmätilaisuuksissa esimerkiksi kuivatustarpeemme haasteet, kun yleisempi aihe oli kuivuus. Luonnonsuojeluteemoissa muistutimme jokamiehen oikeuksista sertifioituissa ja monimuotoisissa metsissämme. Olimme tässäkin uniikki, samoin kuin muiden pohjoismaisten tapaan korkeista standardeista ruoantuotannossamme ympäristövaikutuksineen. Kuitenkaan Suomen viranomaisten kohtuuttomia linjauksia esimerkiksi ammoniakkin päästövähennystavoitteen suhteen emme saaneet enää korjatuksi. Näin, vaikka mainostimme teknologiaamme ja komission tutkimuslaitoskin omaksui linjamme kustannustehottomista tavoitteista.

Kestävän kehityksen toimenpidesitoumuksemme noteerattiin

Vuoden aikana esittelimme kestävän kehityksen sitoumustamme ”Yhdenvertaisen hyvinvoinnin puolesta”. Lupasimme viestiä maaseutuelinkeinoista osana ekosysteemipalveluita ja rakentaa ymmärrystä siitä kuinka luonnon ja ihmisen tarpeet ja hyvinvointi tulevat tyydytetyiksi sopu-soinnussa. Viesti lähti lähes 200 kertaa. Lisäksi lupasimme panostaa nuoriin tuottajiin ylisukupolvisen hyvinvoinnin turvaamiseksi. Tallensimme sitoumukseen lähes 2500 kohtaamista nuorten kanssa. Kolmas sitoumuksen kohde oli kehittyvien maiden tuottajat, joiden kohtaamisia kirjattiin yli 5000. Näistä luvuista olimme ylpeitä ja julkistimme ne Musiikkitalolla vuoden lopulla.

Jäsenpalvelut

Teemavuosien aktiivisuus jatkuu

Avaintavoitteet

1. Tyytyväiset jäsenet, tehokas järjestö
2. Jäsenyyden vahvistaminen – teemavuosien aktiivisuus jatkuu

Tyytyväiset jäsenet, tehokas järjestö

Kertomusvuoden aikana kehitettiin uusia jäsenetuja ja palveluja, aktivoitiin jäsenistöä eduskuntavaaleissa, vaikutettiin markkinoihin ja politiikkaan järjestöllisin toimin sekä kotimaassa että Brysselissä.

MTK järjesti maaliskuussa vaalitentin eduskuntapuolueiden edustajille. Puolueiden johtohenkilöt joutuivat kovan paikan eteen noin 200 osallistujan edessä. Yleisön kysymysten lisäksi jäsenillä oli mahdollista seurata tilaisuutta suorana ja lähettää twitterillä kommentteja ja kysymyksiä. Puolueiden edustajien mielipiteet arvioitiin myös tuoreeltaan yleisön vihreiden (jaa) ja punaisten (ei) mielipidelappujen avulla.

MTK-keskusliitto ja MTK-liitot eri puolilla Suomea järjestivät huhtikuussa tempauksen, jossa pyyppannua myytiin tuottajan saamalla 30 sentin hinnalla. Tempaus sai paljon huomiota ja ihmetelyä tuottajan mitättömään osuuteen ruoan hinnasta. Monet kuluttajat halusivat ”reiluuttaa” hintaa maksamalla ekstrapaa.

MTK:n noin 20 henkilön ryhmä osallistui syyskuussa Brysselissä Euroopan maataloustuottajajärjestö Copa:n järjestämään mielenosoitukseen, jossa vaadittiin komissiolta ja EU:n päättäjiltä pikaisia toimenpiteitä maataloustuottajien poikkeuksellisen vaikean tilanteen helpottamiseksi. Mielenilmaus johtikin ylimääräiseen tukipakettiin, josta Suomen saama osuus jäi kuitenkin menetyksiin nähden vaatimattomaksi.

Lomitusehtojesu muutusuvalmistelussa tilanne kärjisty, ja MTK uhkasi toimittaa oman lausuntonsa traktorin etukuormaajassa sosiaali- ja terveysministeriöön. Lomituksen ehtojen heikennyksiä kuitenkin lievennettiin MTK:n painostuksen ansiosta, eivätkä suurimmat uhkakuvat toteutuneet, vaikka EU vaatikin heikennyksiä lomitusehtoihin.

Kertomusvuoden aikana oli uusi sähköinen jäsenkortti koekäytössä viidessä MTK-yhdistyksessä. Kokeilu sujui hyvin, joten sähköistä jäsenkorttia valmistaudutaan tuomaan kaikkien MTK-yhdistysten jäsenten ulottuville vuonna 2016. Metsänhoitoyhdistysten jäsenille on tarkoitus ottaa sähköinen jäsenkortti OP:n Pivopalvelun kautta. Näin näistä molemmista järjestelmistä saadaan käyttökokemuksia.

Jäsenyyden vahvistaminen – teemavuosien aktiivisuus jatkuu

Teemavuosina rakennettua yhteistyötä maakunnissa jatkettiin eri tasoilla ja monin eri tavoin. Yhteistyötä tehdään hyvässä hengessä.

Helmi-kilpailua jatkettiin teemavuosien jälkeen ja hienoja hakemuksia erilaisista tapahtumista ja käytännöistä saatiin niin MTK-yhdistyksistä kuin metsänhoitoyhdistyksistä. Helmi-palkinnon sai Jalasjärven maataloustuottajayhdistys. Palkinto luovutettiin MTK:n valtuuskunnan kevätkokouksen yhteydessä.

Nuorten toiminnassa palattiin arkeen intohimon vuoden (2014) massiivisen tapahtuma- ja hanke määrän jälkeen. Valtakunnallisen toiminnan puitteissa järjestettiin perinteiset parlamentit. Kevätparlamentti kytkeytyi MTK-AKKOR-yhteistyöhön ja syysparlamentti oli samalla sekä vaaliparlamentti että juhlisti MTK:n keskusliiton maaseutunuorten valiokunnan 30-vuotista taivalta. Kesätapaaminen, ”Maaseutunuorten kuksintakierros”, järjestettiin heinäkuussa Joensuu Farmari-näyttelyn yhteydessä.

Viestintä

Vaikuttamisen tukena

Avaintavoitteet

1. Tuemme järjestön markkinavaikuttamista
2. Kehitämme uudistuvan MTK-organisaation sisäistä viestintää ja jäsenviestintää
3. Tuemme viestinnällä MTK:n vaali- ja hallitusohjelmavaikuttamista

Tuemme järjestön markkinavaikuttamista

Viestimme aktiivisesti kotimaisen ruoan, puun sekä energian menekin ja arvon lisäämiseksi kuluttajatyöryhmän toimitasuunnitelman mukaisesti. Viestinnässä korostimme erityisesti luonnonvaratuotteiden alkuperämerkintöjä, kotimaisen maa- ja metsätalouden vastuullisuutta ja muita kotimaisen tuotannon etuja.

Otimme aktiivisesti kantaa ruokakauppaketjujen hinnanalennuskampanjoihin ja toimimme samalla tuottajien heikentyneen taloustilanteen kuluttajien ja päättäjien tietoisuuteen. Metsäviestinnässä viestimme aktiivisesti puumarkkinatilanteesta ja nostimme esille puuraaka-aineen riittävyden uusien biotuotetehdasinvestointien tarpeisiin.

Vuoden näkyvin viestinnällinen toimmemme oli huhtikuussa yhteistyössä tuottajaliittojen ja -yhdistysten kanssa järjestetty valtakunnallinen pyttipannuprotesti. Tapahtuman kautta toimimme esille tuottajien heikentyneen markkinatilanteen ja vaatimuksemme ruoan tuottajien osuuden reiluuttamisesta keskustelunaiheeksi

halpuuttamisen rinnalle. Kampanja sai suuren positiivisen mediahuomion ja herätti laajasti keskustelua sosiaalisessa mediassa. Kampanjan jälkeen Kesko alkoi valmistella omaa ”Tuottajalle kiitos” -toimintamalliaan, jonka se lanseerasi joulukinkkukampanjana joulun alla.

Tuotimme viestintäaineiston Brysselissä syyskuussa pidettyyn suurmielenosoitukseen ja viestimme medialle vaatimuksemme kriisitukipaketin tarpeesta. MTK:n viestit medialle ja päättäjille tukivat poliittista päätöksentekoa kansallisista ja EU:n kriisitukirahoista.

Kampanjoimme kotimaisten kasvien menekin edistämiseksi. Syksyllä järjestimme kasvintietäjäkilpailun Voimaa Kasviksista -sivuilla Facebookissa. Kasvistestin kävi tekemässä 12 615 henkilöä. Voimaa kasviksista -sivuilla on jo 21 000 seuraajaa.

Järjestimme kotimaista ruokaa markkinoivan Herkkujen Suomi -tapahtuman viidettä kertaa Helsingin Rautatienrillalla. Tapahtuma keräsi 50 000 kävijää.

Organisoimme joulukuusigeokätköilyn yhdessä koko Suomen metsänhoitoyhdistysten kanssa.

Käytimme kuluttajaviestinnässämme johdonmukaisesti tuotteen kotimaisuuden varmentavia Hyvää Suomesta ja Sirkkalehti-merkkejä sekä PEFC-sertifioituja puu- ja paperituotteita.

Kehitämme uudistuvan MTK-organisaation sisäistä viestintää ja jäsenviestintää

Otimme käyttöön uuden, MTK:n jäsenrekisterin kanssa yhdistetyn emaileri-utiskirjesovelluksen. Lähetimme palvelun kautta MTK:n toimi- ja luottamushenkilöille suunnattuja MTK-Viesti -utiskirjeitä ja metsänhoitoyhdistyskentän luottamushenkilöille suunnattuja Metsä uutisia. Molemmat uutiskirjeet ilmestyivät noin kerran kuukaudessa. Mepeille suunnatun Bryssel-viestin lähetimme kahdeksan kertaa. Aloitimme myös tuotantosuuntaakohtaisten jäsenuutiskirjeiden suunnittelun.

Osallistuimme Metsänomistajat-ketjun viestintään tuottamalla materiaalia ketjun Youtube-kanavaan sekä päivittämällä ketjun Facebook-sivuja ja Twitter-tiliä. Lisäksi kirjoitimme ajankohtaisia tekstejä metsänhoitoyhdistysten omille nettisivuille ja lehtiin sekä osallistuimme ketjun valtakunnalliseen tiedotukseen.

Suunnittelimme yhteistyössä tietohallinnon kanssa dokumentinhallintajärjestelmän tehostamaan järjestön toimi- ja luottamushenkilöiden työskentelyä. Järjestelmä on koekäytössä metsälinjalla alkuvuonna 2016.

Otimme videot aktiivisemmin käyttöön osana järjestön viestintää. Vuoden aikana tuotimme MTK:n Youtube-kanavaan kaikkiaan 25 uutta videota, joiden pääaiheina olivat mm. eduskuntavaalit, tuottajan asema elintarvikeketjussa ja Brysselin mielenosoitus. Myös valtuuskunnan ajankohtaiskatsaukset tuotimme ensimmäistä kertaa videoina yhteistyössä järjestökoulutuksen kanssa.

Kartoitimme järjestön sisäisen viestinnän kehittämiseksi Salkku-intranetin uudistustarpeet, laadimme uuden intranetin konseptin ja teimme suunnitelman uudistuksen aikataulusta ja tarvittavasta resursoinnista. Uudistus alkaa syksyllä 2016.

Tuotimme neljä numeroa MTK:n jäsenlehti Mainiota. Lehden painosmäärä oli noin 60 000

kpl. Lehti jaettiin kaikkiin maatalousyrittäjäjäsen-talouksiin. Jokaisen numeron välissä oli MTK-liittojen omia alueensa jäsenille jakamia 4-sivuisia liitteitä. Mainion toimitusneuvostoon kuuluivat: Klaus Hartikainen (pj.), Tuula Dahlman, Heli Mutkala-Kähkönen, Kati Partanen, Pertti Ruuska, Matti Voutilainen ja Virpi Siitonen (siht.).

Tuimme ja ohjeistimme keskusliiton linjoja ja ryhmiä, liittoja ja yhdistyksiä järjestön viestinnässä sekä visuaalisen ilmeen peruselementtien käytössä.

Tuemme viestinnällä MTK:n vaali- ja hallitusohjelmavaikuttamista

Viestimme MTK:n eduskuntavaali- ja hallitusohjelmataavoitteista aktiivisesti ja monipuolisesti mm. esitteen, verkkosivujen, tiedotteiden, videomateriaalin ja sosiaalisen median avulla.

Järjestimme keväällä eduskuntavaalipaneelin, joka lähetettiin suorana videolähetysnä verkossa. Lähetystä jaettiin YLE Areenan ja Iltasanomien verkkosivustojen kautta.

Viestimme vaalien jälkeen Sipilän hallitukselle tukemme byrokratian karsimiseksi ja biotalouden edistämiseksi.

Muuta

MTK oli mukana seitsemässä valtakunnallisessa messutapahtumassa, joita olivat Educa-messut, Farmari, SuomiAreena, Herkkujen Suomi, Kuntamarkkinat, KoneAgria sekä Metsämessut/Elma. Järjestimme medialle ja tärkeimmille sidosryhmillemme perinteisen Tuomaanpäivien tilaisuuden.

MTK:n sponsoroima Lähifarmi aloitti Helsingin ja Vantaan Yrityskylässä. Lähifarmi on monialainen maatila, jossa kuudesluokkalaiset oppivat taloustaitoja ja sitä, mistä ruoka tulee.

Otimme syksyllä kantaa eläinaktivistien teuras-tamo- ja sikatilakampanjointiin ja tuotimme Reppuun maatilojen varautumista varten ohjeet.

MTK kokosi yhteen Suomen osaston maailman suurimpiin lukeutuville maatalous- ja ruokames-suille Grüne Wochelle, joka järjestettiin tammi-kuussa 2016.

Olimme mukana MTK:n 100-vuotisjuhlan vies-tinnällisessä suunnittelussa sekä Suomen

satavuotishankkeen valmisteluissa Syödään yhdessä -hankkeen kautta.

Julkaisimme Sähkölinjojen lunastustoimitukset ja linjoista maksettavat korvaukset -oppaan, jota jaettiin tuottajaliittoihin ja metsänhoitoyhdistyksiin. Opas on edelleen tilattavissa myös verkkokaupparamme kautta.

Järjestimme yhteistyössä ympäristö- ja maankäyttöryhmän kanssa BFFE-konferenssin (Baltic Farmers' Forum on Environment) helmikuussa Helsingissä. Konferenssin päätteeksi julkaistiin Itämeren valtioiden viljelijäjärjestöjen julistus,

jossa korostimme yhteistä tahtoa ympäristöystävälliseen ja kestäväan maatalouteen.

Tekemäämme Kierrätämme hiiltä viljelemällä maata ja tuottamalla puuta -esitettä jaettiin monissa tilaisuuksissa niin kotimaassa kuin ulkomailla. Maan tuottavuuden merkitys hiilen kierrossa huomioitiin Pariisin ilmastoneuvotteluissa asti.

Järjestimme useita taustoitustilaisuuksia medialle MTK:n tiloissa, Kettulassa ja Brysselin toimistolla ajankohtaisista maa- ja metsätalouden asioista.

Koulutus

Osaamisesta ammatinhallintaan

Avaintavoitteet

1. Kehitämme järjestökoulutuksen tuotteita
2. Tuemme koulutuksella järjestöyhteistyön kehittymistä
3. Vaikutamme koulutus- ja tutkimuspolitiikkaan luonnonvara-alan ja maaseutu-elinkeinojen näkökulmasta

Järjestökoulutuksen tuotteiden kehittäminen

Täytimme järjestökoulutukselle asetetut määrälliset tavoitteet. Koulutuksista annettiin hyvää tai erinomaista palautetta. Kehitimme uusia tuotteita, kuten esimerkiksi koululähettiläskoulutuksen ja siihen liittyvän koulutusmateriaalin osaksi MTK 2 -kurssia. Panostimme koulutusmateriaalin tuottamiseen valmistelemalla laadukkaita videoesityksiä luottamushenkilöiden tarinoista. Tuotimme uudet koulutuskortit korvaamaan entisen järjestöoppaan.

Uudistimme ammattikorkeakouluille suunnattuja maatalous- ja metsäpolitiikan konferensseja siirtämällä sen Tiedekeskus Heurekaan, jossa pääsimme hyödyntämään tilan monipuolisuutta. Lisäsimme vaikuttavuutta tuottamalla planetariumoon MTK:n toiminnasta kertovan esityksen. Tavoitimme kaikki maatalous- ja metsäalan ammattikorkeakoulujen 3–4 vuosikurssin opiskelijat.

Järjestöyhteistyön kehittäminen

Toteutimme MTK:n järjestöuudistukseen liittyvän metsänomistajaorganisaation rakenteen kehittämisen toteuttamalla sitä tukevan muutosvalmennusohjelman kaksi viimeistä lähiopetusjaksoa.

Jatkoimme MTK:n liittojen koulutuksista vastaavien henkilöiden kouluttajakoulutusta. Tuotimme lisää materiaalia koulustuimin käyttöön MTK:n verkko-opiston videokirjastoon, johon on aihealueittain koottu asiantuntijoiden ja luottamushenkilöiden puheenvuoroja, haastatteluja ja asiantuntijaesitelmiä hyödynnettäväksi yhdistysten ja luottamushenkilöiden käyttöön.

Vaikuttaminen koulutuspolitiikkaan vihreiden elinkeinojen näkökulmasta

Koulutuspolitiikan eri sektoreilla oli vuonna 2015 monia merkittäviä uudistuksia, joissa olimme mukana vaikuttamassa työryhmissä, puheenvuoron pitäjinä, tapaamisissa ja lausunnon

antajina. Näitä olivat muun muassa perusopetuksen, ammatillisen koulutuksen ja ammattikorkeakoulun uudistamisprosessit.

Käynnistimme Kestävä ruoantuotanto -oppikirjahankkeen yläkoulun valinnaisaineiden tueksi. Kirja valmistuu perusopetuksen uusien opetussuunnitelmien käyttöönottoon mennessä 2016.

Ammattikoulutuksen tutkintojärjestelmää uudistavassa työryhmässä saimme vaikutettua, että luonnonvara-alan tutkintoja uudistetaan esimerkiksi. Uudistuksen myötä otetaan käyttöön maatalousalan ammattitutkinto ja uusi maatalousalan erikoisammattitutkinto. Vastaavat muutokset tehdään myös hevos-, puutarha- ja metsäalalle.

Puolustimme opetusmaatiloja ja -metsiä työelämälähtöisinä oppimisympäristöinä eri foorumeilla. Kannustimme laadukkaaseen työssäoppimiseen osallistumalla yhteistyössä maaseutuopistojen ja MT-liittojen kanssa maatalousalan työssäoppimispaikkojen palkitsemiseen. Kannustimme myös taitavia eläintenhoitajia palkitsemalla Ammattitaitokilpailujen SM-kilpailuissa eläintenhoitolajin voittajan.

Vaikutimme kymmenessä vihreiden elinkeinonjohdon kannalta tärkeässä tutkintotoimikunnassa vastaamalla osaltamme näiden alojen näyttötutkintojen järjestämisestä ja valvonnasta sekä tutkintotoiminnan johtamisesta ja ohjaamisesta sekä vahvistamalla tutkintosuoritusten arvioinnit ja antamalla todistukset.

MTK Järjestökoulutus 2015			
PERUSKOULUTUS	KOHDERYHMÄ	TILAISUUKSIA kpl	OSALLISTUJAT kpl
MTK 1 Toimijana järjestössä	jäsenet/luottamushenkilöt	3	42
MTK 1 Toimijana järjestössä, verkkokurssi	jäsenet/luottamushenkilöt	2	64
MTK 1 Maaseutunuorten Sporttistartti	jäsenet/luottamushenkilöt	1	49
MTK 2 Työkaluja vaikuttamiseen	jäsenet/luottamushenkilöt	4	40
MTK 3 Maatalouspolitiikan seminaari	jäsenet/luottamushenkilöt	1	14
Liittojen luottamushenkilöiden perehdyttäminen	luottamushenkilöt	3	68
Maaseutunuoret, muut	maaseutunuoret	2	129
Maaseutunuorten vaikuttajavalmennus	maaseutunuoret	2	50
Uusien toimihenkilöiden perehdyttäminen	toimihenkilöt	2	26
TOIMINNAN KEHITTÄMINEN			
Valiokuntien työnohjaus ja kehittäminen	luottamushenkilöt	3	40
Muut luottamushenkilöiden kehittämistilaisuudet	jäsenet/luottamushenkilöt	8	203
Yhdistykset	jäsenet/luottamushenkilöt	3	111
Metsälinjan muutosvalmennus	toimihenkilöt	2	52
Koulutustiimi	toimihenkilöt	2	43
Yhteistyökumppanit	luottamushenkilöt	1	15
AJANKOHTAISET TEEMASEMINAARIT			
AMK maatalous	opiskelijat	1	220
AMK metsätalous	opiskelijat	1	130
Miniseminaarit, opiskelijajärjestöt	opiskelijat	4	155
MUUT			
Webinaarit	jäsenet/luottamushenkilöt	2	50
Luonnonvara-alan koulutusseminaari	rehtorit/opettajat	11	631
Työnantajakoulutus	jäsenet/luottamushenkilöt	2	25
Muut	jäsenet/luottamushenkilöt	2	61
YES-yrittäjyyskasvatusverkosto	sidosryhmät	5	190
YHTEENSÄ		67	2408

Euroopan unionin politiikka, MTK Brysselissä ja kansainvälinen yhteistyö

Kansainvälistä toimintaa

Kauppalitiikan avaintavoitteet

1. Kauppalitiikka huomioi suomalaisen maa- ja metsätalouden kynnyskysymykset

Kehitysyhteistyön avaintavoitteet

2. Suomalainen kehityspolitiikka huomioi maa- ja metsätalouden
3. Osallistumme kehitysyhteistyöhön

MTK Brysselissä

Euroopan tuottajajärjestö COPA ja osuuskuntajärjestö COGECA

MTK on jäsenenä europaalaisten tuottajajärjestöjen muodostamassa COPA:ssa. COPA:n puheenjohtajana oli syyskuun kokoukseen asti Hollantilainen Albert Jan Maat. Syyskuun vaalikokouksessa puheenjohtajuus siirtyi Tanskan tuottajajärjestön puheenjohtajalle Martin Merrildille. Puheenjohtajuus on COPA:ssa kaksivuotinen.

COPA:lla on yhteinen sihteeristö osuustoimintajärjestö COGECA:n kanssa. Sihteeristön päällikkönä on pääsihteerinä Pekka Pesonen. Sihteeristöön on palkattuna noin 50 työntekijää. Kielenkääntö vaatii isoja resursseja toiminnasta, kun käytössä on kuusi virallista kieltä. COPA:lla on yli 60 jäsentä eri EU- ja ETA-maista. COPA edustaa yli 13 miljoonaa viljelijäperhettä EU:ssa. COGECA:n puheenjohtajaksi valittiin joulukuussa ruotsalainen Thomas Magnusson (LRF) ranskalaisen Christian Peesin jälkeen.

COPA:n korkein päättävä elin on johtokunta, jossa on edustettuna kaikki jäsenet. Puheenjohtajiston muodostaa puheenjohtaja kuuden varapuheenjohtajan kanssa. Kokousvalmistelu koordinoidaan kuukausittain järjestettävässä POCC:issa. Koordinointikokous pyrkii yhteensovittamaan COPA:n eri työryhmien mielipiteitä yhteiseksi COPA:n linjaksi, joka sitten esitellään johtokunnalle.

MTK:lla on kaksi työryhmäpuheenjohtajuutta. COPA:n ympäristötyöryhmää johtaa Liisa Pietola ja viljatyöryhmää Max Schulman.

COPA:n johtokunta kokoontui vuoden aikana harvinaisen monta kertaa Brysselin ulkopuolella. Keväällä portugalilaiset kutsuivat johtokunnan vuosijuhlaansa. Latvia järjesti epävirallisen ministerikokouksen yhteydessä kokouksen Riikaan. Pariisissa ilmastokokouksen (COP21) yhteydessä oli myös COPA:n johtokunnan kokous.

Brysselin toimisto

MTK:n, SLC:n ja Pellervon yhteisen Suomen maa- ja metsätalouden ja osuuskuntien Brysselin toimiston tehtävänä on suomalaisten maanviljelijöiden, metsänomistajien sekä maaseutuyrittäjien etujen valvominen Euroopan Unionissa. Toimisto seurasi aktiivisesti Euroopan unionin ja erityisesti sen yhteisen maatalouspolitiikan sekä muiden jäsenille tärkeiden asioiden ja lainsäädäntöhankkeiden kehitystä. Toimisto välitti säännöllisesti näihin liittyvää tietoa kotimaahan. Asioihin vaikutettiin järjestämällä lukuisia tapamisia, tilaisuuksia, kokouksia ja yhteydenottoja.

Aktiivinen toiminta EU:n maataloustuottajien ja maatalousosuuskuntien järjestössä Copacogecassa, säännöllinen yhteydenpito EU:n eri toimielimiin ja muihin keskeisiin sidosryhmiin Brysselissä sekä yhteyksien ylläpito parlamenttiin ja komissioon olivat toimiston perustyötä.

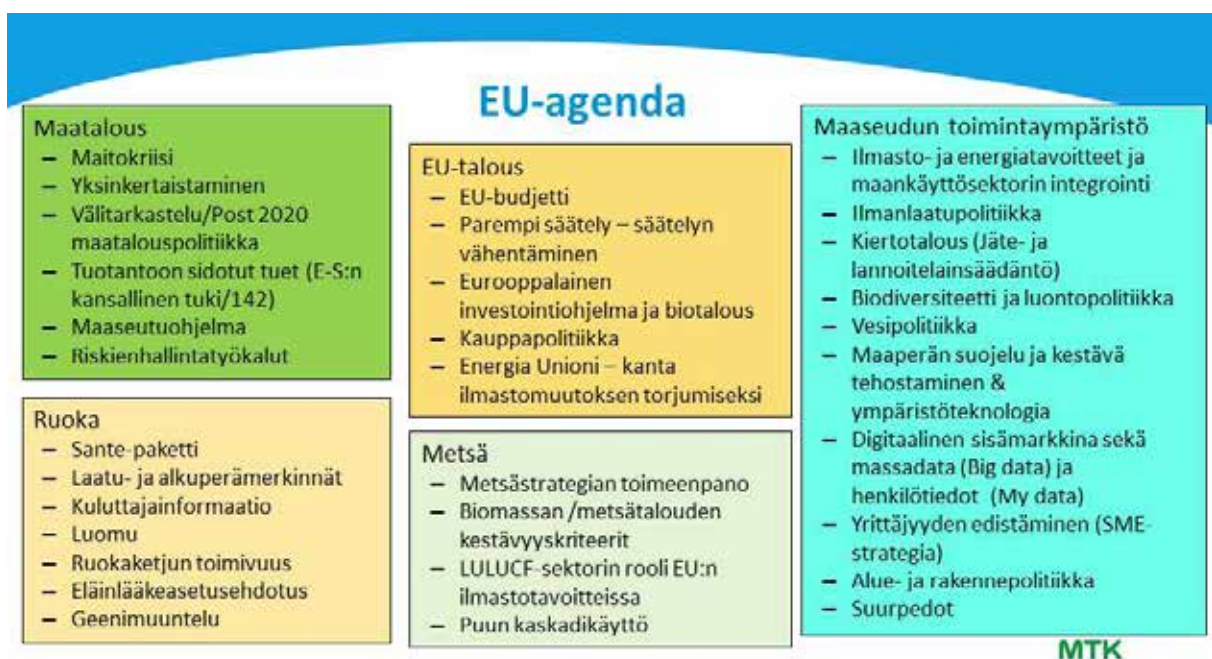
Toimistossa työskenteli vuoden lopussa viisi henkilöä. Toimiston päällikön ja kotieläinsiamiehen lisäksi toimisto sai lisäresursseja kertomusvuonna käynnistyneestä harjoitteluohjelmasta Helsingin Yliopiston maa- ja metsätieteellisen tiedekunnan kanssa. Vakituiseksi toimistossa on myös asistentti ja Maaseudun Tulevaisuuden toimittaja. Lisäksi Brysselissä toimii Pohjoismaiden metsänomistajajärjestön edunvalvoja eurooppalaisen CEPF:n yhteydessä.

Vuoden aikana toimiston päällikkö vaihtui, kun Juha Ruippo siirtyi Brysseliin. Samalla MTK:n EU-koordinaatio ja kauppapolitiikan edunvalvontavastuu siirtyi Brysseliin. Seppo Kallio siirtyi 20 vuoden Euroopan talous- ja sosiaalikomitean työrupeaman jälkeen Brysselistä Helsinkiin. Lokakuussa aloittaneessa uudessa ETSK:ssa MTK:ta edustaa Simo Tiainen.

Maatalousmarkkinoiden kriisin hoitoa

Vuoden näkyvin tapahtuma oli syyskuun alun mielenosoitus Brysselissä. Tuhannet viljelijät ja lähes pari tuhatta traktoria valtasivat 7.9.2015 Brysselin. Samaan aikaan COPA:n kanssa European Milk Board järjesti oman mielenosoituksensa. Samassa paikassa samaan aikaan järjestetty tapahtuma sai merkittävästi huomiota niin mediassa kuin päättäjien keskuudessa. Suomesta paikalla oli kahdenkymmenen henkilön eri tuottajaliittoja edustanut ryhmä, joka sai huomiota paikan päällä ja suomalaisessa mediassa.

Mielenosoituksen aikana maatalousneuvosto kokoontui ylimääräiseen kokoukseen päättämään kriisitoimenpiteistä. Erityisesti maidon tuotannon kasvu kiintiöjärjestelmän loputtua, maailmanmarkkinoiden kysynnän lasku ja Venäjän kriisin pitkittyminen olivat johtaneet EU:n maatalousmarkkinat kriisitilanteeseen. Kriisi ei rajoittunut maitoon, vaan komissio oli pakotettu avaamaan laajan kriisitoimenpidepaketin.

500 miljoonan euron kriisipaketti koottiin lähinnä maidon kiintiöiden ylitysmaksuista ja kriisivarannosta. Paketista n. 420 miljoonaa kohdistettiin viljelijöille. Paketti runnottiin nopeasti kasaan, ja siinä oli hyvin monenlaisia toimenpiteitä yksityisen varastoinnin tukitoimista viljelijöiden rahoitustilannetta parantaviin tukien maksun aikaistamismahdollisuuksiin. Suomelle paketista ohjautui lähes 9 miljoonaa euroa.

Monet kriisipaketin toimenpiteet ovat olleet syötteinä maatalouspolitiikan yksinkertaistamiskeskusteluun. Maatalousuudistuksen voimaansaattaminen on venynyt ja monissa maissa vuoden loppuun mennessä helpotuksista huolimatta tukien maksut ovat viivästyneet aikaisemmasta. MTK oli yhdessä pohjoisen Euroopan jäsenmaiden kanssa esittämässä kymmenen kohdan ohjelmaa komissiolle elokuussa. Tästä paketista monet asiat ovat ainakin osittain toteutuneet tai toteutumassa.

Yksinkertaistamiskeskustelu kytkeytyy viherryttämisen väliarvioon ensimmäisen vuoden kokemusten perusteella. MTK on todennut, että Suomessa viherryttämisen toimenpiteet ovat haastavia, mutta metsäpoikkeuksen ja kahden kasvin kiertovaatimuksen seurauksena suomalaisten viljelijöiden pääongelmat eivät ole viherryttämisessä. Pakettiin liittyvä pysyvän nurmen kohtelu jäi vielä kesken, ja komissio on monelta suunnalta painostettu avaamaan määritelmä viimeistään uutta maatalouspolitiikkaa valmisteltaessa.

Kuten monille muillekin jäsenmaille sanktiointi aiheuttaa murheita. Kohtuuttomat ja virheeseen nähden laajat seurauksivaikutukset ovat olleet keskustelussa moneen otteeseen. MEP Sarvanmaan raportissa asia tuli MTK:n näkökulmasta hyvin esille tuotannon monipuolista rajoittavana tekijänä. Osa Suomen ongelmista aiheutuu muista maista poikkeavaan tapaan tuottaa tiedot tukijärjestelmään. Tämä työ jatkuu ja ongelmiin haetaan ratkaisuja.

Maatalousuudistuksen yhteydessä monessa kohtaa puhutaan viljelijöiden heikosta neuvotteluasetelmasta ruokaketjussa. Maatalousuudistuksessa ja kriisipaketissa tarjottiin lisäeväitä erityisesti maitosektorille ja tuottajaorganisaatioille. Parlamentissa lausunnossaan maatalouden kehittämissävaliokunta piti tarpeellisena EU:n lainsäädännön valmistelua epäterveen kilpailutilanteen oikaisemiseksi ruokamarkkinoilla. Oligopolistisen tilanteen purkamiseen kehoitti mm. komission puheenjohtaja Jean-Claude Juncker syksyn yhteisön tilaa koskevassa

puheenvuorossaan parlamentissa. Komissio on omalta puoleltaan valmistelemaan raporttia ja asiaa käsitellään sekä maatalouskomissaari Hoganin omassa työryhmässä että sisämarkkinakomissaari Bienkowskan vetämässä korkean tason työryhmässä.

Maatalousmarkkinoiden kannalta tärkeä neuvotteluprosessi käydään kauppapolitiikassa. Miten EU pystyy puolustamaan omia markkinoitaan ja ennen kaikkea eurooppalaisten kuluttajien vaatimuksia ruoantuotannolle samaan aikaan kun pitää löytää uusia markkinoita erityisesti Venäjän kriisin jatkuessa. Monenkeskisyys sai vihdoin ratkaisuja aikaan Nairobissa, mutta varsinaiset maatalousmarkkinoiden kannalta vaikeat neuvottelut käydään USA:n, Mercosur-maiden, Uuden Seelannin ja Australian kanssa. Näihin paineisiin EU:n on löydettävä uusia markkinoita Aasiasta ja erityisesti Japanin ja Vietnamin kanssa käytävistä neuvotteluista.

Kasvua, työllisyyttä ja investointeja

Euroopan komissio käynnisti Euroopan investointiohjelman sekä osana sitä Euroopan strategisten investointien rahaston (ESIR) vuonna 2015. Investointiohjelmalla tavoitellaan kaikkiaan 315 miljardin euron investointeja. Pääpaino on riskipitoisissa yksityisissä investoinneissa, joiden käynnistyminen olisi muutoin epävarmaa. Valmisteluvaiheessa MTK vaikutti sekä kotimaassa että Brysselissä ohjelman suuntaamiseen siten, että biotalouden ja pk-yrittäjyyden mahdollisuudet huomioidaan. Ohjelma lähti käyntiin kohtuullisesti ja tietoa ohjelman mahdollisuuksista on viety investointeja suunnitteleville toimijoille. Toteutuvat investoinnit lisäävät kysyntää maaseudun tuotteisiin ja palveluihin.

Kataisen pakettina Suomessa tunnettu kokonaisuus on saanut vuoden kuluessa monia liittymäkohtia erityisesti ympäristö- ja ilmastokysymyksistä. Joulukuussa komissio julkaisi ns. kiertotalouspaketin, jossa ensimmäisessä vaiheessa ollaan uudistamassa mm. orgaanisten lannoitteiden säädöstä. Koko toiminnan ohjaaminen kiertoajattelun pohjalle vaatii vielä paljon työtä niin standardien kuin poliittisen ohjauksen kautta. Komissio aloittaa laajemman valmistelun kevään aikana.

Ilmastokokous Pariisissa (COP21) käynnistää EU:ssa laajan ilmasto-, ympäristö- ja energia-keskustelun. EU:n sitoumukset ovat kovia ja mm. kasvihuonekaasupäästöjen osalta vaatimukset Suomelle ovat tällä hetkellä kohtuuttoman kovat. Joulukuussa Suomessa päästökaupan

ulkopuoliselle alueella määritettiin 20 %:n ammoniakkipäästöjen vähentämistavoite. Tämä on vaikutuksiltaan merkittävä ja aiheuttaa niin kotieläintuotantoon kuin kasvintuotantoon muutoksia. Paketin yksityiskohdat tarkentuvat kevään aikana, kun valmistelu jatkuu myös ilmanlaatupaketin osalta.

Bio- ja kiertotaloutta

Ruoan, kuitujen ja uusiutuvan energian tuottajana maa- ja metsätalous on keskeisessä roolissa kestävän kehityksen tavoitteita asetettaessa ja toteutettaessa. YK:n kestävän kehityksen sitoumukset kaikille jäsenmaille velvoittavat EU:n päätöksentekoa. Ruoantuotannon tarpeet ovat nyt aikaisempaa selkeämmin näkyvissä YK:n tavoitteissa ja velvoittavat nyt myös EU:ta toimenpiteisiin.

Joulukuussa komissio julkaisi kiertotalouspaketin, jossa ruokahävikin vähentämisellä on iso rooli. Ravinteet pitää saada tehokkaammin kierrätykseen. Kierrätettävyyden suunnittelun kannalta ensimmäiseksi on tarve orgaanisten lannoitteiden lainsäädännön tarkistamiseen. Metsän käytön kannalta raaka-aineiden ohjaaminen kaskadiperiaatteen mukaan on tärkeä asia. MTK tukee erityisesti esitystä, jossa ei tavoitella sitovaa lainsäädäntöä asiasta.

Parempaa säätelyä ja uuden maatalousuudistuksen startti

Komissio päätti heti kautensa alussa paremman säätelyn ohjelmasta. Käytännössä tämä merkitsee enemmän valmistelutyötä ja vaikutusarvioita eri valmistelun vaiheissa. Kun valmistelun laatuun kiinnitetään enemmän huomiota, myös valmistelu-aika pitenee. Järjestöille tämä tarjoaa myös lisää mahdollisuuksia kertoa ehdotusten vaikutuksista mm. maatalouden toimintaedellytyksiin eri puolilla yhteisöä.

Komissio on ollut myös aikaisempaa kriittisempi uusien aloitteiden tekemisessä. Tämä on näkynyt mm. parlamentin, talous- ja sosiaalikomitean ja alueiden komitean työssä. Kun vain komissiolla on mahdollisuus antaa lainsäädäntöehdotuksia EU:ssa, lausunnoille ei ole tuonut materiaalia. Instituutiot ovat nyt valmistelemassa aikaisempaa enemmän oma-aloitemietintöjä, jotka eivät ole kiinni aikaisempaan tapaan komission ehdotuksissa.

Seuraavan maatalousuudistuksen kannalta muutos on merkinnyt sitä, että ensimmäisessä vaiheessa monivuotisen rahoituskehityksen

välisarvio jäänee hyvin ohueksi ja komissio keskittyy suoraan tulevan rahoituskehityksen valmisteluun. Tähän kytkeytyen syksyn aikana monet tahot ovat aloittaneet Brysselissä uuden maatalouspolitiikan (CAP post-2020) kannanottojen laatimisen.

MTK liittyi mukaan Farm Europe think tankiin lisätäkseen osaamista tulevan maatalouspolitiikan valmisteluun. Yksityisessä ajatuspajassa on mukana aikaisempien maatalousuudistusten keskeisiä toimijoita ja rahoittajina eurooppalaisia maatalousalan järjestöjä.

Vaikuttamista MTK:n tontilta kansalaisyhteiskunnan EU-kodissa, Euroopan Talous- ja sosiaalikomiteassa, ETSK:ssa – ECOSOC:ssa

Euroopan unionin suuret ja haastavat asiat heijastuivat myös Talous- ja sosiaalikomitean työhön ja sen sisältöön. Vaikea taloustilanne, pakolaiskysymys, ilmasto- ja energiapolitiikka, biotalouden kehittäminen, metsien ja puun käyttö, YK:n kehitystavoitteet vuoteen 2030, kansainväliset kauppaneuvottelut, Venäjä-yhteistyön ongelmat, yhteisen maatalouspolitiikan, CAP:n toimeenpano, ruokaturvan tila, elintarviketieteen toiminta, maataloustuotemarkkinoiden kriisi, uuden Komission säätelyn purku sekä korruption vähentäminen olivat pääteemoja komitean lausuntotyössä ja muussa poliittisessa toiminnassa.

Komitea teki lausunnon CAP:n maaseutukehityspolitiikan toimeenpanon tehostamiseksi. Lausuntoryhmä piti Helsingissä alkukesällä kuulemistilaisuuden. ETSK-delegaatio teki tutustumiskäynnin Suomen maaseutuun ja maataloihin Pohjois-, Etelä- ja Savon maakunnissa.

Komitea esitti vahvoja kannanottoja EU:n ja Venäjän suhteiden parantamiseksi. Varsinkin elintarvikekaupan lähes täydellinen loppuminen aiheutti suuria vahinkoja useissa EU-maissa. ETSK:n ryhmä III järjesti Helsingissä laajan seminaarin, jossa analysoitiin Venäjän viennin seurauksia ja maataloussektorin suuria menetyksiä.

ETSK työskenteli koko vuoden COPs 21 -ilmasopimuksen tukemiseksi. Tärkeätä on, että uusiutuvien luonnonvarojen peruselinkeinot pellon ja metsien rooli otetaan huomioon ilmastopolitiikan toimeenpanossa.

Komitea tuki vahvasti Euroopan unionin ns. energiaunionin rakentamista, jotta EU:n energian tarve jatkossa perustuisi nykyistä enemmän uusiutuvaan energiaan ja tuontiriippuvuus olennaisesti vähenisi.

ETSK:n nykyisen kokoonpanon viisivuotinen mandaatti päättyi syyskuun lopulla. Lähes 21 vuotta MTK:ta organisaatiossa edustanut Seppo Kallio toimi myös viimeisen vuoden Suomen edustajana komitean työvaliokunnassa, budjetiryhmässä, ruokaturvaryhmän puheenjohtajana, kv-kauppapolitiikan ryhmässä sekä MTK:n kannalta keskeisissä sektorivaliokunnissa ja lausuntotyöryhmissä.

Kauppapolitiikkaa monenkeskisesti ja kahdenvälisesti

Monenkeskinen kauppajärjestelmä Maailman kauppajärjestön WTO:n johdolla on ollut ongelmassa pitkän aikaa. Vaikka edellisessä ministerikokouksessa Baliilla WTO:n ministerit pääsivät alustavaan sopimukseen Nairobien kokouksen valmistautumisesta, odotukset sopimuksen aikaansaamiseen olivat erittäin pienet ministerien kokoontuessa Keniaan. Monta vuotta pyöritetty ns. Dohan kehityskierrosta yritettiin saada loppusuoralle ja kaikkien yllätykseksi pääneuvottelijamaat veivät läpi vaikeat neuvottelut. Maatalouden kannalta tärkein asia oli vientituesta luopuminen.

MTK vaati ulkoasiainministeriötä pitämään kiinni aikaisemmin sovituista periaatteista. EU:n viljelijöille oli tärkeää, että Hongkongissa sovittuja vientituen eri muotoja tulkitaan samanarvoisina. Vaikka EU ei käytä tällä hetkellä vientitukea, on se uuden maatalouspolitiikan yhtenä markkinahäiriötyökaluna säilytettävä myös kauppapolitiikan välineenä. Toisaalta valtion vientiyritykset, vientiluotot ja ruoka-apu ovat edelleen aktiivisessa käytössä. Merkittävää on myös, että valtiomyritysten rooli on kasvanut erityisesti Kiinan vientituen työkaluna.

Nairobien ratkaisussa teollisuusmaat päättivät luopua kokonaan maataloustuotteiden vientituesta lyhyen siirtymäkauden aikana. EU:lle tämä ratkaisu ei ole suuri, koska vientitukea ei nyt käytetä. Toisaalta EU:n maatalousbudjettiin ei ole varattu varoja vientituen käyttöön. Vientituki olisi mahdollisessa kriisitilanteessa leikattu viljelijöille muuten maksettavista tuista.

Ratkaisun toinen puoli oli vientikilpailun muidenkin muotojen huomioiminen. Kirjaukset tehtiin mm. ruoka-avusta ja vientiluotoista sekä

niiden maksimipituudesta. Kehitysmaat kuten Brasilia sai vientituen käytölle jatkoaikaa, mitä kritisoitiin yleisesti EU:n tuottajamaiden järjestön COPA-COGECA:n kannanotoissa.

Paljon jäi vielä tehtävää tuleville vuosille. Dohan kehityskierroksen asialistaa halutaan edelleen pitää pohjana jatkoneuvotteluille. MTK piti hyvänä, että monenkeskisellä foorumilla päästiin eteenpäin. Vain sillä tavalla kaikki WTO:n jäsenmaat, myös kehitysmaat, pysyvät kauppapolitiikan valmisteluprosessissa mukana. Monenkeskisen järjestelmän suuri tulevaisuus- haaste on määrittää erilaistuvien kehitysmaiden oikeuden mukainen etuuskohtelu.

Kahdenkeskisiä neuvotteluja runsaasti

Monenkeskisten neuvottelujen vaikeudet ovat johtaneet keskeiset kauppakumppanit neuvottelemaan suoraan keskenään alueellisista vapaa-kauppasopimuksista. EU:n kannalta suurin kiinnostus on nyt USA:n kanssa käytävissä neuvotteluissa (TTIP), jotka ovat jatkoa Kanadan kanssa aikaansaadulle poliittiselle sopimukselle (CETA).

EU on ollut pitkään jumissa ns. Mercosur-sopimuksen kanssa (EU–Etelä-Amerikka). Nyt vallan vaihduttua Argentiinassa odotetaan EU:n tekevän uusia aloitteita myös Mercosurin kanssa. Samoin Uusi-Seelanti ja Australia ovat olleet kiinnostuneita aloittamaan neuvottelut EU:n kanssa. Viimeistelyvaiheessa ovat lisäksi Japanin ja Vietnamin kanssa käyty neuvottelut. TPP-neuvottelujen valmistuttua syksyllä EU:lle on tullut uutta painetta näidenkin neuvotteluiden loppuun saattamiseen.

MTK:n mielestä on tavoiteltavaa, että kahdenkeskisissä neuvotteluissa USA:n kanssa pyritään mahdollisimman laaja-alaiseen sopimukseen, joka tarjoaisi kasvunykäyksen kummallekin puolelle Atlanttia. USA:n kanssa käytävät neuvottelut kattavat myös maatalouskysymykset käytännössä tukipolitiikkaa lukuun ottamatta. MTK muistutti, että tukipolitiikan eroja ei voida neuvotteluissa unohtaa, vaikka ne eivät varsinaisesti kuulukaan asialistalle. USA:n uusi maatalouspolitiikka vaikuttaa analyysien perusteella sopeutuvan markkinahäiriöihin EU:n tukipolitiikkaa joustavammin.

MTK tapasi yhdessä EK:n ja SAK:n edustajien kanssa kauppakomissaari Malmströmin ministeri Toivakan johdolla. Tapaamisessa oli esillä mm. EU:n ja USA:n ruokaturvajärjestelmän erilaisuus. Kun EU haluaa varmistaa ruokaketjun

pellolta pöytään, USA:ssa tyydytään lopputuotteen mitattavaan laatuun ja sen turvallisuuteen. Tämä on ratkaistava samaan tapaan kuin työvoiman käyttöön liittyvät kysymykset.

Ruokaturvastrategian erilaisuus näkyy myös hormonien, lääkeaineiden ja geneettisesti muokattujen organismien kuten kasvien hyväksyttävyydessä. Neuvottelut eivät ole edenneet odotetusti näissä vaikeissa sanitääri- ja fyto-sanitäärikysymyksissä. MTK on tukenut EU:n neuvottelujen avausta, jossa EU ei muuta omaa kuluttajalähtöistä ruokapolitiikkaansa. Tämä on eurooppalaisen ruoantuotannon mallin jatkumisen kannalta aivan välttämätöntä. MTK on huomauttanut myös, että eläinten hyvinvointiin ja viljelyn ympäristövaatimuksiin on EU:ssa asetettu yhä uusia vaatimuksia.

MTK lähetti yhdessä Ruotsin tuottajajärjestön LRF:n kanssa komissaari Malmströmille kirjeen, jossa vaadittiin komissiota huomioimaan pohjoisen Euroopan elintarviketuotannon asema TTIP-neuvotteluissa. Erityisesti yhteisenä huolestamme olivat ruoan laatuominaisuudet, eläinten hyvinvointi ja mikrobiresistenssi.

MTK palkkasi selvitysten tekemiseen lisäresursseja PTT:n ja LUKE:n taloustutkimuksen selvityshankeen tukemiseksi. Selvityksissä on konkretisoitu EU:n USA:n ruoantuotantomallien eroavaisuuksia ja erojen käyttöä tuontisuojana.

WFO on maailman tuottajaedustaja

Maanviljelijöiden maailmanjärjestö World Farmers' Organisation (WFO) perustettiin vuonna 2011. WFO piti yleiskokouksensa kesäkuussa 2015 Milanossa, Italian maailmannäyttelyn yhteydessä. MTK:ta edustivat kokouksessa Juha Marttila, Kati Partanen, Juha Tenho, Seppo Kallio, Juha Ruippo, Simo Tiainen ja Antti Sahi. Kokouksessa keskusteltiin mm. nuorten ja naisten asemasta eri puolilla maailmaa. Kati Partanen valittiin järjestön naistyöryhmän vetäjäksi.

Järjestön väliaikaisena puheenjohtajana ollut Evelyn Nguleka valittiin puheenjohtajaksi. Hetken puheenjohtajana oli järjestön ensimmäisen puheenjohtajan Robert Carlsson jälkeen britti Peter Kendall. WFO:n hallitus uusiutui muutenkin Milanossa.

WFO:n hallitukseen kuuluvat puheenjohtaja Evelyn Nguleka, Sambiasta, afrikkalaisten viljelijöiden edustajana Charles Ogang Ugandasta,

aasialaisten edustajana Ismail ab Rahman bin Malesiasta, pohjoisamerikkalaisten edustajana Ron Bonnett Kanadasta, eurooppalaisten edustajana Piet Vanthemsche Belgiasta joulukuuhun 2015 asti, jolloin eurooppalainen edustus siirtyi Sveitsin tuottajajärjestön puheenjohtajalle Fritz Glauserille, Oseanian edustajana on William Rolleston Uudesta Seelannista ja Etelä-Amerikan edustajana Luis Miguel Etchevehere Argentiinasta. Järjestön toiminnanjohtaja on Marco Marzano.

Pohjoismaiset metsänomistajat Brysselissä NSF, Eurooppalainen metsänomistajajärjestö CEPF ja metsänomistajien yhteistyöverkosto IFFA

MTK on aktiivinen jäsen Euroopan metsäomistajajärjestössä CEPF:ssä (The Confederation of European Forest Owners). CEPF on edustavimpien kansallisten metsäomistajajärjestöjen kattojärjestö ja se valvoo noin 16 miljoonan metsäomistajan etuja Euroopan tasolla. Nämä yksityiset perheet ja metsänomistajat huolehtivat 60 prosentista Euroopan metsäpinta-alasta. Puheenjohtaja Juha Marttila on CEPF:n hallituksen varapuheenjohtaja.

Pohjoismaiset metsäomistajat tekevät erittäin tiivistä yhteistyötä erityisesti eurooppalaisten metsäpoliittisten haasteiden tiimoilta. Yhteistyö on organisoitu Nordens Skogsägarorganisationers Förbund (NSF) muodossa. NSF:llä on osana CEPF:n toimistoa yhteinen metsäkoordinaattori Brysselissä. Vuonna 2015 metsäkoordinaattorina työskenteli ruotsalainen Emma Berglund.

MTK on myös jäsenenä globaalissa metsäomistajien yhteistyöverkostossa IFFA:ssa (International Family Forestry Alliance). Hallituksen jäsenenä oli vuonna 2015 Janne Näräkkä. Joulukuussa 2015 hallituksen jäseneksi valittiin Juha Hakkarainen. IFFA keskittyy nimensä mukaisesti perhemetsätalouden edistämiseen globaalilla tasolla.

BFFE

Järjestimme osana BFFE:n (Baltic Farmers' Forum on Environment) toimintaa tiedepohjaisen kansainvälisen konferenssin Espoossa 25.–26.2.2015. Konferenssin teemana oli maatalouden vesiensuojelu ja kestävä ruuan tuotanto. Tilaisuudessa oli osallistuja lähes kaikista Itämeren maista, Euroopan komissiosta ja Copa-Cogecasta. Tilaisuus antoi myös julkilausuman.

BFFEn toiminnasta kerrotaan internetissä www.mtk.fi/bffe. Sivustoa ylläpitää MTK. BFFE julkaisi kesällä uutiskirjeen, jossa aiheina olivat tulevat Pariisin ilmastoneuvottelut, viestit HELCOMista sekä LOHKO-hanke. Lisäksi BFFEssä mukana oleville organisaatioille välitettiin myös suoraan tietoa ajankohtaisista asioista.

BFFE jatkoi toimintaa HELCOMin tarkkailijana (Head of Delegations, Agri- ja Pressure-ryhmät) ja osallistui AGRI-ryhmän järjestämiin seminaareihin, joissa käsiteltiin ravinnetaseita ja miten lannan ravinteet tulisi ottaa huomioon lannoituksessa.

BFFE raportoi toiminnastaan NBC:lle, jonka sihteeristönä Suomen edustajat toimivat. BFFE:n toiminta on antanut Itämeren tuottajajärjestöille hyvän foorumin edistää maatalouden roolia ja osallistumista Itämerensuojelussa. Suomi ja MTK on saanut tunnustusta BFFE-yhteistyön koordinoinnista ja vetovastuusta vuoden aikana.

Ruoka, metsät, vesi ja maaseutu osana kehitysyhteistyötä

Kehityspolitiikka on osa vastuullista yhteiskunnallista ajattelua ja perustuu vanhaan talonpoikaiseen arvoon eli auttakaamme niitä, jotka tarvitsevat apua. MTK:n tavoitteiden asettelussa vastuullistamisnäkökanta on vahvana sekä sisäisesti mutta myös pohjana kehityspolitiikkaan panostamisessamme. Tällä hetkellä ei ole enää suljettua maailmaa vaan kansainvälinen riippuvuus koskee käytännössä meitä kaikkia.

Kestävän luonnonvarojen käytön sekä maa- ja metsätalouden huomioon ottaminen on oltava osa Suomen ja EU:n kehityspolitiikkaa. Ruokaturvan parantaminen on oltava pysyvästi vahvana koko kansainvälisen yhteisön agenda. Metsien rooli uusiutuvana luonnonvarana on niin ikään nähtävä suurena mahdollisuutena – lisää istutuksia, kasvattamista ja hoitoa sekä samalla vesitalouden ja ilmastopolitiikan hoitoa.

MTK tukee omalla toiminnallaan YK:n 2030 kehitystavoitteita, joita edustamamme elinkeinot tukevat niin kansallisesti kuin maailmanlaajuisesti. Tämän vuoksi panostimme Suomen kehityspoliittisten politiikkaelinten työhön ja yhteistoimintaan kuten Kehityspoliittinen toimikunta, Finnfund, KEPA, Kehys, KUA ja Lähetysseura. Tiivis yhteistyö Ulkoasianministeriön kehityspolitiikkaosaston kanssa muodostaa tukevan jalustan kehitysyhteistyöaktiiviteeteille.

Tämän ohella meillä on yhteistoimintaa FAO:n, IFAD:n ja EU Komission kanssa. Olemme vuoden mittaan lisänneet kehitysasioista tiedottamista sekä jäsenille että julkisuuteen.

MTK järjesti tärkeille kehityspolitiikassa toimiville yhteistyökumppaneille ns. Kehityspoliittisen iltapäivän, jossa arvioitiin monipuolisesti kehityspolitiikkaa ja uusia kehityspolitiikan linjauksia mm. rajujen leikkausten seuraamuksia.

MTK kehitysyhteistyön käytännön hankkeita tekee FFD, joka tekee kehityshakkeita useissa Afrikan maissa, Aasissa ja Väli-Amerikassa. Projektien päätavoite on tukea ja vahvistaa pienten ja keskisuurien ruoan ja puun tuottajien edellytyksiä parantaa järjestöjensä edunvalvontaa, markkinointia ja yhteistyömahdollisuuksia. Monet MTK:n luottamus- ja toimihenkilöt osallistuivat myös projektien toteuttamiseen ja twinning-yhteistyöhön.

FFD:n toiminta ja kehityshankkeet

MTK:n, SLC:n, Pellervo-Seuran ja ProAgria keskusten liiton perustama Finnish Agri-agency for Food and Forest Development ry (FFD) jatkoi hanketoimintaansa. Suurin muutos oli rahoituspohjassa, johon tuli ulkoasiainministeriön, Hollannin (DGIS) ja Euroopan komission IFAD:in tuella antaman rahoituksen lisäksi myös Ranskan ja Belgian kehitysrahoitusta (AFD ja DGD). Kummien koulutuksessa keskityttiin raportointiin ja arvoketjuajatteluun. Varainhankinnan ohessa järjestön näkyvyyttä niin sosiaalisessa mediassa kuin muilla median aloilla vahvistettiin jäsenjärjestöjen kanavia hyödyn-täen. FFD järjesti yhdessä ulkoasianministeriön ja Kehys ry:n kanssa tilaisuuden, jossa kehitysmaiden maatalouden parissa työskentelevät tutkijat tapasivat toisiaan.

FFD jatkoi Hollannin ja Suomen ulkoasiainministeriön rahoituksella tehdyn osuustoimintahankkeita koskevan selvityksen jalkauttamista alueille ja järjesti Dakarissa, Senegalissa seminaarin, jossa arvioitiin osuustoimintaa tukevien hankkeiden onnistumista Länsi-Afrikassa. Kesäkuussa järjestettiin yhteistyössä Pellervo-seuran kanssa osuustoimintaseminaari Helsingissä, missä pohdittiin osuustoiminnan tulevaisuutta niin Suomessa kuin kansainvälisesti. MTK järjesti keväällä yhdessä FFD:n kanssa kehityspoliittisen seminaarin, jossa alan toimijat arvioivat maa- ja metsätalouden ja maaseudun kehittämisen asemaa ja näkymiä osana Suomen kehityspolitiikkaa.

FFD:llä on hankkeita Etiopiassa, Nepalissa, Tansaniassa, Vietnamissa, Sambiassa ja Nicaraguassa. Uusi hanke avattiin 2015 Mosambikissa. Hankkeet tukevat maa- ja metsätalouden tuottajajärjestöjä tai osuuskuntia eri aloilla: metsänhoidon, hunajan, maidon ja vihannesten tuotannossa sekä kalankasvatuksessa. Kummiyhdistyksinä toimivat metsähoitoyhdistykset Savotta ja Päijät-Häme sekä Keski-Suomi, joka otti aktiivisesti osaa Sambian uuden metsähankkeen valmisteluun. Maatalouspuolella kummeina toimivat: Suomen Puutarhanaiset ry, MTK Varsinais-Suomi sekä MTK-Lammi-Tuulos, Suomen Mehiläishoitajain Liitto, Joutsenten Reitti ry sekä Suomen Kalankasvattajaliitto. Käynnissä vuoden 2015 lopussa on 13 hanketta, joiden yhteenlaskettu budjetti vuodelle 2015 oli n. 1 300 000 euroa. Noin 30 % rahoituksesta tuli Suomen ulkoasiainministeriön kansalaisjärjestötuesta.

FFD:llä oli vuoden 2015 aikana yhteensä 4 työntekijää, joista osa teki lyhennettyä työviikkoa ja yksi heistä oli syyskuun 2015 loppuun asti Etiopiassa.

Pohjolan Talonpoikaisjärjestön Keskusneuvosto NBC

Pohjolan Talonpoikaisjärjestön Keskusneuvosto NBC kokoontui yleiskokoukseen Norjan Indröyaan 23.–25.8.2015. Kokouksessa haettiin järjestöjen yhteistä näkemystä muun muassa kauppapolitiikkaan, maatalouden sääntelyyn ja ympäristökysymyksiin. MTK otti kokouksessa vastaan NBC:n puheenjohtajuuden seuraavaksi kaksivuotiskaudeksi (2015–2017).

Yhteisessä NBC:n julkilausumassa nostettiin esille viljelijöiden oikeus päättää omista resursseistaan. Järjestöt korostivat yhteisessä julkilausumassaan, että maatalous on elintärkeä elinkeino, joka eroaa muista elinkeinoista. Maatalous on hyvin pääomaintensiivistä, mutta tarjoaa alhaisen tuoton suhteessa sijoitettuun pääomaan. Maatalous on positiivista maise-manhoitoa ja luo viihtyvyyttä ihmisille. Kaupungistuminen vähentää ihmisten tietämystä maataloudesta. Maataloudesta on syntynyt luonnonvaroja köyhdyttävä ja luontoa saastuttava kuva ja tämä on osaltaan johtanut useisiin entistä tiukempiin ja tarpeettomiin säädöksiin viimeisen kymmenen vuoden aikana.

Sääntely on heikentänyt tuottajien mahdollisuuksia hyödyntää omia resurssejaan ja omaisuuttaan. Mitä enemmän sääntelyä ja rajoituksia on, sitä vaikeammaksi maatalouden

harjoittaminen käy. Maataloudessa on entistä vaikeampaa sovittaa yhteen yhteiskunnan vaatimusta tehokkaammasta ruoantuotannosta ja entistä tiukemmasta sääntelystä. Näitä tavoitteita pitäisi pystyä yhteensovittamaan entistä paremmin.

Tämän toteutumiseksi NBC esittää seuraavia toimia:

- Luonnonsuojelussa tulisi kiinnittää paljon enemmän huomiota viljelijän näkökulmaan ja maatalouden edellytyksiin.
- Ympäristöasioissa on asetettava korkeampi kynnyks uusien rajoitteiden asettamisessa ja selvitettävä ensin, saavutetaanko rajoituksilla todella halutut tavoitteet.
- Viljelijälle yksittäinen säädös tai rajoitus ei välttämättä ole ongelmallinen vaan on otettava huomioon rajoitteiden yhteisvaikutus ja aiemmat rajoitteet silloin kun korvauksia rajoitteista myönnetään.
- Jos omaisuuden käyttöä rajoitetaan, on viljelijän saatava korvausta menetetyistä tuloista ja tulonmenetyksistä. Myös siitä että viljelijät eivät rajoitusten takia pysty hyödyntämään uusia tuottavuutta parantavia teknologioita ja yhteiskunnallista kehitystä.
- Tulisi pyrkiä tasapainoon siitä, mitä rajoituksia viljelijöiden on kestävä ja annetuista korvauksista. Lähtökohtana on oltava täysi korvaus aiheutetusta rajoituksesta.
- Sääntelyssä on otettava huomioon se, että maatalous eroaa muista elinkeinoista yhteiskunnallisen toimintansa johdosta ja matalista tuloista verrattuna korkeisiin panostuksiin. Saastuttaja maksaa periaatetta ei siten voi käyttää yhtä voimakkaasti maataloutta kohtaan. Tuottajilla ei ole yhtäläisiä mahdollisuuksia sisällyttää sääntelyn vuoksi nousseita kulujaan hintoihin.

MTK:n puheenjohtaja Juha Marttila vastaanotti NBC:n puheenjohtajuuden seuraavaksi kaksivuotiskaudeksi. NBC:n pääsihteerinä toimii johtaja Seppo Kallio ja sihteerinä NBC Suomen koordinaattori Bettina Lindfors.

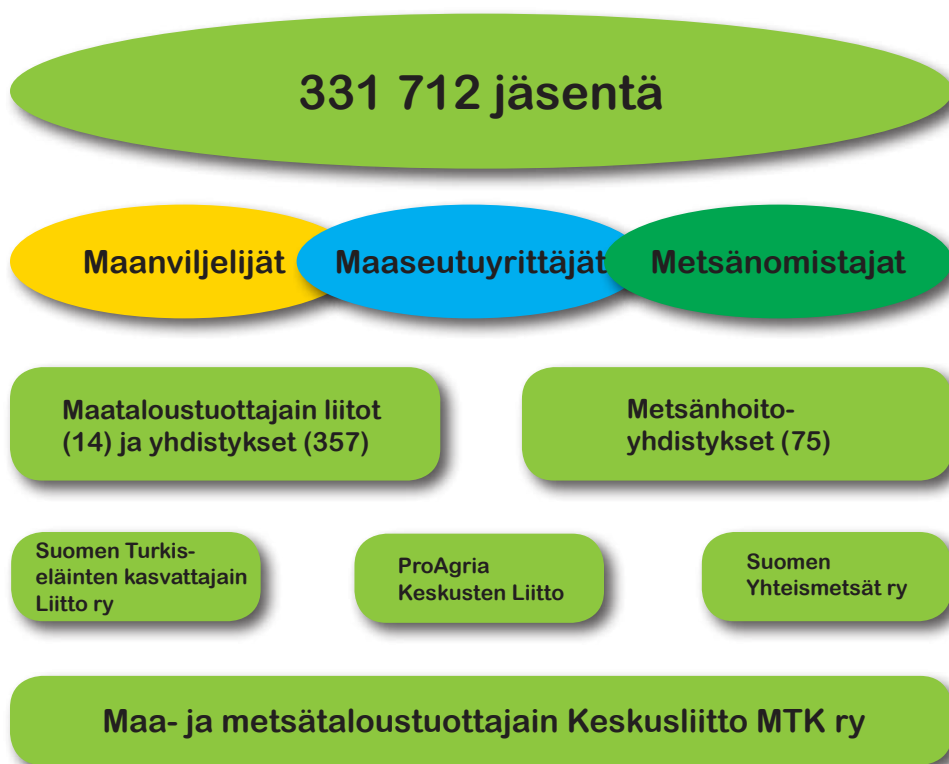
Pohjolan Talonpoikaisjärjestön Keskusneuvosto NBC on kokoontunut vuosittain yleiskokoukseen vuodesta 1934 lähtien. Suomalaisia jäseniä NBC:ssä ovat MTK, SLC ja Pellervo-Seura. NBC:n yhteistoimintaa johtaa yleiskokous ja sen toimintaa koordinoi työvaliokunta, joka koostuu pohjoismaisten tuottajajärjestöjen edustajista. Baltic Farmer's Forum on Environment BFFE on osa NBC:n pohjoismaista yhteistyötä.

Organisaatio ja jäsenistö

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:n jäsenenä oli vuoden lopussa 14 maataloustuottajain liittoa, 75 metsänhoitoyhdistystä, Suomen Turkiseläinten Kasvattajain Liitto ry, ProAgria Keskusten Liitto ja Suomen Yhteismetsät ry. MTK-liittojen jäsenenä oli 357 yhdistystä sekä yhteisöjäsenenä osuuskuntia ja eri tuotantosuuntia edustavia kerhoja.

Maataloustuottajayhdistyksiin kuului vuoden lopussa 130 585 jäsentä ja 50 206 jäsentilaa. Jäsenten määrä metsänhoitoyhdistyksissä oli 211 057.

MTK:n organisaatio 2015

MTK-keskusliiton hallinnon ja toimielinten toiminta

MTK:n johtokunta 2015

Valtuuskunta

MTK:n valtuuskunta kokoontui kaksi kertaa. Uusien sääntöjen mukaiseen valtuuskuntaan kuului 55 MTK-liittojen nimeämää jäsentä, 20 MTK:n jäseniksi liittyneiden metsänhoitoyhdistysten nimeämää jäsentä, kolme yhteisöjäsentä ja 8 asiantuntijaa.

Valtuuskunnan kevätkokous

Valtuuskunta kokoontui kevätkokoukseen 22.4.2015. Valtuuskuntaa edeltävä päivänä oli valtuuskuntaseminaari, jossa käsiteltiin valtuuskunnan työskentelytapoja uudessa suuressa valtuuskunnassa. Asialistalla olivat sääntömääräisten kevätkokousasioiden lisäksi seuraavan vuoden toiminnan painopisteiden päättäminen, vuoden 2014 yhdistysten Helmi-palkinnon jako ja MTK:n kultaisten ansiomerkkien saajat. Valtuuskunta vahvisti MTK:n ja MTK:n konsernin edellisen vuoden tilinpäätöksen ja antoi vastuuvapauden asianomaisille.

Valtuuskunnan puheenjohtajaksi valittiin maanviljelijä Tommi Lunttila Äänekoskelta, 1. varapuheenjohtajaksi maanviljelijä Tiina Linnainmaa Hämeenkyröstä ja 2. varapuheenjohtajaksi maanviljelijä Matti Heikkilä Paavolasta. Valtuuskunnan sihteerinä toimi järjestöjohtaja Matti Voutilainen MTK:sta.

Valtuuskunnan syyskokous

Valtuuskunnan syyskokous pidettiin 25.–26.11.2015. Syyskokouksessa siirryttiin uudenlaiseen työjärjestykseen, jonka mukaan valtuuskunnan ensimmäinen päivä käytettiin järjestäytymisen jälkeen yleiskeskusteluun ja MTK:n sekä valtuuskunnan asiantuntijoiden vastauspuheenvuoroihin. Vasta toisena päivänä käsiteltiin varsinaiset syyskokousasiat. Kokouksessa käsiteltiin sääntöjen määräämät sekä muut syyskokousasiat. Valtuuskunta hyväksyi MTK:n toimintasuunnitelman ja talousarvion vuodelle 2016.

Valtuuskunnan jäsenet

MTK-liittojen edustajat:

Etelä-Pohjanmaa: Arto Huhtala, Johanna Kankaanpää, Kati Kohtakangas, Jari Laukkonen, Tero Ojala, Suvi Rantala-Sarjeant, Hannu Uitto

Etelä-Savo: Juha Paajanen, Jukka Leikkonen, Otto Makkonen

Häme: Aku Antila, Matti Kantola, Arto Laine, Petri Lauttia, Marianne Mänki

Kaakkois-Suomi: Matti Ahvonen, Jouni Muukka, Kari Niemi, Matti Seitsonen

Keski-Pohjanmaa: Atso Ala-Kopsala, Henna Vuotila, Markku Kiljala

Keski-Suomi: Jukka Kauppinen, Tommi Lunttila, Martti Mäkelä

Lappi: Juhani Lampela, Esa Kiviniemi

Pirkanmaa: Heidi Tanhua, Tiina Linnainmaa, Jukka Niittyöja

Pohjois-Karjala: Ilona Alhoniemi, Jouni Mäki-salo, Otto Saikkonen

Pohjois-Savo: Jarmo Nykänen, Markku Paananen, Jari Leskinen, Markus Rytönen

Pohjois-Suomi: Tuija Korhonen, Jukka Ojantakanen, Jari Ahlholm, Pekka Hallikainen, Ari Varis

Satakunta: Antero Kaappa, Anne Kangasvuori-Hosike, Jarkko Laitila, Ilkka Mattila, Jari Ruski

Uusimaa: Kallepekka Toivonen, Hannele Sjölund, Jyri Mela

Varsinais-Suomi: Antti Airikki, Tapani Heikkilä, Totti Nuoritalo, Anna Setälä, Jouni Tuomola

Yhteisöjäsenien edustajat:

Suomen Turkiseläinten Kasvattajien Liitto: Esa Rantakangas

ProAgria: Juha Korkeaoja

Suomen yhteismetsät: Timo Ruokamo

MHY-jäsenien edustajat:

Etelä-Suomi: Jarmo Poutiainen, Annukka Kimmo

Itä-Suomi: Mikko Tiirola, Jouko Jaatinen, Tapio Tolppanen, Seppo Helminen, Timo Partinen, Juha-Pekka Hannikainen, Sari Lantta

Länsi-Suomi: Herman Hakala, Heikki Sariola, Juha Mäntylä, Jukka Vesanto, Markku Pajala, Veijo Leino

Pohjois-Suomi: Markku Matti, Hannu Välikangas, Heikki Moilanen, Matti Heikkilä, Matti Alatalo

Asiantuntijajäsenet:

Valio Oy: toimitusjohtaja Annikka Hurme

Hankkija Oy: toimitusjohtaja Ensio Hytönen

Mela: toimitusjohtaja Päivi Huotari

Munakunta: toimitusjohtaja Jan Lähde

Pellervo-Seura: toimitusjohtaja Sami Karhu

HKScan Oyj: toimitusjohtaja Hannu Kottonen

Raisio Oyj: toimitusjohtaja Matti Rihko

ProAgria Keskusten Liitto: toimitusjohtaja Juha Nuutila

Sääntöjen mukaan valtuuskuntaan kuuluvat metsävaltuuskunnan puheenjohtaja Mikko Tiirola ja varapuheenjohtaja Heikki Moilanen. Yhteisöjäsenien edustajana oli Esa Rantakangas.

Johtokunta

MTK:n johtokunta kokoontui 16 kertaa. Kiireellisiä asioita käsiteltiin myös puhelinkokouksissa. Johtokunta käsiteli kokouksissaan maatalouden, metsänomistukseen ja maaseutuyrittäjyyteen liittyviä ajankohtaisia kysymyksiä ja teki niitä koskevia linjauksia ja päätöksiä sekä antoi julkilausumia ja kannanottoja. Ajankohtaiset sosiaali- ja veropolitiikka- sekä ympäristö- ja maankäyttöasiat olivat myös johtokunnan asialistalla. Eri sidosryhmien, mm. osuuskuntien edustajien tapaamiset olivat osa johtokunnan työtä. Yhteistyökokouksia pidettiin perinteiseen tapaan yhteisöjäsenien kanssa.

Johtokunta käsiteli ja teki päätöksiä myös keskusliiton taloudesta, sijoituksista ja henkilöstöasioista. Johtokunta käsiteli liittojen lähettämiä kirjeitä, esityksiä ja aloitteita. Johtokunnan kokousten yhteydessä oli myös asiantuntijaluentoja ja pienen seminaareja eri aiheista.

Johtokunnan maakuntamatka suuntautui kertomusvuonna MTK-Keski-Suomen liiton alueelle. Matkan aikana tutustuttiin monipuolisesti maaja metsätalouteen, maaseutuyrittäjyyteen ja maatilamatkailuun.

Johtokunnan kokoonpano

1. puheenjohtaja MMT, mv. Juha Marttila Simosta (2009–, johtok. jäsen 2005–), 2. puheenjohtaja agronomi, mv. Mauno Ylinen Alahärmästä (2009–, johtok. jäsen 2006–), 3. puheenjohtaja TaL, mv. Markus Eerola Hyvinkäältä (2011–), maatalousyrittäjä Pertti Hakanen Sastamalasta (2012–), mv. Eero Isomaa Nivalasta (2004–), mv. Juha Tenho (2013–), mv. Aki Kaivola Lammilta (2015–), maatalousyrittäjä Kati Partanen Iisalmesta (2011–) ja mv. Jaakko Halkilahti Salosta (2014–). Johtokunnan kokouksiin läsnäolo- ja puheoikeutettuina osallistuivat valtuuskunnan puheenjohtaja mv. Tommi Lunttila, metsävaltuuskunnan puheenjohtaja mv. Mikko Tiirola sekä toiminnanjohtaja Antti Sahi. Johtokunnan sihteerinä toimi toimistopäällikkö Raija Unkila ja talousasioiden osalta talousjohtaja Heikki Laurinen.

Johtoryhmä

Johtoryhmä kokoontui kertomusvuoden aikana 14 kertaa. Keskusliiton operatiivisena elimenä toimii johtoryhmä. Johtoryhmä käsittelee johtokunnan sille antamia tehtäviä ja valmistele johtokunnalle päätettäväksi esitettäviä asioita. Lisäksi johtoryhmä käsittelee ja tekee päätöksiä keskusliiton talous- ja henkilöstöasioista siinä laajuudessa kuin johtoryhmän ohjesäännössä on määritelty. Johtoryhmä tapasi toimintavuonna lukuisia päättäjien ja eri sidosryhmien edustajia sekä vieraili yrityksissä ja yhteisöissä. Kiireellisiä asioita käsiteltiin varsinaisten kokousten lisäksi myös puhelinkokouksissa.

Johtoryhmän kokoonpano

Johtoryhmän puheenjohtajana toimi johtokunnan ensimmäinen puheenjohtaja Juha Marttila ja jäsenenä 2. puheenjohtaja Mauno Ylinen, 3. puheenjohtaja Markus Eerola ja toiminnanjohtaja Antti Sahi. Läsnaolo-oikeutettuina johtoryhmän kokouksiin ovat osallistuneet MTK:n valtuuskunnan puheenjohtaja Tommi Lunttila ja metsävaltuuskunnan puheenjohtaja Mikko Tiirola. Keskusliiton toimihenkilöt ovat osallistuneet johtoryhmän kokouksiin omien vastuualueidensa asioiden esittelijöinä. Johtoryhmän sihteerinä toimi toimistopäällikkö Raija Unkila ja talous- ja henkilöasioiden osalta talousjohtaja Heikki Laurinen.

Metsävaltuuskunta ja metsäjohtokunta

Järjestöuudistuksen myötä uudistunut metsävaltuuskunta kokoontui vuoden 2015 aikana kaksi kertaa ja metsäjohtokunta 11 kertaa. Uudessa metsävaltuuskunnassa jokaisesta MTK:n jäsenmetsänhoitoyhdistyksestä on yksi edustaja. Lisäksi yhteismetsillä on kaksi äänivaltaista paikkaa ja Etämetsänomistajien Liitolla yksi asiantuntijapaikka. Metsävaltuuskunta valitsi ensimmäisen kerran omat 20 edustajaa ja 20 varaedustajaa MTK:n valtuuskuntaan.

Metsävaltuuskunnassa ja metsäjohtokunnassa kritisoitiin metsätilojen kiinteistöveroja ja metsähakkeella tuotetun sähkön tuotantotuen porrastusta sekä otettiin kantaa metsätilojen sukupolvenvaihdosten helpottamisen ja biotalouden kuljetusmahdollisuuksien puolesta.

Muita merkittäviä teemoja metsäjohtokunnassa olivat uuden metsäedunvalvontamallin kehittäminen, kemera-lainsäädännön uudistaminen, aluehallintouudistukseen vaikuttaminen, uudet

investoinnit sekä puukaupallinen edunvalvonta. Metsäjohtokunta teki tutustumismatkan Itävaltaan. Matkan teemana oli uusiutuva energia.

Metsävaltuuskunnan lokakuun kokouksessa hyväksyttiin metsänhoitoyhdistysten MTK:lle maksamien jäsenmaksujen perusteet vuosiksi 2016–2018 ja metsänomistajaorganisaation uusi metsätietostrategia.

Toimihenkilökokoukset

Kertomusvuoden ensimmäiset toimihenkilöpäivät olivat osallistujamäärältään noin 800 henkeä. Toimihenkilöpäivät järjestettiin Tampereella yhdessä metsänhoitoyhdistyspäivien kanssa. Järjestöuudistuksen myötä metsänhoitoyhdistykset liittyivät MTK:n jäseniksi, joten yhteisten päivien tarkoitus oli myös tiivistää metsänhoitoyhdistysten, liittojen ja keskusliiton suhteita. Ohjelmassa käsiteltiin mm. järjestöuudistusta, metsätalouden kysymyksiä, brändejä ja maaseutunuorten teemavuoden onnistumista. Mukana oli myös monien yhteistyökumppanien näyttelyosastoja.

Syksyn MTK-liittojen ja keskusliiton toimihenkilöpäivät olivat Mikkelissä. Ohjelmassa käytiin läpi keskusliiton linjojen ja ryhmien ajankohtaiset asiat.

Tilintarkastajat

Heidi Vierros (KHT), KPMG Oy Ab, KHT-yhteisö ja KPMG Oy Ab, KHT-yhteisö, toimiston nimenä Jukka Rajala ja varatilintarkastajana Jorma Nurkkala, KPMG Oy Ab, KHT-yhteisö.

Valiokunnat ja jaostot

Aluekehitysvaliokunta

Aluekehitysvaliokunta kokoontui vuoden aikana kaksi kertaa. Ensimmäinen kokous pidettiin helmikuussa Oulussa. Kokousmatkan aikana valiokunta tapasi mm. Pohjois-Suomen AVIn ylijohdajan ja Pohjois-Pohjanmaan liiton sekä alueen kuntien edustajia. Valiokunnan keskusteluissa käsiteltiin mm. rakennerahasto-ohjelmien toimeenpanoa, maaseutupolitiikkaa yleensä ja aluehallinnon uudistamiseen liittyviä asioita. Toinen kokous pidettiin marraskuussa seminaarikokouksena ja siinä keskityttiin aluehallinnon uudistamiseen.

Kokoonpano:

Ilona Alhoniemi (pj.), Harri Peltola (varapj.), Matti Ahvonen, Jarkko Laitila, Jarkko Pakkanen, Raili Myllylä, Pertti Hakanen (MTK:n johtokunta)

ja Annukka Kimmo (MTK:n metsäjohtokunta).
Asiantuntijat: Tuula Dahlman, Anne Ollila, Pekka Lehto ja Paula Viertola (siht.).

Maaseutuyrittäjävaliokunta

Maaseutuyrittäjävaliokunta kokoontui vuoden aikana kolme kertaa. Yksi kokouksista pidettiin Koneyrittäjien Liiton toimitiloissa Helsingissä. Elokuussa valiokunta teki kokousmatkan Lappiin tutustuen samalla paikallisten jäsenyritysten toimintaan. Valiokunta vieraili myös Metsähallituksen ja Lappset Oy:n toimitiloissa. Marraskuussa valiokunta järjesti yhdessä aluekehitysvaliokunnan kanssa valtion aluehallintouudistusta koskevan seminaarin Finlandia-talolla.

Valiokunnan kokouksissa keskusteltiin mm. aluehallinnon uudistamisesta, työmarkkinapolitiikasta, turvapaikanhakijoiden työllistämismahdollisuuksista, maaseudun tietoliikenneyhteyksien turvaamisesta, yritysten hallinnollisen taakan vähentämisestä, hankintalain uudistamisesta, hallitusohjelman toteutumisesta, maaseutuohjelman toimeenpanosta sekä uuden ohjelmakauden käynnistämisestä. Elokuun kokouksessaan valiokunta kiinnitti huomiota kiinteistöverojojen kohtuuttomiin korotuksiin sekä yritysten toimitilojen oikeudellisen suojan parantamiseen. Valiokunta uudisti oikeusministerille tehdyn aloitteen yritysten toimitilojen rikosoikeudellisen suojan parantamiseksi.

Kokoonpano:

Juha Marttila (pj.), Timo Hyvönen, Satu Anttila, Veijo Karkkonen, Timo Lankila, Kimmo Ihalainen, Jussi Lehmoskoski, Jari Kamunen, Marja Tiura, Markus Eerola. Asiantuntijat: Veli-Matti Rekola (MTL), Hannu Heikkilä (ProAgria), Annukka Wikner (SLC), Vesa Malila (siht.)

Verovaliokunta

Verovaliokunta kokoontui kertomusvuonna keväällä ennen hallitusohjelmaneuvoittelua. Pitämässään kokouksessa valiokunta keskusteli ajankohtaisista veropoliittisista kysymyksistä ja linjasi uuden vaalikauden veropolitiikkaa ja hallitusohjelmataavoitteita.

Valiokunta totesi myös, että tuloverotuksen rakenne on tärkeä säilyttää entisellään maatalouden tuloverolain kannalta. Edellä mainitun lisäksi verovaliokunnan kokouksissa tarkasteltiin uutta oikeuskäytäntöä.

Kokoonpano:

Tapio Husa (pj.), Timo Olkkonen, Mika Hirvijoki,

Jorma Pitkänen, Pekka Vihtonen, Hannu Uitto, Pirjo Luotola, Aki Kaivola (MTK:n johtokunta), Mikaela Strömberg-Schalin (SLC). Asiantuntijat: Risto Järvinen, Heikki Niskakangas, Kirsti Auranen, Pauli K. Mattila, Esko Kiviranta ja Timo Sipilä (siht.).

Energiavaliokunta

Energiavaliokunta kokoontui vuoden aikana kolme kertaa. Keskeisinä edistämiskohteina energiavaliokunta vaikutti bioenergian edistämiseen ja osallistui käytävään energiatukipoliittiseen keskusteluun aktiivisesti.

Vuonna 2015 MTK:n energiavaliokuntaan kuuluivat Markus Eerola (pj.), jäsenet Manu Hollmen, Kimmo Jokiranta (vpj.), Antero Kurttila, Jussi Linnaranta, Sirkku Mäkelä, Johanna Nyman, Markku Välimäki, Marko Valtonen (asian-tuntijajäsen) ja Ilpo Mattila (siht.).

Hyvinvointivaliokunta

Hyvinvointivaliokunta kokoontui kertomusvuoden aikana kuusi kertaa. Valiokunta käsiteli kokouksissaan lomitusta, maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuksen uudistamista, työterveyshuoltoa ja Melan tekemää työhyvinvointityötä.

Kertomusvuonna valiokunnan kaikissa kokouksissa käsiteltiin lomituspalveluja, niihin kohdistuvia muutospaineita, jotka tulivat hallitusohjelman säästövaatimuksista ja EU:n komission valtiotuen suuntaviivojen sopeutuksesta. Sosiaali- ja terveysministeriön alaisen lomitusr ryhmän työskentely oli niinkään valiokunnan asialistalla kokouksissa. Valiokunnan kokouksissa käsiteltiin myös sittemmin uuteen valmisteluun MTK:n vaatimuksesta palautettua lomituspalvelulain muuttamista koskevaa lausunnolla ollutta hallituksen esitysluonnosta ja todettiin sen toteutuessaan romuttavan lomituspalvelujärjestelmää pahoin.

Lokakuussa valiokunta teki kaksipäiväisen kokousseminaarimatkan Pohjois-Savoon. Valiokunta vieraili Kuopiossa Työterveyslaitoksella tutustuen laitoksen toimintaan ja perehtyi etenkin maatalousyrittäjien työterveyshuollon keskusyksikön MYTKYn toimintaan. Valiokunta piti kokouksen ja seminaarin maaseutumatkailuyritys Kivennavassa. Kokouksen yhteydessä pidetyssä seminaarissa valiokunta kuuli Maaningan paikallisyksikön lomituspalvelujoh-tajan kuvauksen lomituksen toimeenpanosta ja sen haasteista. Maatilojen sukupolvenvaihdoksia väitöskirjaksi saakka tutkineen tohtori

Paldaniuksen seminaarialustus käsitteli maatalan sukupolvenvaihdosprosessia. Kokousseminaarin jälkeen valiokunta tutustui Vihreä hoiva -vanhustenhoivataloon.

Kokoonpano:

Maatalousyrittäjäjäsenet: Mika Nieminen (pj.) Kati Partanen (varapj.), Liisa Myllylä, Leena Hämäläinen, Sirpa Rekilä, Helena Pesonen, Merja Sahlman. Asiantuntijajäsenet: Päivi Huotari (Mela), Päivi Wallin (Mela), Miia Mannila (MTK), Maire Lumiaho (siht.)

Maitovaliokunta

Maitovaliokunta piti vuoden 2015 aikana kahdeksan kokousta. Lisäksi maitovaliokunnan jäseniä osallistui erilaisiin työryhmiin, tutkimushankkeiden ohjausryhmiin sekä Brysselin kotieläinasiain miehen tukiryhmän kokouksiin. Valiokunnan eri työryhmissä olevat jäsenet ovat raportoineet mm. COPA:n maitoryhmän ajankohtaista asioista. Kaksipäiväinen kesäkokous pidettiin Kalkkisten lomameijerissä. Maitovaliokunnan jäsenet ovat myös osallistuneet Maitovaltuuskunnan kokouksiin.

Maitovaliokunta on työskennellyt pohjoisen tuen tulevaisuuden varmistamiseksi ja maitokriisin helpottamiseksi. AB-alueen lypsylehmäpalkkion maksatusaikatauluun haettiin aikaistamista koko vuoden. Maksatusaikataulu ei lopulta muuttunut, mutta laskentajaksoa pidentämällä saatiin suurempi osa tuesta maksettua vuoden 2015 aikana. Maitovaltuuskunnan historiikin julkaisu ja 20-vuotisjuhla, jossa juhlapuheen piti pääministeri Juha Sipilä, työllistivät pitkin vuotta.

Maitovaliokunta on tehnyt selvitystyötä seuraavan ohjelmakauden maatalouspolitiikkaan liittyen. Erilaiset riskienhallintavälineet ovat nousseet vahvasti keskusteluun ja niiden soveltuvuutta Suomen maitosektorille on selvitetty. Lomitusjärjestelmän uudistamiseen sekä eläinsuojelulain valmisteluun vaikutettiin pitkin vuotta. Vuoden mittaan on pidetty esillä tarvetta EU-tason tuotannon tilapäisille rajoittamismekanismille, joilla maitokriisi voitaisiin selättää.

Kokoonpano:

Eero Isomaa (MTK, pj.), Pekka Lestinen, (Tuottajain Maito, varapj.), Mauri Penttilä (Jameli, maitovaltuuskunnan pj.), Antti Sahi (MTK), Markku Kiljala (MTK), Reino Parkko (MTK), Mikael Österberg (SLC), Hannu Kainu (Pohjolan Maito), Kimmo Kuorikoski (ArlaIngman-yhteistyöryhmä), Risto Sonninen (ItäMaito), Matti Leikkanen (Länsi-Maito), Henrik Strandberg (MaitoSuomi), Ilkka Pohjamo (siht.).

Lihavaliokunta

Lihavaliokunta piti viisi kokousta vuonna 2015, joista yksi oli kaksipäiväinen kesäkokous Turussa.

Lihavaliokunnan työskentelyssä keskeisenä teemana ovat olleet muun muassa lihantuotannon heikko kannattavuus, käynnissä olevat lainsäädäntöuudistukset sekä riskienhallintamallien kehittäminen.

Ministeriön työryhmässä käsiteltiin vuonna 2015 rehulain ankaran vastuun heikentämistä. Lihavaliokunta otti asiaan tiukan vastustavan kannan. Työryhmässä oli kuultavana työryhmän sihteeri, neuvotteleva virkamies Marita Aalto.

Lihavaliokunta seurasi käynnissä olevaa eläinsuojelulain kokonaisuudistusta. Valiokunta linjasi, että lihantuotannon vaikea tilanne ei mahdollista kustannuksia nostavia muutoksia hyvinvointisäädöksiin. Asiasta oli kuultavana kansliapäällikkö Jaana Husu-Kallio.

Lihavaliokunta rahoitti 10 000 eurolla sika- ja siipikarjalouden riskienhallintatutkimusta, jota tehdään Lukessa. Tutkijaryhmästä oli asiasta raportoimassa kahteen otteeseen professori Sami Myyrä ja tutkija Petri Liesvaara.

Kokoonpano:

Mauno Ylinen (MTK:n johtokunta, pj.), Minna-Mari Kaila, (MTK varapj.), Anderssen Jan (Pohjanmaa Liha), Jäppilä Veli-Matti (HKScan Oy), Kaarto Esa (Itikka), Kemppi Veikko (LSO), Komulainen Timo (Lihakunta), Leija Jari (Atria), Långgård Tomas (SLC), Murto Matti (LSO), Mäkilä Jari (LSO), Mahlamäki Ari (Siipikarjanlihajaosto), Mäkisalo Jouni (Sikajaosto), Rintala Tapio (Lammasjaosto), Toivanen Tomi (Nautajaosto), Rantala Jukka (MTK, siht.), Markkanen Jukka (siht.)

Sikajaosto

Sikajaosto piti vuonna 2015 seitsemän kokousta. Jaosto käsitteli useassa kokouksessa vuoden aikana eläinsuojelulain kokonaisuudistusta. Jaosto tapasi asiassa kansliapäällikkö Jaana Husu-Kallion kesäkuussa.

Elokuussa sikajaosto teki esityksen siirtymäkauden pidentämisestä sikojen suojeluasetukseen koskien välikasvatusporsaiden vähimmäiskasvatusalaa. Jaosto vaati pidentämistä vuoteen 2028.

Sikatalouden kriisin vuoksi sikataloudelle myönnettiin kriisitukea kahteen otteeseen vuonna 2015. Sikajaosto oli mukana asian valmistelussa.

ASF-tilanteen heikkeneminen Balttiassa oli esillä useassa kokouksessa vuoden 2015 aikana. Jaosto vaati useaan otteeseen viranomaisilta tehokkaampia varautumistoimia sen varalta.

Kokoonpano:

Jouni Mäkisalo (pj.), Vesa Harjunmaa (varapj.), Taru Antikainen, Pertti Hakanen (MTK:n johtokunta), Simo Mäkelä, Tero Ojala, Ville Savolainen, Tomas Långgård (SLC), asiantuntija Anne Kallinen (TNS Gallup Oy), asiantuntija Pirjo Kortensniemi (ETT), Jukka Rantala (siht.).

Siipikarjanlihajaosto

Siipikarjanlihavalioikunta piti viisi kokousta vuonna 2015. Jaosto teki opintomatkan Brysseliin huhtikuussa. Matkalla tutustuttiin muun muassa MTK:n Brysselin toimistoon, Euroopan Parlamenttiin ja Euroopan talous- ja sosiaaliko- miteaan. Lisäksi järjestimme MTK:n toimistolla seminaarin, johon kutsuttiin useita Brysselissä vaikuttavia asiantuntijoita. Muun muassa ministerineuvos Jim Higginston USA:n EU-lähetystöstä alusti TTIP-neuvotteluista.

Kokoonpano:

Ari Mahlamäki (pj.), Juha Kiviniemi (varapj.), Heikki Asuinmaa, Pertti Hakanen (MTK:n johtokunta), Seppo Heikkilä, Jaakko Juva, Eeva Korimäki, Mika Puotunen, Petter Sandelin, Anssi Saunamäki, Fredrik Ström (SLC), asiantuntija Suvi Rantala-Sarjeant, asiantuntija Hanna Hamina, asiantuntija Anne Kallinen ja Jukka Rantala (siht.)

Nautajaosto

Nautajaosto kokoontui vuoden aikana kuusi kertaa ja piti kaksi nettikokousta. Nautajaosto työskenteli aktiivisesti monilla foorumeilla alan toimintaedellytysten turvaamiseksi. Jaosto antoi aktiivisesti lausuntoja naudanlihantuotantoa koskeviin lakeihin ja asetuksiin. Jaosto oli aktiivisesti mukana ilmastonmuutokseen ja ravitsemukseen liittyvässä keskustelussa.

Jaoston suurin tavoite vuoden aikana oli kansallisen tuen rahoituksen turvaaminen, josta kirjelmöitiin ahkerasti MTK:n johdolle ja MMM:lle. Eläinsuojelulain uudistukseen perehtymiseen ja siihen vaikuttamiseen käytettiin paljon aikaa. Jaosto työskenteli aktiivisesti tukien maksuaikataulun aikaistamiseksi. Jaoston edustajat tapasivat ministeri Tiilikaisen naudanlihantuotannon asioiden edistämiseksi.

Kokoonpano:

Tomi Toivanen (pj.), Antero Kaappa (varapj.), Pasi Ingalsuo, Heikki Lehtiniemi, Juha Kärpänen, Inga Manninen, Johan Snickars (SLC), Juha Tenho (MTK:n johtokunta). Asiantuntijat: Anne Kallinen (TNS Gallup) ja Sinikka Hassinen (Atria), Jukka Markkanen (siht.).

Lammasjaosto

Lammasjaosto kokoontui vuoden aikana neljä kertaa ja piti kaksi nettipalaveria. Jaosto toimi aktiivisesti erilaisissa lammastaloutta edistävissä hankkeissa. Jaosto sai valmiiksi Suomen lammasyhdistyksen kanssa valmistellun vuoteen 2022 ulottuvan lammasstrategian. Jaoston tavoitteena oli saada lammastalouden menekin- edistämishanke käyntiin, mutta sen valmistelu siirtyi eteenpäin. Eläinsuojelulain uudistukseen perehtymiseen ja siihen vaikuttamiseen käytettiin paljon aikaa. Jaosto antoi aktiivisesti lausuntoja lammastaloutta koskeviin lakeihin ja asetuksiin. Jaosto kävi tapaamassa MMM:n kansliapäällikkö Jaana Husu-Kalliota edistääkseen alan asioita.

Kokoonpano:

Tapio Rintala (pj.), Christer Ollqvist (varapj.), Suomen Lammasyhdistys ry, Otto Makkonen, Johanna Alamikkotervo, Erkki Väisänen (Suomen Vuohiyhdistys ry), Mårten Forss (SLC), Juha Tenho (MTK:n johtokunta). Asiantuntijat: Anne Kallinen (TNS Gallup) ja Pia Parikka (ProAgria Keskusten Liitto), Jukka Markkanen (siht.).

Kananmunavaliokunta

Kananmunavaliokunta piti kolme kokousta vuonna 2016. Valiokunta käsiteli tuottajahinnan heikkoa kehitystä ja asia tuotiin myös esille julkisuudessa useaan kertaan.

Kokoonpano:

Pekka Saarinen Pekka (pj.), Robert Kuuttinen (varapj.), Pertti Hakanen (MTK:n johtokunta), Jukka Huittinen, Ville Nurmi, Jouni Paunonen, Pasi Pärnänen, Kimmo Yli-Antola. Asiantuntijat: Pasi Saarnivaara, Hanna Hamina, Jukka Nikula, Jan Lähde ja Jukka Rantala (siht.).

Luonnonmukaisen tuotannon valiokunta

Luonnonmukaisen tuotannon valiokunta kokoontui vuoden aikana viisi kertaa. Kesällä pidettiin kaksipäiväinen seminaarikokous, ja sen yhteydessä tutustuttiin Satakuntalaisiin luomut- loihin. Valiokunta toimi aktiivisesti yhteistyössä ProLuomun ja Luomuliiton kanssa luomutuotannon kehittämiseksi ja uusien luomutuotteiden

markkinoille saamiseksi. Luomuvaiokunta oli avainroolissa nitraattiasetuksen avaamisessa ja järkevöittämisessä. Vaiokunta vaikutti edelleen EU:n luomu-uudistuksen sisältöön ja toi esille Suomelle elintärkeitä näkökohtia. Vaiokunta tiivistä yhteistyötä alueellisten luomuvaiokuntien kanssa, ja käynnisti valmistautumisen MTK:n vaiokuntauudistuksen jälkeiseen tilanteeseen.

Kokoonpano:

Arto Hanelius (pj.), Samuli Leinonen (varapj.), Sari Raimoranta, Ahti Hannula, Heikki Nätkin, Markku Hatakka, Steve Nyholm (SLC), Juha Tenho (MTK:n johtokunta), asiantuntija Pauli Talvitie (Luomuliitto), Jukka Markkanen (siht.).

Viljavaiokunta

Viljavaiokunta kokoontui vuoden aikana seitsemän kertaa, joista kaksi oli yhteiskokouksia. Yhteiskokouksia pidettiin yksi Öljykasvijaoston, Mallasohrajaoston ja Kylvösiemenjaoston kanssa keväällä ja toinen yhteiskokous pidettiin taas syksyllä yhdessä Liittojen viljavaiokuntien kanssa.

Kokoonpano:

Esa Similä (pj.), Tomi Virolainen (varapj.), Yrjö Ehrnrooth, Taneli Vuori, Jukka Niittyoja, Ari-Pekka Kirjonen, Harri Takala, Pentti Ervasto, Juha Strömberg, ja Bengt Nyman (SLC), Markus Eerola (MTK:n johtokunta), Max Schulman (siht.).

Mallasohrajaosto

Mallasohrajaosto kokoontui vuoden aikana kolme kertaa ja kerran yhdessä muitten jaostojen ja Viljavaiokunnan kanssa.

Kokoonpano: Esa Similä (pj.), Tapani Heikkilä (varapj.), Kalle Sipilä, Ilkka Mattila, Peter Lindström (SLC), Jaakko Halkilahti (MTK:n johtokunta) ja Max Schulman (siht.).

Öljykasvijaosto

Öljykasvijaosto kokoontui vuoden aikana kolme kertaa ja kerran yhdessä muitten jaostojen ja Viljavaiokunnan kanssa.

Kokoonpano: Pentti Ervasto (pj.), Kari Vaismaa (varapj.), Ilkka Kouvo, Tapio Ylitalo, Kim Forsman (SLC), Jaakko Halkilahti (MTK:n johtokunta) ja Max Schulman (siht.).

Kylvösiemenjaosto

Kylvösiemenjaosto kokoontui neljä kertaa. Kokouksista yksi oli kesäkokous Varsinais-Suomen ja Satakunnan alueella. Jaosto otti aktiivisesti kantaa siemenkauppalaan ankaran vastuun pykälää koskeviin muutosesityksiin. Lisäksi vaikutettiin kansallisen siemenlainsäädännön muihin, vähäisempiin muutoksiin.

Kokoonpano:

Juha Strömberg (Sat, pj.), Matti Lappalainen (P-S), Seppo Kivijärvi (E-P), Matti Kantola (Häme), Eeva Taneli (V-S), Jaakko Halkilahti (MTK:n johtokunta), Anders Wickholm (SLC), asiantuntija Eero Kaivola, Mika Virtanen (siht.).

Sokerijuurikasvaiokunta

MTK:n ja sen sokerijuurikasvaiokunnan toiminnan tärkein tavoite on varmistaa sokerijuurikkaan viljelyn ja sokerin jalostuksen jatkoedellytykset maassamme. Toimialasopimusneuvottelut vuoden 2015 juurikkaan toimitusehdoista ja hinnasta oli aloitettu jo edellisessä, mutta neuvottelut eivät edenneet tammikuuhun mennessä vaikeassa markkinatilanteessa ratkaisuun.

Samaan aikaan vaiokunta kävi Hankkijan kanssa leikeneuvotteluja, joissa ei löydetty ratkaisua. Tammikuussa vaiokunta pyysi maa- ja metsätalousministeri Petteri Orpoa nimittämään EU-lainsäädännön mukaisesti sovittelijan TAS-ratkaisuun pääsemiseksi. Sovittelija Jarmo Vaittinen esitti maaliskuun lopulla ratkaisunsa. Se merkitsi sokerijuurikkaan 24 % hinnan leikkausta ja neuvottelun kohteena olevien lisien, kuljetuskorvauksen ja leikehyvityksen kokonaissummaan 53 %:n leikkausta.

Elokuussa vaiokunta aloitti vuoden 2016 toimialasopimusneuvottelut. Neuvottelut jatkuivat vuoden vaihteen yli ilman ratkaisua.

Vaiokunta vaikutti maatalouspolitiikan uuden sokerijärjestelmän toimeenpanoon sekä kotimaassa että EU:ssa. Kiintiöjärjestelmä poistuu kesän 2016 sadon jälkeen, mutta viljelijöiden neuvotteluasema toimialasopimuksen puitteissa säilyy vahvana. Vaiokunta kirjelmöi toimeenpanosäädösten tärkeydestä ministeri Kimmo Tiilikaiselle joulukuussa.

MTK osallistui sokerisektorin edunvalvontaan EU-tasolla Euroopan sokerijuurikkaan viljelijöiden yhdistyksen CIBE:n eri työryhmissä ja komission kansalaiseskusteluryhmässä. Vaiokunnan edustajat osallistuivat CIBE:n

kongressiin Berliinissä. Valiokunta kokoontui vuoden aikana 11 kertaa.

Kokoonpano:

Pekka Myllymäki (pj.), Jussi Hantula (varapj.), Cay Blomberg (SLC), Olli Helkkula, Petri Lauttia, Jaakko Halkilahti (MTK:n johtokunta), Urban Silèn, Erno Toikka ja Antti Lavonen (siht.).

Perunavaliokunta

Perunan edunvalvonnan tavoitteena oli perunanviljelyn kannattavuuden parantaminen markkinoiden paremman hallinnan ja tukipolitiikkaan vaikuttamisen kautta. Perunavaliokunta osallistui uuden peruna-alan yhteisen organisaation PAYR:n valmistelutyöhön. Kotimaisten Kasvisten kanssa tarkasteltiin Sirk-kalehti-merkin, Laatatutara-ohjeiston ja uuden IP-Kasvikset -sertifiointijärjestelmän tilannetta ja vaikutusta perunatiloilla sekä yhteistoimintaa PAYR:n kanssa.

Valiokunta oli myötävaikuttamassa Signum torjunta-aineen Minor Use -lupa- lehtipolteen torjuntaan ja Centium-torjunta-aineen poikkeuslupa- perunan mustakoison torjuntaan. Valiokunnan sihteeri osallistui Eviran siemenperuna-alan neuvottelupäiviin, jossa esillä oli erityisesti uusi siemenlainsäädäntö. Tukiasioissa erityisesti esillä oli kriisituki, jota ei kuitenkaan myönnetty peruna-alalle. Vakiintuneena vuosittaisena toimintana valiokunta osallistui Luken ruoka- ja ruokateollisuusperunan varastokyselyn valmisteluun ja tiedottamiseen. Valiokunnan edustaja osallistui perunan tutkimushankkeiden ohjausryhmään. MTK:n perunavaliokunta kokoontui kaksi kertaa.

Kokoonpano:

Jan Porander (SLC, pj.), Timo Hautaviita (varapj.), Kauno Erkkilä, Aki Kaivola (MTK:n johtokunta), Ilkka Markkula, Janne Matinlauri, Tomi Myyryläinen, Eero Saarinen ja Antti Lavonen (siht.).

Tärkkelysperunajaosto

MTK ja sen tärkkelysperunajaosto vaikuttivat ympäristökorvausjärjestelmän valmisteluun ja nitraattiasetuksen uudistamistyöhön. Jaosto seurasi perunatärkkelyksen markkinatilannetta meillä ja Euroopassa sekä viljelyn kustannuskehitystä. Jaosto osallistui siemenasetuksen uudistustyöhön. Jaosto pyrki aktiivisesti vaikuttamaan MTK:n valiokuntauudistukseen. Jaosto osallistui myös peruna-alan yhteistyöryhmän PAYR:n valmistelutyöhön. Tärkkelysperunajaosto piti kolme kokousta.

Kokoonpano:

Hannu Heikola (pj.), Vesa Savola (varapj.), Ilpo Ulvinen, asiantuntija Ossi Paakki (Finnamyl Oy), asiantuntija Jorma Mäkelä (Evijärven Peruna Oy), asiantuntija Kimmo Pusa (Finnamyl Oy) ja asiantuntija Arto Sillanpää (Finnamyl Oy), Aki Kaivola (MTK:n johtokunta), Antti Lavonen (siht.).

Puutarhavaliokunta

Puutarhavaliokunta kokoontui kerran kertomusvuoden aikana. Valiokunta vaikutti aktiivisesti mm. EU:n kausityöntekijädirektiivin kansallisen toimeenpanolainsäädännön valmisteluun. Edunvalvontatyötä tehtiin pääosin Juuresten-, Kaalin- ja Sipulintuottajat ry:n toiminnan kautta.

Kokoonpano:

Timo Mäkinen (Sipulintuottajat, pj.), Kimmo Oravuo (Kaalintuottajat), Tommi Yrjölä (Hedelmän- ja marjanvilj. Liitto), Antti Virtanen (Juurestentuottajat), Katarina Lassheikki (Puutarhaliitto), Jyrki Jalkanen (Kauppapuutarhaliitto), Hannu Salo (Hedelmän- ja marjanvilj. Liitto), Jyri Uimonen (Taimistonviljelijät ry), Johanna Smith (SLC), Aki Kaivola (MTK:n johtokunta), Mika Virtanen (siht.).

Sopimusviljelyjaosto

Puutarhavaliokunnan sopimusviljelyjaosto ei kokoontunut kertomusvuoden aikana. Jaoston jäsenet osallistuivat edustamiensa kasvien sopimusneuvotteluihin jalostavan teollisuuden kanssa.

Kokoonpano:

Erno Toikka (Lännen Tehtaat), Timo Rauvola (Saarioinen Oy), Jukka Mattila (Saarioinen Oy/Lännen Tehtaat Oy), Johan Åberg (SLC), Marko Himanen (Kurkkutoimikunta), Jaakko Laamanen, Reijo Väliä (Lännen Tehtaat), Juha Hämäläinen (Lännen Tehtaat Oy), Kimmo Oravuo, Aki Kaivola (MTK:n johtokunta) ja Mika Virtanen (siht.).

Tuotantotalousvaliokunta

Tuotantotalousvaliokunta perehtyi liha-, vilja- ja lannoitemarkkinoiden toimivuuteen ja kustannusrakenteeseen. Valiokunta teki esityksiä MTK:n johtokunnalle kiertotaloudesta, eläintautikorvauksista, lannoitekaupasta ja arktisen ruoan tuotanto -termin hallinnasta. Valiokunta perehtyi lisäksi valiokuntauudistukseen ja kantoi huolta markkina-asioiden edunvalvonnan asemasta uudistuksen jälkeenkin. Valiokunta laati tiedotteen MMM:n kaavailemasta ankaran vastuun heikentämisestä rehu-, lannoite- ja

siemenkauppalaissa ja teki kannanoton lannoitteiden hintakehityksestä. Valiokunta osallistui myös eläinsuojelulain uudistamiseen laatimalla valiokuntien yhteisen lausunnon MMM:lle.

Tuotantotalousvaliokunta kokoontui 5 kertaa, joista 4 kokousta valiokunnan omia ja yksi valiokuntien ja jaostojen puheenjohtajien ja tuotantotalousvaliokunnan yhteiskokous.

Kokoonpano:

Jukka Leikkonen (pj.), Harri Asmala (vpj.), Jari Ahlholm, Vesa Lapatto, Pekka Nummela, Eero Isomaa (MTK:n johtokunta) ja Marjukka Manninen (siht.).

Maaseutunuorten valiokunta

Maaseutunuorten valiokunta kokoontui kuusi kertaa. Kokouksissa käsiteltiin maaseutunuorten valtakunnallista toimintaa, tavattiin päättäjiä ja kehitettiin määrätietoisesti kansainvälisiä suhteita. Vuoden aikana edistettiin SLC:n CEJA-jäsenyyttä ja luotiin suhteita muiden Pohjoismaiden maaseutunuoriin. Juha Tenho lobattiin CEJA:n varapuheenjohtajaksi.

Kokoonpano:

Heikki Salomaa (pj.), Aino Kurtti (varapj.), Kalle Peltola (MHY-edustaja), Noora Ruuth, Jarno Tuominen, Linda Pärus, Otto Saikkonen, Antti Yli-Hynnälä, Juha Tenho (MTK:n johtokunta) ja Meri Ojanen (siht.).

Ympäristö- ja maapoliittinen valiokunta

Valiokunnassa käsiteltiin keskeisiä käynnissä olevia ympäristöön ja maankäyttöön liittyviä normihankkeita ja edunvalvontatarpeita. Hallitusohjelman tavoitteet ja niiden toteuttaminen maankäyttö- ja rakennuslain uudistamisesta, normien purusta ja biotalouden edistämisestä puhuttivat. Muita valiokunnassa käsiteltyjä asiakokonaisuuksia olivat muun muassa peltopylväshaitat, eläinsuojelulain uudistaminen, kiertotalouskokonaisuus, erityisesti ravinteiden kierrätys. Kuulimme monipuolisesti eri alojen asiantuntijoita.

Ympäristö- ja maapoliittinen valiokunta kokoontui vuonna 2015 kolme kertaa.

Kokoonpano:

Jari Laukkonen (pj.), Tomi Muotiala (varapj.), Ilpo Markkola, Kari Pennanen, Urpo Heikkinen, Eero Isomaa (MTK:n johtokunta), Mats Eriksson (SLC), Pirkko Laitinen (MTK:n metsäjohtokunta), Lauri Pakka (pysyvä asiantuntijajäsen, Maanomistajien Arviointikeskus) ja Leena Penttinen (siht.).

Kuluttajatyöryhmä

Kuluttajatyöryhmä kokoontui neljä kertaa. Kokouksissa käsiteltiin ruoan hinnan halpuuttamista, ruokaan liittyviä kuluttajatapahtumia sekä Narinkkatorin pyttipannukampanjan ja Rautatientorin Herkkujen Suomen toteuttamista. Työryhmä suunnitteli arktisen ruoantuotannon brändäystä ja reilun kaupan kehittämistä sekä käsitteli ruokaan ja julkisiin hankintoihin liittyviä hankkeita Ruokatieto ry:n kanssa. Työryhmä tutustui Yrityskylään, jossa oli MTK:n maatila ”Lähifarmi” koululaisten yrittäjyysopintojen esimerkkinä.

Kokoonpano:

Kati Partanen (pj.), Elina Heino, Jukka Leikkonen, Antti Teivaala, Minna Asunmaa (Ruokatieto ry) Tiina Lampisjärvi (Ruokatieto ry), Klaus Hartikainen, Anni-Mari Syväniemi, Marjukka Manninen, Lasse Lahtinen, Liisa Pietola ja Marjatta Boman (siht.).

Metsänomistajanaisten jaosto

Metsänomistajanaisten jaosto kokoontui kolme kertaa. Jaosto on tärkeä ja kannustava yhteistyöfoorumi naisille luottamustoimissa niin kauan kuin tasa-arvo ei muuten järjestössä toteudu. Metsänomistajanaiset lähettivät maaseudun naistenpäivänä 15.10.2015 järjestön naisjäsenille innostavan sähköpostiviestin. Viesti lähetettiin myös muille naisjärjestöille ja medialle. Elinkeinopäällikkö Marko Mäki-Hakola valmisti naisille ja nuorille hanketta, joka lähetettiin vuoden lopulla Ely-keskukselle hyväksyttäväksi.

Kokoonpano:

Sari Lantta (pj.), Elina Junnila, Nina Långstedt (SLC), Heli Moilanen, Päivikki Otronen, Kati Partanen (MTK:n johtokunta), Elina Tamminen, Tuija Rantalainen (siht.). Kokouksiin ja toimintaan on osallistunut metsäjohtokunnan 2. puheenjohtaja Annukka Kimmo.

MTK-liittojen puheenjohtajakokoukset

MTK-liittojen puheenjohtajat kokoontuivat kertomusvuoden aikana yhteensä kuusi kertaa. Kaksi kokouksista pidettiin valtuuskuntaa edeltävinä päivinä. Kokouksissa käsiteltiin ajankohtaisia maatalous- ja metsäpolitiikan asioita, markkinatilannetta, järjestön toiminnan ja talouden kehitysnäkymiä sekä järjestöuudistusta. Osassa kokouksista olivat mukana liittojen toiminnanjohtajat.

Yhteiskuntavastuu

MTK yhteiskuntavastuullisena toimijana

MTK:n johtokunta hyväksyi järjestön vastuullisuusohjelman 2014. Ohjelma sisältää periaatteet sekä maaseutuelinkeinojen vastuullisen ja kestäväen toiminnalle että MTK:n oman toiminnan vastuullisuudelle. MTK:n omassa toiminnassa tarkastellaan vastuullista järjestötoimintaa yhteiskuntavaikuttamista ja hallintoa.

Järjestöuudistus astui voimaan vuoden 2015 alussa. Uudistuksen tavoitteena oli mm. vahvistaa järjestön asemaa järjestön kaikkien jäsenten edunajajana, eri jäsenryhmien tasavertaista osallistumismahdollisuutta päätöksentekoon ja varmistaa jäsenten tasa-arvoinen jäsenpalveluiden saantimahdollisuus koko maassa.

MTK yhteiskunnallisena kumppanina

MTK on aktiivinen yhteiskunnallinen vaikuttaja, joka tekee säännöllistä yhteistyötä lukuisten viranomaisten, yritysten ja kansalaisjärjestöjen kanssa. Osa MTK:n vastuullista yhteiskuntavaikuttamista on jäsenyys 77 eri kotimaisessa tai kansainvälisessä järjestössä. MTK on mm. yritys-vastuuverkosto FIBSin jäsen. Yhteistyössä ympäristöministeriön ja FIBSin kanssa MTK järjesti CBD:n Business and Biodiversity foorumin osallistujille mahdollisuuden tutustua suomalaiseen vastuulliseen maa- ja metsätalouteen. MTK on jäsenenä kestäväen kehityksen toimikunnassa ja antanut oman toimenpidesitoumuksensa osana kestäväen kehityksen yhteiskuntasitoumusta. MTK on mukana Työelämä 2020 -hankkeessa ja toimijana sitoutunut toiminnoissaan noudattamaan valtioneuvostossa hyväksytyjä yhteiskuntavastuun periaatteita. Osa MTK:n globaalia vastuuta on jäsenyys ja tuki FFD:n hankkeille kehittyvissä maissa (ks. s. 41). MTK järjesti mm. kehityspolitiikan ja kauppapolitiikan seminaarit Kettulassa.

MTK on mukana kestäväen kaivostoiminnan verkostossa, joka toimii kaivosalan sen sidosryhmien keskustelu- ja yhteistyöfoorumina. Se kehittää ja räätälöi Suomeen sopivia työkaluja vastuullisemman ja kestävämmän kaivostoiminnan edistämiseksi sekä eri elinkeinojen välisen yhteistyön hyödyntämiseksi ja konfliktien ehkäisemiseksi.

Vastuullinen sijoittaminen ja kestävät hankinnat

Sijoitusstrategiansa mukaisesti MTK:n on mahdollista sijoittaa pääomiaan erityisesti kestävää biotaloutta edistävään yritystoimintaan. Suurimpana yksittäisenä sijoituskohteena vuonna 2015 oli Kuopioon suunnitteilla oleva biotuotetehdas.

MTK noudattaa omista hankinnoistaan vuonna 2012 hyväksytyä järjestön hankintapolitiikkaa. Tämän mukaisesti hankittujen tuotteiden alkuperä varmistettiin ja tarjouspyynnöissä on pyydetty ilmoittamaan tuotteiden kotimaisuusaste. MTK:n järjestämissä kokouksissa tarjoilut olivat kotimaista alkuperää hedelmiä lukuun ottamatta. Toimistopapereissa ja julkaisuissa edellytetään PEFC-sertifiointia. Rakentamisessa ja kunnostamisessa on käytetty suomalaista puuta-varaa ja työn toteuttajina on käytetty suomalaisia lakisääteiset velvoitteet täyttäviä yrityksiä.

Henkilöstökertomus

MTK:n keskusliitossa työskenteli vuoden 2015 lopussa yhteensä 91 henkeä. Henkilöstön määrää (vuoden 2014 lopussa henkilöstöä oli 73 henkeä) kasvatti MTK:n metsänomistajaorganisaation rakennemuutos, jonka seurauksena n. 15 toimihenkilöä siirtyi keskusliiton organisaatioon vuoden 2015 alussa. Lisäksi viisi talous- ja palkkahallinnon henkilöä siirtyi Viestilehdet Oy:n organisaatiosta keskusliittoon vuoden 2015 alussa.

Naisten osuus henkilökunnasta oli 47 % ja miesten 53 %. Henkilöstön keski-ikä oli vuoden lopussa 47 vuotta ja keskimääräinen palvelusaika oli 10,2 vuotta. Henkilöstön vaihtuvuus on alhainen.

Ikäjakautta ja palvelusvuodet, tilanne 31.12.2015

ikä (vuosia)	henkeä	% henkilökunnasta	keskimääräinen palvelusaika (vuosia)
20–29	3	3,3 %	0,5
30–39	19	20,9 %	3,3
40–49	26	28,6 %	7,3
50–59	35	38,5 %	13,3
60–	7	7,7 %	29,1

Vuosi 2015 piti sisällään resurssoinnin suunnittelua ja korvaavia rekrytoiteja johtuen pääosin eläkkeelle jäämisistä. Rekrytoiteja toteutettiin sekä esimies- että asiantuntijatehtäviin. Lisäksi toteutettiin keskusliiton organisaatorakenteen uudistus, jonka yhteydessä sekä esimies- että asiantuntijarooleja ja -tehtäviä uudistettiin.

Syyskaudella käytiin yhteistoimintaneuvottelut, jotka liittyivät keskusliiton organisaatiomuutokseen ja joidenkin toimihenkilöiden tehtävämuutoksiin. Neuvottelujen tuloksena henkilöstövähennyksiin ei jouduttu, vaan joidenkin toimihenkilöiden tehtävänkuvia muutettiin vastaamaan uudistetun organisaation tarpeita. Organisaatorakenteen uudistukseen liittyvää toiminnallista uudistusta jatketaan vuonna 2016.

Vuoden 2015 aikana toteutettiin MTK – Mukaan Työyhteisöä Kehittämään -työyhteisön kehitysohjelma, jonka tavoitteena oli vahvistaa työntekijöiden vastuuta koko työyhteisön toiminnasta ja toiminnan jatkuvasta kehittämisestä sekä vahvistaa yhteistyötä ja kannustavaa työskentelykulttuuria keskusliiton sisällä. Ohjelman painopisteenä olivat yksiköiden välisen yhteistyön kehittäminen, toimihenkilöiden muutosvalmiuden parantaminen sekä yksilön roolin ja vaikutuksen kirkastaminen työyhteisön jäsenenä. Kehitysohjelmaan osallistui koko keskusliiton henkilöstö.

Panostimme vuonna 2015 entiseen tapaan monipuolisesti henkilöstön työhyvinvointiin ja työssä jaksamisen tukemiseen mm. tarjoamalla kaikille 50 vuotta täyttäneille toimihenkilöille mahdollisuutta osallistua työkyvyn tukemista ja työelämässä jaksamista parantavalle Kuntoviikolle.

Kuntoviikko on ennalta ehkäisevää varhaisvaiheen kuntoutusta, jota Kela tukee. Järjestimme lisäksi työhyvinvointia, jaksamista ja yhteishenkeä kehittävät TYKY-päivät syksyllä Lohjan Kisakallion urheiluopistolla. Otimme vuoden 2015 alussa käyttöön henkilöstön liikunta- ja kulttuuriharrastusten tukemiseen Smartumin Liikunta- ja kulttuurisetelit.

Työterveyshuollon käyntimäärissä oli pientä kasvua verrattuna edelliseen vuoteen, pääasialliset syyt olivat erilaiset tuki- ja liikuntaelinsairaudet sekä hengityselinsairaudet. Henkilöstön sairauspoissaolot per hlö laskivat verrattuna edelliseen vuoteen: vuonna 2015 oli yhteensä 4,8 sairauspoissaolopäivää per henkilö, kun vuonna 2014 niitä oli 5,8 päivää per henkilö. Keskusliiton vuoden 2016 painopistealueita henkilöstöjohtamisessa on mm. MTK:n sisäisen tiimityön kehittäminen perustamalla uusia ajankohtaisiin teemoihin keskittyviä tiimejä sekä erillisen valmennusohjelman avulla, jossa tavoitteena on sekä tukea tiiminvetäjiä että tiimien jäseniä. Lisäksi painopisteenä on johtamisen ja esimiestyön kehittäminen sekä henkilöstön osaamisen ja ammattitaidon kehittäminen mm. kehittämällä säännöllisiä esimiestilaisuuksia/-foorumia sekä hyödyntämällä kehityskeskusteluja ja Viestilehtien Digiakatemiaa. Lisäksi henkilöstöjohtamisella tuetaan keskusliiton organisaatorakenteen uudistukseen liittyvää toiminnallista uudistamista mm. hyödyntämällä henkilöstöltä syyskaudella 2015 kerättyä laajaa kyselyaineistoa keskusliiton toiminnan uudistamiseen liittyen.

Tietohallinto

Tietohallinnon johtoryhmä kokoontui toimintavuonna 11 kertaa. Johtoryhmän kokoonpano toimintavuoden aikana oli seuraava: Heikki Laurinen (pj.), Antti Sahi, Visa Merikoski, Juha Hakkarainen, Tero-Pekka Hämäläinen, Kimmo Kallionalusta (siht.).

Tietohallintomalli päivitettiin tehostamaan tietohallintostrategian toimeenpanoa sekä vahvistamaan keskeisiä toimintoja. Vuonna 2013 käyttöönotettu tietohallintomalli on tehostanut edunvalvonnan olennaisten kehityshankkeiden toimeenpanoa ja organisoitua. Jatkuva parantaminen ja sidosryhmien vuorovaikutus ovat olleet alusta lähtien kantavia teemoja.

MTK:n kehitystiimit on jaettu kolmeen keskeiseen toiminta-alueeseen, jotka ovat edunvalvonnan markkinainformaatiopalvelut, edunvalvonnan viestintäpalvelut sekä jäsenhankinta ja jäsenpalvelut. Toiminta-alueittain organisoidut kehitystiimit varmistavat toiminta-alueen jatkuvien palveluiden kehittämisen, ohjauksen ja laadunvarmistuksen. Kehitystiimit raportoivat MTK:n IT-ohjausryhmälle, jonka kokoonpano ja vastuut ovat Antti Sahi (pj.), Klaus Hartikainen (edunvalvonnan viestintäpalvelut), Markus Lassheikki (edunvalvonnan markkinainformaatiopalvelut), Matti Voutilainen (jäsenhankinta ja jäsenpalvelut) ja Kimmo Kallionalusta (siht.). MTK:n IT-ohjausryhmä kokoontui toimintavuonna neljä kertaa.

Tietohallintostrategiassa määriteltyjä tavoitteita lähdettiin toteuttamaan strategian ensimmäisenä vuotena. Painopistettä toiminnassa siirrettiin suunnitelman mukaisesti palvelutuotannon ylläpidosta enemmän edunvalvontaan liittyvään kehittämiseen. Painopisteen siirtäminen edellyttää ajankäytön ja resurssien kohdentamista uudella tavalla sekä palvelutuotannon ratkaisujen uudistamista tulevina vuosina suunnitelman mukaisesti.

Johdon neljästoista tietohallintotyöpaja järjestettiin 19.10.2015. Tietohallintotyöpajassa käsitellään tulevaisuuden kehitystarpeita ja niihin liittyviä kehityspolkuja sekä saadaan palautetta tietohallinnon palveluista. Vuonna 2015 tietohallintotyöpajan osallistujamäärää kasvatettiin merkittävästi. Uudistuksen myötä kehitystiimit tuotiin vahvemmin osaksi päivän ohjelmaa. Iltapäivä oli varattu kokonaisuutena

kehitystiimikohtaisille esityksille. Aamupäivän asiantuntijapuheenvuorot rakennettiin digitalisaation ympärille. Ensimmäisessä puheenvuorossa tuotiin esille tietosuojan ja tietoturvan korostuminen sähköisten palveluiden lisääntyessä. Toinen puheenvuoro keskittyi paikkatiedon luomiin mahdollisuuksiin digitalisaation myötä.

Perustietotekniikka ja työasemaohjelmat toimivat hyvin. Toimintavuonna uusittiin kannettavat tietokoneet. Liikkuvan työn lisääntyessä tietokoneissa luovuttiin uusimisen yhteydessä kiinteistä työasemista ja siirryttiin täysin kannettaviin tietokoneisiin. Käyttäjien tyytyväisyys perustietotekniikkaan oli hyvällä tasolla. Sovellusten ja palveluiden arviointi toteutettiin kehitystiimeissä kevään aikana, kokonaisuutena tilanne todettiin hyväksi. Laite- ja sovellusympäristön vakiointitaso säilyi korkeana työasemaudistuksen myötä.

Tietoturvapolitiikka ja tietoturvalinjauksien nykytilan arviointi ja uudistus toteutettiin tammikuussa 2015. Olennaisia muutoksia ja tarkennuksia tehtiin tiedon omistajuuteen ja sidosryhmätyökentelyyn liittyvissä kohdissa. Pilvipalveluihin liittyvät linjaukset lisättiin uutena kohtana.

Tietoliikenneverkot toimivat pääosin hyvällä tasolla. Sopimus tietoliikenneverkon toimittamisesta TeliaSoneran kanssa on toistaiseksi voimassa oleva. Simonkadun runkokytkimet uusittiin suunnitelman mukaisesti.

Sopimus perustietotekniikkapalveluista on voimassa Fujitsun kanssa (Patja-palvelu). Sopimus tuli voimaan 1.7.2014 ja päättyy 30.6.2016. Sopimus sisältää yhden vuoden option.

Sovelluspalveluissa toteutettiin laaja aineisto- ja dokumentinhallintaan liittyvä esiselvitysprojekti. Esiselvityksen tarkoitus oli kartoittaa edunvalvonnan tietotyön tarpeet ja vaatimukset. Vaatimusmäärittelyn pohjalta laadittiin tarjouspyyntö, joka lähetettiin seitsemälle eri toimittajalle. Tarjouksien arviointikriteerit olivat vaatimusten toteutuminen, hinta, referenssit ja projektiryhmän kokemus. Kilpailutuksen tuloksena valittiin Sininen Meteoritti toteuttamaan pilottiympäristö vaatimusmäärittelyn mukaisesti. Dokumenttien hallinnan uudistaminen liittyi

tietohallintostrategiassa määriteltyyn hankekokonaisuuteen, jossa muut kehittämisalueet ovat työryhmätyökalut ja toimintatavat sekä intranet. Hanke jatkuu läpi vuoden 2016.

Mtk.fi-sivuilla vieraili vuoden 2015 aikana 341 459 kävijää, kasvua edellisvuodesta oli yli 66 000. Käyntikertoja kertyi yhteensä 699 238. Älypuhelimien ja tablettien käyttö sivustolla on edelleen huomattavassa kasvussa.

Maaseudun Tulevaisuuden verkkopalvelussa oli 7,5 miljoonaa käyntikertaa vuoden 2015 aikana. Loppuvuodesta verkkopalvelussa vieraili keskimäärin 80 000 viikoittaista kävijää. Verkkopalvelua uudistetaan merkittävästi vuoden 2016 aikana. Koneviestin uusittu verkkopalvelu julkaistiin Tampereen KoneAgriassa 8.10.2015. Vuoden aikana verkkopalvelussa vieraili noin 160 000 käyttäjää.

Taloustietoja

Konsernin toiminta

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry konsernin konsernitilinpäätökseen on vuonna 2014 tytäryhtiöinä sisällytetty Viestilehdet Oy:n (99,98 %) ja Maanomistajien Arviointikeskus Oy:n (72,32 %) ohella Lehtirahasto Oy (100 %) ja Maalaisten Talo Oy (66,04 %). Osakkuusyhtiöinä konsernitilinpäätökseen on sisällytetty Pellervo-Instituutti Oy (50,0 %), Oy Silvadata Ab (43,57 %), Maahenki Oy (26,65 %), Metsänhoitoyhdistysten Palvelu MHYP Oy (25,32 %), Myyntimestarit Oy (31,62 %) ja uutena LähiPro Oy (28,57 %). Konsernin tilikauden tulos oli voitollinen +12,7 milj. euroa (+13,1 milj. euroa). Tilikauden ylijäämä verojen ja tilinpäätössiirtojen jälkeen oli voitollinen +11,8 milj. euroa (+12,1 milj. euroa).

MTK:n yleisenä omistajapolitiikkana on, että MTK edellyttää aina omistuksiltaan pitkällä aikavälillä yleisten liiketoiminnallisten periaatteiden mukaista tuottoa, ei vain mahdollista toiminnallista lisäarvoa.

Keskusliiton toiminta ja talous

Varsinainen toiminta

Luottamusjohdon kulut kasvoivat 14,6 % vuonna 2015. Metsävaltuuskunnan osalta kulujen kasvu oli pääosin kertaluonteista. MTK:n valtuuskunnan osalta kulujen kasvu jäänee pysyväksi, mikäli sääntömääräisten kokousten kesto kasvaa pysyvästi yhdellä kokouspäivällä neljään kokouspäivään. Valiokuntien, jaostojen ja työryhmien kokonaiskulutaso aleni alittaen budjetoidun. Pääosa valiokunnista ja jaostoista toimi pitkäjänteisesti budjettinsa puitteissa.

Edunvalvonnan kulujäämä kasvoi +21,1 % eli +1,854 M€ -10,597 milj. euroon (+0,516 milj. euroa eli +6,3 %). Edunvalvonnan kulut olivat 11,687 M€ kasvaen +1,962 milj. euroa eli +20,2 %. Kulunousua selittää erityisesti MTK:n organisaatiomuutoksen myötä syntynyt uusi alueorganisaatio, johon MTK palkkasi vuonna 2015 yhteensä 12 henkilöä. Henkilöstökuluja kasvatti talous-, henkilöstö ja kiinteistöyksikön henkilöstön siirtyminen kokonaisuudessaan

MTK:n palvelukseen. Aiemmin osalla henkilöstöä työnantajana oli toiminut Viestilehdet Oy. Muutos laski vastaavasti ostettujen palvelujen kuluja. Lisäksi määräaikaisiin työsuhteisiin palkattiin kesken vuotta joitakin henkilöjä. Henkilöstökulut muodostivat merkittävimmän osan eli 61 % kaikista edunvalvonnan kuluista (56 % v. 2014). Henkilöstömäärän kasvu nosti luonnollisesti myös useita muita kuluja. Edunvalvonnan tuotot ovat erilaisia edunvalvonnan toteuttamiseen tai yhteistyösopimuksiin liittyviä veloituksia. Niiden kokonaismäärä oli 1,090 milj. euroa (0,982 milj. euroa). Niiden kasvu johtui MTK-konsernin sisäisten veloitusten kasvusta osana edellä mainittua talous-, henkilöstö- ja kiinteistöyksikön siirtymistä kokonaisuudessaan MTK:hon.

Projektitoiminnan kulujäämä laski 0,289 milj. eurosta 0,265 milj. euroon. Uutena projektina keskusliittoon siirtyi metsänomistajaorganisaatiolta Metso-suojeluohjelman alainen tutkimushanke. Hankkeina jatkuivat mm. MTK:n 100-vuotishistoriikkiprojekti, elintarvikehuollon alkutuotantopoolin poolitoimikunta ja sertifioidun siemenen tutkimushanke.

MTK:n Säätiö myönsi avustuksia järjestökoulutuksen yksittäisiin kursseihin ja koulutuksiin sekä muuhun toimintaan 415 000 euroa. Järjestökoulutuksen aktiviteetit säilyivät korkealla tasolla.

Jäsenlehti Mainion tuotot laskivat -17,4 % edellisvuodesta ollen 0,092 milj. euroa. Kulut laskivat -5,6 % ollen 0,259 milj. euroa. Jäsenlehden kulujäämä oli -0,167 milj. euroa.

Varsinaisen toiminnan kulujäämä (ns. kulujäämä I) kasvoi +19,7 % ollen -12,249 milj. euroa (+3,0 %, -10,232 milj. euroa). Poikkeuksellinen kasvu johtui uudesta alueorganisaatiosta. Varsinaisen toiminnan kulujäämää katetaan varainhankinnalla sekä sijoitus- ja rahoitustoiminnalla.

Varainhankinta

Varainhankinnan tuotot vuonna 2015 olivat 3,950 milj. euroa (2,478 milj. euroa) kasvaen +59 %. Poikkeuksellisen suuri kasvu johtui metsänomistajaorganisaatiolta kerättyjen jäsenmaksujen kasvusta 1,4 milj. eurolla kattamaan edunvalvonnan voimakkaasti kasvanutta kulujäämää. Jäsenmaksuilla kyettiin kattamaan muutoksen seurauksena 26 % (19 %) varsinaisen toiminnan kuluista. Jäsenmaksutuotot kasvoivat +62 % ollen 3,841 milj. euroa. Varainhankinnan jälkeen sijoitus- ja rahoitustoiminnalla katettavaksi kulujäämäksi (ns. kulujäämä II) muodostui -8,300 milj. euroa (-7,755 milj. euroa). Se kasvoi +7,0 %

(+0,545 milj. euroa) eli selvästi pitkän aikavälin tavoitetta enemmän, mutta jäi budjetoitua (-8,324 milj. euroa) hieman pienemmäksi.

Henkilöstökulujen osuus keskusliiton kokonaiskuluista on tilapäisesti kasvanut liian suureksi minkä johdosta MTK:n johtokunta on päättänyt henkilöstöraamin alentamisesta lähivuosina. Tämä vaikuttaa myös kokonaiskulujen sekä sijoitus- ja rahoitustoiminnalla katettavan kulujäämän kehitykseen.

Sijoitus- ja rahoitustoiminta

Sijoitus- ja rahoitustoiminnalla katettava osuus keskusliiton kuluista oli 57 % (61 %). Sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuottojäämä ilman kauppavoittoja ja sijoitusomaisuuden arvonalennusten/palautusten muutoksia oli 10,6 milj. euroa (8,4 milj. euroa). Kokonaisuutena juoksevilla sijoitustoiminnalla kyettiin kattamaan varsinaisen toiminnan kulujäämä varainhankinnan jälkeen, mikä on välttämätöntä keskusliiton kestävän rahoituspohjan varmistamiseksi.

Tulokseen kirjattava kauppavoittojen ja sijoitustappioiden nettomäärä vuonna 2015 oli +6,3 milj. euroa (+6,0 milj. euroa). Kauppavoittoa kirjattiin myös tavallista enemmän, koska voimakkaasti kasvaneen sijoitusmarkkinoiden epävakauden johdosta sijoitusten kokonaisriskitasoa alennettiin tilapäisesti vuoden sisällä, mikä johti sijoitussalkun arvostuserojen tavalista merkittävämpään purkautumiseen. Tämä alentaa mahdollisuuksia saada kauppavoittoihiin tulevaisuudessa, mikäli omaisuusarvojen nousu päättyisi sekä laukaisee nopeammin arvonalennustarpeita mikäli sijoituskohteiden arvot kääntyisivät laskuun vuonna 2016 tai myöhemmin.

Arvonalennuksia ja arvonalennusten palautuksia kirjattiin nettomääräisesti +3,3 milj. euroa (+4,5 milj. euroa). Arvonalennuksia oli 31.12.2015 taseessa -4,0 milj. euroa (-7,3 milj. euroa), josta -1,9 milj. euroa oli osakesijoituksista, -0,5 milj. euroa korkosijoituksista ja -1,6 milj. euroa pääomasijoituksista. Arvonalennukset palautuivat täysimääräisesti Metsä Boardin osakkeiden osalta yhtiön tilanteen parannuttua. Arvonalennukset kirjataan välittömästi tilinpäätökseen yksittäisen sijoituksen markkina-arvon alittaessa sen hankinta-arvon.

Sijoitustoiminnan osalta alkuvuoteen 2015 lähdettiin ylipainolla riskillisissä omaisuusluokissa. Alkuvuonna sijoitusten arvoja nostivat voimakkaasti Euroopan keskuspankin toimenpiteet. Keskuspankkien toimenpiteiden johdosta

yleinen korkotaso jatkoi vuoden aikana tuntuvaan laskuaan vastoin odotuksia. Sijoitusten arvot olivat korkeimmillaan keväällä 2015, minkä jälkeen ne tällä hetkellä arvioituna ovat taittuneet laskuun. Jälkimmäisen vuosipuoliskon aikana sijoitusmarkkinoilla tapahtui useita teräviä korjausliikkeitä. Osakesijoitusten tuotot vuonna 2015 jäivät yleisesti aiempaa alemmiksi ja korkosijoitusten tuotot erittäin mataliksi. Sijoitustoiminnan näkökulmasta vuodesta 2015 muodostui MTK:n sijoitustoiminnassa kokonaisuutena kuitenkin hyvä.

Korkokulut Maataloustuottajain eläkesäätiölle nousivat 0,25 milj. eurosta 0,29 milj. euroon takaisinlainan pääoma säilyessä ennallaan 5,1 milj. eurossa. Eläkesäätiön vakavaraisuusasema säilyi hyvänä ja sijoitustoiminnan tulos oli hyvä. Liittotilille sijoitetuista pääomista maksetut korot alenivat korkotason laskiessa edelleen selvästi. Liittotilin pääoma oli vuonna 2015 lopussa 14,6 milj. euroa (15,3 milj. euroa).

Suunnitelman mukaiset poistot tilikaudelta, yhteensä 0,52 milj. euroa (0,52 milj. euroa), on laskettu tasapoistoina käyttöomaisuuden taloudellisen pitoajan perusteella.

Tilikauden tulos, tilinpäätös-siirrot ja rahastomuutokset

MTK:n tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja on 11 878 551,61 euroa voitollinen. Tulosta arvioidaessa on syytä huomioida, että MTK:n tilinpäätöksen tulee vuosittain näyttää pääsääntöisesti merkittävää ylijäämää, jotta sijoitusvarallisuuden reaaliarvo ja siten keskusliiton kyky rahoittaa edunvalvontaa kyetään säilyttämään myös tulevaisuudessa. Sijoitusomaisuuden arvon puolustamiseksi merkittävät allokaatiomuutokset ovat mahdollisia, mikä osaltaan näkyy eri vuosien tilikauden tuloksessa. Keskusliiton kestävän rahoitus pohjan näkökulmasta olennaista on se, pystytäänkö varsinaisen toiminnan kulujäämä varainhankinnan jälkeen kattamaan ns. juoksevan sijoitustoiminnan tuotoilla ilman kauppavoittoja ja tappioita sekä arvonalennuksia ja arvonalennuksia.

Tilinpäätössiirtojen ja sidottujen rahastojen muutosten jälkeen tilikauden ylijäämä on 11 878 511,61 euroa. Taseen omassa pääomassa on edellisten vuosien tuloksesta ylijäämää 31 281 118,53 euroa. MTK:n johtokunta ei esitä MTK:n valtuuskunnalle rahastosiirtoja.

MTK:n taseen loppusumma nousi 169,2 milj. eurosta 182,3 milj. euroon vuonna 2015. Oman

pääoman tasearvo kasvoi +11,8 milj. euroa ja vieraan pääoman +1,2 milj. euroa. Sijoitusomaisuuden tasearvo kasvoi tehtyjen arvonalennusten sekä sijoitussalkun allokaatiomuutosten johdosta.

Näkymät vuodelle 2016

Vuoden 2016 budjetissa varsinaisen toiminnan kulujäämä nousee +2,9 % eli +0,350 milj. euroa vuoteen 2015 nähden. Edunvalvonnan kulujäämän odotetaan nousevan +4,0 % eli +0,427 milj. euroa.

Lisäksi järjestö on päättänyt täysin poikkeuksellisesta, kertaluonteisesta investoinnista järjestön elinvoiman uudistamiseksi MTK-yhdistyksille suunnatulla kannustepalkkiojärjestelmällä. Siinä on neljä keskeistä osaa: jäsenrekisteri, jäsenviestintä, kuluttaja- ja koululaisyhteistyö ja jäsenmaksut kuntoon. Ohjelman kustannusvaikutus riippuu siitä kuinka tehokkaasti yhdistykset toteuttavat ohjelman mukaisia toimenpiteitä. Tämän kertaluonteisen ohjelman kustannusvaikutus keskusliitolle on arviolta 2 milj. euroa. Osa kustannuksista voi toteutua myös vuonna 2017.

Varainhankinnan tuotot säilyvät ennallaan, koska jäsenmaksuja keskusliitolle ei poikkeuksellisesti nosteta. Tämän johdosta varsinaisen toiminnan kulujäämä varainhankinnan jälkeen kasvaa +4,4 % (+0,363 milj. euroa) eli selvästi varsinaisen toiminnan kulujäämää enemmän. Tämän lisäksi kulujäämää tulee kasvattamaan em. yhdistyksille suunnattu merkittävä kannustehjelma.

Vuoden 2015 budjetti on varainhankinnan ja sijoitustoiminnan jälkeen ennen kauppavoittoja -0,839 milj. euroa alijäämäinen. Säännöllisten palkka- ja toimintamenojen jatkuva, pitkäaikainen rahoittaminen kauppavoitoilla on poikkeuksellinen menettelytapa, koska kauppavoittojen syntymisen edellytyksiin MTK:lla on käytännössä rajalliset mahdollisuudet vaikuttaa, kuten viime vuosina on hyvin nähty. Keskusliitossa uusiin edunvalvontahaasteisiin tulee jatkossa pääosin vastata kokonaishenkilöstömäärää lisäämättä tekemällä muuttuvista edunvalvonta- ja jäsenpalvelutarpeista johtuvien osaamistarpeiden muutosten edellyttämiä järjestelyjä.

Varainhoidon osalta näkymät vuodelle 2016 ovat selvästi aiempaa vaikeammat. Keskusliiton tilinpäätös voi jäädä merkittävästi alijäämäiseksi.

Alkuvuonna 2016 sijoitusmarkkinat ovat taittuneet merkittävään laskuun. USA:n osake-markkinat ovat suhdanteiden näkökulmasta

siirtyneet jo varsin kypsään vaiheeseen, mikä voi ennakoida laajempaa, suhdanneluoteista markkinoiden korjausliikettä. Markkinat ovat siten voineet saavuttaa syklisen laskumarkkinan vaiheen, jolloin markkinoiden huiput olisivat jääneet taakse keväällä 2015. Sijoitusmarkkinoiden volatilitteetti säilynee vuonna 2016 korkealla.

Varainhoidon osalta alkuvuosi 2016 on käynnistynyt edellä mainittujen tekijöiden johdosta poikkeuksellisen huonosti. Edellytyksiä palata vuoden 2015 kevään markkina-arvoihin ei toistaiseksi ole. Tilanteen rauhoittuminen voi mahdollistaa maltilliset tuotot loppuvuoteen mennessä, mutta markkina-arvojen alenemisen merkittävä jatkuminen ei ole myöskään poissuljettua. Markkina-arvojen lasku esimerkiksi 30 prosentilla tulisi aiheuttamaan huomattavia alaskirjaustarpeita keskusliiton sijoitusomaisuuteen ja voisi aiheuttaa huomattavia sijoitustappioita. Tämän vuoksi viime vuosien ylijäämäiset tilinpäätökset ovat olleet välttämättömiä.

Keskusliiton edunvalvontatoimintojen rahoituksen näkökulmasta riskit voidaan karkeasti jakaa neljään osa-alueeseen: varsinaisen toiminnan tuotot, varsinaisen toiminnan kulut, varainhankinta ja sijoitus- ja rahoitustoiminnan kyky kattaa kulujäämää. Riskien hallinnan keinojen tulee olla tarkoituksenmukaisia laadultaan ja mitoitukseltaan. MTK toteutti riskinanalyysin ja riskienhallinnan kehittämiseen liittyvän projektin yhteistyössä KPMG Oy Ab:n kanssa loppuvuonna 2011, minkä pohjalta MTK jatkoi työtä riskienhallinnan prosessien sekä riskienhallinnan sisällön kehittämällä vuonna 2012.

Varsinaisen toiminnan tuotot ja varainhankinta sekä niiden riskit liittyvät merkittävältä osiltaan jäsenpohjan vahvuuteen, edunvalvonta- ja jäsenpalvelujen tuottamiseen ja avainhenkilöriiskeihin, jolloin ne ovat erityisesti riippuvaisia mm. kyseisten palvelujen laadusta sekä organisaatiomallin kyvystä tukea edunvalvontatyön toteuttamista. Vaikutukset näkyvät pitkällä aikavälillä. Edunvalvonta- ja jäsenpalveluja on käsitelty MTK:n toimintasuunnitelmassa vuodelle 2016.

Edunvalvonta- ja jäsenpalvelutoimintojen rahoituksen näkökulmasta kaikkein merkittävimmän riskin muodostaa sijoitus- ja rahoitustoiminnan kyky kattaa näitä kuluja. Keskusliiton riippuvuus sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuotoista on muodostunut poikkeuksellisen suureksi. Jäsenmaksutuloilla tulisi kyetä rahoittamaan nykyistä merkittävämpi osa varsinaisen toiminnan kuluista. Keskusliiton strategia lähtee siitä, että

varallisuutta on hoidettava siten, että keskusliitto kykenee selviytymään edunvalvontatilanteista vaarantamatta tulevaisuuden toimintamahdollisuuksia. Tämän johdosta keskusliiton varsinaisen toiminnan kulutasoon on kiinnitettävä jatkuvaa huomiota. Lainsäädännöllä voi olla niin ikään vaikutuksia varsinaisen toiminnan tuotoihin ja varainhankintaan.

Keskusliiton varsinaisen toiminnan kulujäämän kehitys on sidottu järjestön rahoituksen tuottonäky-miin jäsenmaksujen ja muun varainhankinnan sekä varainhoidon osalta. Tavoitteena on säilyttää varainhankinnan jälkeen olevan kulujäämän pitkän aikavälin kasvu enintään noin +3 % vuodessa. Edunvalvontapalvelujen toteuttamismalleja sekä keinoja on arvioitava ennakkoluulottomasti myös jatkossa, koska järjestöön kohdistuu uusia odotuksia, jotka edellyttävät uudenlaista osaamista ja vastaavasti kaikelle aiemmalle osaamiselle ei ole tarvetta tai siitä on luovuttava uusiin haasteisiin vastaamiseksi.

Koko järjestön toiminnan rahoitusta arvioi vuoden 2012 aikana erillinen työryhmä, joka jätti loppuraporttinsa MTK:n valtuuskunnan syyskokoukselle 2012. Työryhmä teki esitykset koko järjestön talouden hallinnan ja seurannan kehittämiseksi. Työtä on tämän jälkeen jatkanut pysyvä taloustyöryhmä. MTK:n valtuuskunnan syyskokous 2014 ja syyskokous 2015 ovat käsitelleet periaatteita liittojen ja yhteisöjäsenien jäsenmaksuiksi kaudelle 2016–2018. Vuoden 2016 osalta jäsenmaksut päätettiin säilyttää ennallaan ja vuosien 2017–2018 jäsenmaksuohjelman periaatteiden valmistelua jatketaan MTK:n pysyvässä taloustyöryhmässä. Jäsenmaksujen kasvun mahdollinen pysähtyminen pakottaisi keskusliiton leikkaamaan toimintansa kustannuksia.

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliiton säätiö

MTK:n säätiön hallinto ja henkilöstö

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliiton säätiön asioita hoitaa sääntöjen mukaan hallintoneuvosto ja hallitus.

Hallintoneuvoston kokoonpano:

Puheenjohtaja, maanviljelijä Aki Kaivola, Lammi (2006– pj.13.6.2013–), varapuheenjohtaja, maanviljelijä Reino Parkko, Kouvola (2012–), maanviljelijä Matti Korhonen, Rantasalmi (1993–), maanviljelijä Juha Paajanen, Punkaharju (2014–), maanviljelijä Eero Isomaa, Nivala (2000–), toiminnanjohtaja Visa Merikoski, Tampere (2013–), maanviljelijä Risto Sairanen, Luumäki (2011–), maanviljelijä Jouni Mäkisalo, Kontiolahti (2015–), maanviljelijä Heikki Jalli, Koski TL (2014–), maanviljelijä Seppo Paavola, Kaustinen (2007–), maanviljelijä Marko Repo, Simo (2011–), maanviljelijä Markku Pärssinen, Sastamala (2011–), maanviljelijä Mikko Heikkinen, Lapinlahti (2008–), maanviljelijä Tiina Heinonen, Luhanka (2008–), maanviljelijä Pentti Keränen, Paltamo (2013–), maanviljelijä Matti Kalsola, Pornainen (2009–) ja toiminnanjohtaja Yrjö Ojaniemi, Lapua (2010–).

Hallintoneuvosto piti yhden kokouksen Posiolla 22.6.2015.

Hallituksen kokoonpano:

Puheenjohtaja maanviljelysneuvos Esko Lindstedt (2005–), varapuheenjohtaja MTK:n puheenjohtaja Juha Marttila (2009–), toiminnanjohtaja Jouni Jyrinki (2010–) ja maanviljelijä Tapani Heikkilä (2014–).

Hallintoneuvoston puheenjohtaja Aki Kaivola on osallistunut hallituksen kokouksiin.

Hallitus piti yhdeksän kokousta, joista sähköpostikokouksia oli kuusi.

Säätiön tilintarkastajat:

Tilitarkastajiksi tarkastamaan vuoden 2015 hallintoa ja tilejä valittiin KPMG Oy Ab, KHT-yhteisö Heidi Vierros (KHT) ja KPMG Oy Ab, KHT-yhteisö, toimiston nimeämänä Jukka Rajala (KHT).

MTK:n tarkastuskomiteasta valittiin säätiön tarkastuskomiteaan Johanna Kankaanpää ja hänen varamieheksensä Juhani Laihia. Toiseksi jäseneksi tarkastuskomiteaan valittiin säätiön hallintoneuvoston jäsen Jouni Mäkisalo.

Säätiön henkilöstö:

Säätiön asiamies metsätalousinsinööri Timo Rytönen (2003–), joka toimii säätiön kiinteistöjen hoitajana sekä hallintoneuvoston ja hallituksen sihteerinä. Lisäksi henkilöstöön kuuluvat emäntä Erja Rytönen (2003–) ja palvelustaava Nina Palmroos-Tuominen (2003–) ja palvelustaava Ritva Palmroos (2010–).

Metsänhoitotöitä ovat tehneet harjoittelijat sekä metsänhoitoyhdistysten ja Metsä Groupin metsurit.

Säätiön metsien puutavara on myyty pääosin pystykauppana Osuuskunta Metsäliitolle, joten puunkorjuussa työskennelleet ovat enimmäkseen olleet ostajan työntekijöitä tai urakoitsijoita.

Säätiön toiminta

Metsätilojen hoito ja käyttö

Säätiön omistuksessa olevien metsätilojen hoidolla ja käytöllä on keskeinen asema Säätiön toiminnassa. Vuoden aikana hakattiin säätiön omistamista metsistä puuta noin 25 000 m³. Hakkuut tehtiin metsiköitten tarpeiden mukaan. Hakkuusopimusten perusteella luovutettujen puiden keskikantohinnaksi muodostui 40,00 €/m³ (v. 2014 39,96 €/m³).

Metsänhoitotöitä tehtiin tarvittavin osin. Metsänhoitotöiden pääpaino oli taimikoiden ja nuorten metsien hoidossa sekä metsän uudistuksessa. Metsänhoitotöitä tehtiin yhteensä noin 423 ha:n alalla (v. 2014 284 ha).

Säätiön kaikilla metsäalueilla on lähes ajan tasalla oleva talouskauden aikana päivitetty kuviotiedosto, minkä perusteella metsiin kohdistuvat toimenpiteet suunnitellaan.

Vuoden lopun metsätiedoston mukaan säätiön puuvaranto on noin 853 000 m³ (v. 2010 680 000 m³), mikä on metsä- ja kitumaalla noin

136 m³/ha (v. 2010 159 m³/ha). Metsät ovat sertioitu FFCS (PEFC)-järjestelmän mukaan.

Luonnonvarakeskuksella (Luke) on 12 voimassa olevaa metsätutkimuskoetta Kettulan tilalla. Kokeet koostuvat 103 koealasta ja ovat yhteispinta-alaltaan 15 hehtaaria.

Aalto yliopistolla on tryffelikoe Kettulan tilalla.

Taimissa ei havaittu mitään suurempia vahinkoja. Tarhalla tehtiin kahdeksan taimen täydennysistutus.

Vuoden aikana ostettiin Ranualta tila Jänispalo, Sotkamosta tila Uusi-Repake ja Rautavaaralta tila Issakka. Tilojen yhteenlaskettu pinta-ala on noin 847 ha.

Säätiön Kellosalmen majan ja sen pihapiirin kunnostukset saatiin valmiiksi.

Muissa rakennuksissa tehtiin vain tarvittavia pieniä ylläpitokorjauksia.

Kettulaan hankittiin valokuituyhteys.

Muu toiminta

Säätiön omistamalla Kettulan tilalla on järjestetty Säätiön isännöimiä tilaisuuksia. Kettulan tila on toiminut kokous-, seminaari-, tiedotus- ja koulutuspaikkana sekä vierailu ja metsäretkeilykohteena. Lisäksi Säätiö on osallistunut Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:n tarvitsemien tilaisuuksien järjestelyihin ja toimeenpanoihin. Säätiö ylläpitää rakennukset ja ympäristöt sekä järjestää henkilökunnan.

Kertomusvuoden aikana oli Säätiön tai MTK:n tilaisuuksia 42 kappaletta. Näihin tilaisuuksiin osallistui 854 henkilöä (sis. peurakytikset) kotimaasta ja ulkomailta. Myös jo perinteeksi muodostuneet Kettulan hirvijahdit järjestettiin kaksi kertaa. Kettulan tilan alueelta kaadettiin neljä aikuista hirveä sekä kaksi hirven vasaa.

Valkohäntäpeuran metsästyksiin kutsuttiin myös Säätiön ja MTK:n yhteistyökumppaneita mukaan. Toimintavuoden aikana oli peurakytisjahteja kahdeksan kertaa ja lisäksi järjestettiin MPK ry:n metsästäjille ajojahti mäyräkoirilla. Peurakanta on vahvistunut taantuman jälkeen.

Haarikkajärven luonnonravintolammikkoa on tämän toimintavuoden aikana hoidettu 1.1.1998 alkaneeseen vuokrasopimukseen perustuen yhdessä Varsinais-Suomen Kalavesien hoito

oy:n kanssa, Vuoden 2015 poikassaanto oli huono ja siikoja saatiin vain noin 13 200 kpl, poikasten keskikoko oli kuitenkin huomattavasti edellisvuosia suurempi.

Säätiön talous

Säätiön taloudellinen asema on talouskauden aikana ollut hyvä. Tulorahoitus tuli puunmyynneistä, vuokraustoiminnasta, korko- ja osinkotuloista. Kuluja on syntynyt MTK:n velan lyhentämisestä, puuntuotannon- ja toiminnan ylläpidosta, rakennusten korjauksista ja yhtiövastikkeista.

Säätiötä uhkaavia merkittäviä riskejä ei ole näköpiirissä.

Säätiön taloudellinen asema sekä tilikauden tulos käyvät selville liitteenä olevasta tuloslaskelmasta ja taseista. Tilikauden ylijäämä on 103 545,74 euroa.

Avustukset ja tuet

Säätiö on myöntänyt tilikaudella uusia avustuksia yhteensä 558 000 eurolla. Tilikaudella on maksettu sekä kuluneella tilikaudella että aiemmilla tilikausilla myönnettyjä avustuksia yhteensä 638 717 euroa, joista MTK:n järkevöitykselle 395 000 euroa ja 20 000 euroa MTK:n koulutuspolitiikan toteuttamiseen. Muille hakijoille avustuksia on maksettu yhteensä 223 717 euroa.

Säätiö on sitoutunut seuraavana viitenä vuotena yhteensä 322 733,74 euron avustuksiin ja tukiin.

Lähipiiri

MTK:lle on myönnetty avustuksia yhteensä 415 000 euroa.

Säätiön hallitukselle ja hallintoneuvostolle on maksettu palkkioita 15 689 euroa. Kaikkiaan lähipiirille on maksettu palkkoja ja palkkioita yhteensä 111 775,69 euroa.

Muu varainhoito

Toimistohuoneistot ovat olleet vuokrattuina ja toisen myynnistä on tehty esisopimus.

Suomen Metsäsijoitus Oy:stä säätiö omistaa neljänneksen.

Jonkin verran vuokratuloa saatiin kalastus- ja metsästysoikeuksien, viljelysmaan sekä rakennusten vuokrauksesta.

Säätiö sai uuden maa-aineksen ottoluvan Kettulaan, ottoaika 10 vuotta ja ottomäärä 420 000 m³.

Säätiön tarkoituksen toteuttaminen

Säätiö on tarkoituksensa toteuttamiseksi tukenut MTK:n järjestökoulutusta ja MTK:n koulutuspolitiikan toteuttamista.

Säätiö osallistui Aalto yliopiston puurakentamisen professuuriin.

Säätiö on tukenut useilla eri avustuksilla ja Aalto yliopiston ja säätiön yhteisellä tryffelikojeella Kettulassa maaseudun elinvoimaisuuden edistämistä. Säätiö on tukenut metsätalouden tutkimusta hoitamalla ja ylläpitämällä Luken metsikkökoealoja Kettulassa.

MTK:n tytär- ja osakkuusyhtiöt

Pellervo-Instituutti Oy

Suomen taloudessa ei vielä vuoden 2015 aikana tapahtunut myönteistä käännettä. Kokonais-tuotanto pysyi ennallaan, työttömyys kasvoi ja investoinnit olivat edelleen alhaisella tasolla. Yritykset saneerasivat toimintaansa, mikä johti uusiin lomautuksiin ja irtisanomisiin. Julkisen talouden alijäämä kasvoi yhä. Uuden hallituksen toimet yhteiskuntasopimuksen aikaan saamiseksi työmarkkinajärjestöjen kanssa eivät vielä tuottaneet tulosta. Koulutustoimialalla oli vaikea vuosi yritysten vähentäessä edelleen koulutusinvestointejaan. MIFin omistaja, pörs-siyhtiö Soprano Oyj, yliopistojen valmennusyksiköt ja monet muut isot kouluttajat ilmoittivat yhteistoimintaneuvotteluista.

PI-johtamiskoulun koulutusten kysynnässä ja tarjonnassa tapahtui vuoden aikana muutoksia, jotka osin johtuivat omien koulutusresurssien laajenemisesta ja osin asiakaskäyttäytymisen muuttumisesta. Yrityskohtaisen strategia- ja talouskoulutuksen kysyntä kasvoi, mutta laski seminaarityyppisissä Forum-tapahtumissa. Uusia koulutushankkeita suunniteltiin ja käynnistettiin S-ryhmän eri yritysten hallituksille sekä Metsämiesten säätiön apurahan tukemana metsänhoitoyhdistyksille.

Pellervo-Instituutti Oy:n koulutusbrändi PI-johtamiskoulu jatkoi strategian mukaista toimintaansa. Strategian mukaisesti kehittämistä ja markkinointia suunnitettiin osuuskuntien lisäksi muille jäsenpohjaisille organisaatioille ja yrityksille.

Koulutusalueittain tarkasteltuna osallistujamäärissä oli sekä laskua että kasvua. PI-forumit supistuivat 27 %. Myös avointen koulutusten tapahtuma- ja osallistujamäärät laskivat, kun taas asiakaskohtainen koulutus kasvoi 50 %.

Koulutuksiin osallistui yhteensä 894 henkilöä (921 henkeä v. 2014). Oppilaspäiviä oli yhteensä noin 1 350 (1 476 päivää v. 2014). Keskimääräinen koulutuksen kesto lyheni ja oli 1,5 päivää (1,6 päivää v. 2014).

PI-forum

PI-forum-tapahtumien osallistujamäärät laskivat lukuun ottamatta PI-maitofoorumia ja joulukuun veropäiviä.

Toimialaforumien osallistujia oli 180 (252 henkilöä v. 2014). Laskua oli 27 %. Eniten väheni lihaforumin osallistujamäärä.

Veropäivien osallistujamäärä laski kokonaisuutena ja erityisesti kesäkuun forumin osalta. Osallistujia veropäivillä oli yhteensä 111 henkilöä (164 henkilöä v. 2014).

Kesäfoorumi järjestettiin Uunisaareissa Helsingissä elokuussa. Teemana oli Elintarvikeketjun toimivuus. Osallistujamäärä oli 22 (edellisenä vuonna kesäfoorumia ei järjestetty).

Uutena tilaisuutena järjestettiin yhdessä Itä-maito osuuskunnan kanssa Maitotilojen yhtiöittämisvalmennus marraskuussa Lapinlahdella ja osallistujia oli 65.

Osuuskunnan laki- ja veropäivässä Helsingissä osallistujia oli 12.

Avoimet koulutukset

Avoimet koulutukset supistuivat edellisvuodesta 14 %. Syinä tähän olivat vähäisempi kursistarjonta ja osin pienemmät osallistujamäärät kurssia kohden.

HLJ-luottamusjohtaja oli käynnissä kahdella ryhmällä. Kursseilla numerot 19 ja 20 oli mukana yhteensä 29 osallistujaa eli yksi vähemmän kuin edellisvuonna. HLJ on yrityksen tärkein yksittäinen tuote. Uusimman kurssin osallistajat edustavat monipuolisesti osuuskuntakenttää ja palautteet ensimmäisiltä jaksoilta ovat olleet hyviä

Ruotsinkielinen, HLJ:tä vastaava mutta lyhyempi johtamisvalmennus Strategi- och Ledarskaps-träning rakennettiin vuoden loppuun mennessä valmiiksi ja sen ensimmäisen jakson toteutus oli tammikuussa 2016.

HLJ-Akatemia pidettiin helmikuussa Hämeenkyllän kartanossa. Tilaisuus oli kaikin puolin onnistuneempi kuin koskaan: osallistujien sekä esitysten tasolla ja määrällä arvioituna.

Luottamusjohdon englanninkielinen kurssi jatkui 8 osallistujalla. Kurssille osallistuu eri osuuskuntien ja tuottajajärjestön edustajia ja sisältö

räätälöidään kohderyhmän tarpeiden mukaan. Päätösjakso pidettiin Manchesterissa. Vuoden 2015 aikana ei käynnistynyt uutta kurssia.

Asiakaskohtainen koulutus

Asiakaskohtainen koulutus kasvoi voimakkaasti. Suurin syy tähän oli MIFin asiakkailleen ostamien koulutusten kasvu. Koulutukset toteutti PI-johtamiskoulun toimitusjohtajana 1.3.2015 aloittanut Jukka Suvitie.

Henkilöstö ja kumppanuusresurssit

Koulustoitominnan resurssit olivat omat kouluttajat, osaamiskumppanit sekä verkostokouluttajat. Henkilöstö toimintavuoden aikana

- toimitusjohtaja MMM Kari Huhtala 28.2.2015 saakka
- toimitusjohtaja VT Jukka Suvitie 1.3.2015 lähtien

Hallituksen kokoonpano:

Hallituksen pj. Heikki Laurinen (hallituksen pj.), Reijo Flink, Reima Luomala, Sami Karhu ja Juha Jumppanen

PI-johtamiskoulu on tehnyt kumppanuussopimuksia seuraavien yritysten kanssa

- Management Institute of Finland (MIF), työyhteisöjen kehittäminen
- CV Group, hallitustyöskentely

- Present K&S, taloudenhallinta
- Auros Consulting, strategiatyö.

Verkostokouluttajiin kuului noin kolmekymmentä asiantuntijaa omistajayhteisöistä ja kumppanuusyrittäjistä. Vuoden aikana käytettiin kumppanuusyrittäjien ja verkostokouluttajien palveluita noin 0,5 htv. Varsinaisen henkilöstön määrä vuoden lopussa oli 1 henkilö (1 henkilö vuonna 2014). Osa-aikaisena koulutuskoordinaattorina toimi TM Hanna Muukka, joka on työsuhteessa Pellervo-Seuraan. Tämä työpanos väheni hieman aiemmasta vuodesta. Koulutuksen tukipalvelut ostettiin Pellervo-Seuralta. Tietotekniset palvelut ostettiin Viestilehdet Oy:ltä. Taloushallinnon palvelut ostettiin Talenom Oy:ltä.

Talous

Yhtiön liikevaihto oli 345.593,76 € ja tilikauden voitto 71.791,48 €. Voittoa kasvatti ennen kaikkea koulutuskulujen väheneminen, koska myyntihinnat pidettiin edellisen vuoden tasolla. Yhtiön tase kasvoi voittovarojen kasvun myötä edellisvuodesta 39,81 %. Omavaraisuusaste nousi 73,41 %:iin, joka täyttää yhtiön pitkän aikavälin tavoitteen. Yhtiön rahoitusasema oli vakaa ja maksuvalmius hyvä. Korollista velkaa ei ollut. Kassavaroja oli vuodenvaihteessa sijoitettuna korkorahastoon.

Talouden kehitys 2012–2015

	2012	2013	2014	2015
Liikevaihto	306 281,29	395 969,23	397 469,41	345 593,76
Tulos	-7890,76	6371,04	8 539,78	71 791,48
Omavaraisuusaste	45,5 %	60,5 %	67,7 %	73 %

Maantalon arvioidaan vuonna 2016 pääsevän hienoiseen kasvuun. PI-johtamiskoulun avainasiakkaiden koulutuskysynnän arvioidaan pysyvän ennallaan. Metsänhoitoyhdistyksissä

koulutustarve kasvaa. Myynnin odotetaan kasvavan lievästi verrattuna edellisvuoden tasoon. Koko vuoden tuloksen ennustetaan olevan samaa tasoa kuin vuonna 2015.

Maanomistajien Arviointikeskus Oy

Yhtiössä aloitettiin uuden strategian toteuttaminen. Aktiivisen yhteistyön kärkenä olivat keskusjärjestöjen asiantuntijat ja liittojen toimihenkilöt tavoitteena järjestön palveluja tarvitsevien jäsenten tavoittaminen koko maassa.

Toimitusten ja arviointien liikevaihto kasvoi ja säilyi lakimiespalveluissa edellisvuoden hyvällä tasolla. Erityisesti projektipalveluissa liikevaihto kasvoi selvästi.

Arviointipalveluissa suurin ryhmä on maaseutu-kiinteistöt, lakimiespalveluissa kaavoitukseen ja rakentamiseen, maanmittaustoimituksiin ja sopimus oikeudellisiin asioihin liittyvät toimeksiannot, edunvalvonnassa tietoi mitukset.

MTK:n ja SLC:n jäsenille annettiin jäsenalennusta palkkioista noin 10 000 €.

Liikevaihto oli 840 000 €. Vuoden 2015 tulos oli voitollinen 29 000 €. Yhtiön liikevaihto nousi edellisestä vuodesta 30 000 €.

Lähitulevaisuuden haasteina ovat uusien asiakkaiden tavoittaminen kun yhteiskunnan infrahankeet ovat jäissä ja yhtiössä on meneillään sukupolvenvaihdos.

Yhtiön hallitukseen kuului kuusi varsinaista jäsentä sekä kolme varajäsentä.

Varsinaiset jäsenet:

Jaakko Halkilahti, pj. maanviljelijä, Salo
Håkan Fagerström, metsänhoitaja, Inkoo
Jari Laukkonen, vpj. maanviljelijä, Kauhava
Urpo Heikkinen, maanviljelijä, Kempele
Jaakko Holsti, toiminnanjohtaja, Porvoo
Heikki Laurinen, talousjohtaja, Helsinki

Varajäsenet:

Tommi Siivonen, lakimies, Helsinki
Yrjö Ojaniemi, toiminnanjohtaja, Lapua
Henrik Lindström, agrologi, Sipoo

Toimitusjohtajana toimi varatuomari Lauri Pakka.

Viestilehdet Oy

Yhtiön tila, toiminnan tulos sekä olennaiset tapahtumat tilikaudella

Viestilehdet Oy:n liiketoiminnan rakenteessa ei tapahtunut olennaisia muutoksia vuonna 2015. Vakiintuneen liiketoiminnan osalta tilikauden tulos oli hyvä.

Kustannusosakeyhtiön liikevaihto vuonna 2015 oli 27,6 milj. euroa, jossa oli laskua -0,43 milj. euroa (-1,5 %) edelliseen vuoteen verrattuna. Sisältömyynti oli 19,5 milj. euroa ja kasvoi edelleen (+4,0 %) kun taas mediamyynti 7,9 milj. euroa jäi edellisvuodesta (-10,1 %). Sen seurauksena tilauspohjaisen sisältömyynnin osuus kasvoi yli 70 %:iin kokonaisliikevaihdosta. Liikevoitto oli 4,34 milj. euroa ja säilyi suunnitellulla tasolla suhteessa liikevaihtoon. Liiketulokseen vaikutti negatiivisesti liikevaihdon aleneminen ja positiivisesti kulujen hallinta. Liiketoiminnan kustannukset laskivat kokonaisuudessaan n. 0,5 milj. euroa (-2,1 %) ilman merkittävää panostusta yhtiön toimitilojen korjausrakentamiseen.

Pääkustannuslajeissa yhtiön kulut olivat pienemmät erityisesti painatuskuluissa sekä toimituksellisissa alihankinnoissa. Toimitilamuuksilla haluttiin vahvistaa strategian mukaisesti uusia toimintatapoja ja yhteistä tekemistä. Lisäksi yhtiö panosti kertomusvuonna sähköisen liiketoiminnan kehittämiseen ja koko henkilöstön digivalmiuksien lisäämiseen aloittamalla uuden monivuotisen sisäisen valmennusohjelman.

Vuoden 2014 aikana päätettiin uudistaa yhtiön toiminnallinen organisaatio ja vastuunjako. Muutoksilla haluttiin vastata liiketoimintaympäristön muuttumiseen, vahvistaa yhteistyötä liiketoiminnan, sisällöntuotannon ja myynnin välillä, sekä tuoda asiakkuudet toiminnan keskiöön. Uudistukset tulivat voimaan vuoden 2015 alussa osana henkilövaihdoksia, jolloin yhtiöön palkattiin uusi liiketoimintajohtaja ja Maaseudun Tulevaisuudessa aloitti uusi päätoimittaja. Viestilehtien hallintorakenteita uudistettiin keväällä 2015 kun yhtiön aiemmasta hallituksesta muodostettiin uusi hallintoneuvosto ja yhtiölle nimitettiin uusi hallitus. Liiketoimintajohtaja Tero-Pekka Hämläinen nimitettiin yhtiön päätoimiseksi toimitusjohtajaksi 1.6. alkaen. Loppuvuodesta valittiin Maaseudun Tulevaisuuden uudeksi päätoimittajaksi Jouni Kemppainen irtisanoutuneen Mikael Pentikäisen seuraajaksi 1.3.2016 alkaen.

Kertomusvuonna jatkettiin Viestilehdet Oy:n strategisten tavoitteiden saavuttamiseen ja liiketoiminnan kannattavuuteen tähtäävien kehittämishankkeiden toteuttamista.

Viestilehdet Oy:n osakkuusyrittä Myyntimestarit Oy jatkoi toimintaansa kustannusosakeyhtiön levikki- ja ilmoitusmarkkinoinnin tukitoimintona suoramarkkinointiin ja puhelinmyyntiin erikoistuneena palveluyrityksenä. Sen liiketoiminta sujui hyvin. Viestilehdet Oy on hankkinut tilikaudella 28,57 % omistusosuuden LähiPro Oy:n osakekannasta. LähiPro Oy:n toimiala on ohjelmistojen suunnittelu ja valmistus.

Viestilehdet Oy:n kustannus- ja julkaisuohjelmaan kuuluivat seuraavat lehdet: Maaseudun Tulevaisuus, Metsänomistaja, Kantri, Suomalainen Maaseutu, Koneviesti, Aarre ja Kylvösiemen.

Maaseudun Tulevaisuus, Kantri ja Suomalainen Maaseutu

Maaseudun Tulevaisuuden painetun lehden tarkistettu levikki (LT 2015) oli 77 329 kappaletta (78 899 kpl), jossa oli laskua edellisvuodesta -1570 kappaletta eli -2,0 %. Toimialalla sanomalehtien levikit jatkoivat yleisesti varsin voimakasta alenemistaan vuonna 2015 taloudellisen taantuman myötä, mihin nähden tulos oli tyydyttävä. Lehden jatkuva kehittäminen, kuten ulkoasu-uudistus yhdessä sisällön monipuolistamisen ja laajentamisen kanssa ovat olleet välttämättömiä kestäväälle ja kannattavalle kasvustrategian toteuttamiselle tavoiteltaessa lehdelle uusia kohderyhmiä. Toistaiseksi tässä on onnistuttu varsin hyvin.

Lehden lukijamäärä oli 333 000 (LT 2015) ja säilyi edellisen vuoden tasolla (336 000). Maaseudun Tulevaisuus on edelleen Suomen toiseksi luetuin tilattava päivälehti: ero kolmantena olevaan Aamulehteen kasvoi 106 000 lukijaan. Lukijamäärän kehitystä voidaankin pitää erittäin hyvänä verrattuna sanomalehtien yleiseen kehitykseen viime vuosina.

Maaseudun Tulevaisuus ilmestyi kertomusvuonna 151 kertaa (151). Keskimääräinen sivuluku laski edellisen vuoden 20,8 sivusta 19,4 sivuun. Lehden liitteistä Suomalainen Maaseutu ilmestyi 12 ja Kantri 11 kertaa. Kantrin lukijamäärä kasvoi 236 000 lukijaan (199 000).

Koneviesti

Koneviesti ilmestyi 18 kertaa, joista numero 18 esitteli veteraanitraktoreita. BioEnergia-lehti

ilmestyi Koneviestin liitteenä neljä kertaa. Painetun lehden levikki (LT 2015) oli 29 486, jossa oli laskua -1617 kappaletta eli -5,2% edelliseen vuoteen verrattuna. Koneviestin lukijamäärä oli 166 000 lukijaa (KMT 2015).

Aarre

Aarre tarjoaa tietoa ja elämyksiä kaikille metsän ja luonnon aarteita arvostaville suomalaisille. Aarre ilmestyi 10 kertaa vuonna 2015. Painetun lehden levikki (LT 2015) oli 20 301 ja kasvoi edelleen (20 235 kpl). Lehden lukijamäärä oli 112 000 lukijaa (KMT 2015).

Kylvösiemen

Kylvösiemen ilmestyi neljä kertaa. Lehden levikki oli noin 1 100 kappaletta.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Vuonna 2016 tähdätään erityisesti kannattavan kasvun jatkamiseen aktiivisilla kehittämistoimilla, kuitenkin tiedostaen riskit, meneillään oleva taloudellinen taantuma sekä toimialan liiketoiminnan murrokseen liittyvät tekijät. Yhtiön julkaisutoiminnan monipuolistumisella luodaan osaltaan aiempaa parempaa vakautta yhtiön tuloskehitykselle. Viestilehdet Oy panostaa vuonna 2016 merkittävästi sekä investointeihin että kehittämistyöhön.

Viestilehtien liikevaihdon odotetaan kasvavan vuonna 2016 (+1,8 %) vuodesta 2015. Viestilehtien sisältömyynnin kasvutavoite on +3,0%, vaikka painettujen lehtien levikkien pitäminen on edelleen varsin haasteellista. Mediamyynnin odotetaan säilyvän edellisen vuoden tasolla lähinnä Maaseudun Tulevaisuuden 100-vuotisjuhluvuoden ja kasvavan sähköisen mediamyynnin ansiosta. Ilmoitusmarkkinoiden vaihtelut voivat kuitenkin olla hyvin voimakkaita ja nopeita. Sen vuoksi mediamyynnin osuus vähenee ja sisältömyynnin osuus kasvaa edelleen yhtiön liikevaihdosta. Myös levikin pitämisen ennakoidaan olevan edelleen haasteellista kaikkien yhtiön kustantamien julkaisujen osalta yleisen taloudellisen taantuman johdosta. Tulevan kehityksen arviointiin tuottojen osalta liittyy näin ollen merkittävää epävarmuutta samaan aikaan kun liiketoimintaympäristö muuttuu printtikeskeisestä monikanavaiseksi kustantamiseksi.

Kulujen kasvun (+0,25 milj. euroa, +1,1 %) odotetaan vuonna 2016 olevan hitaampaa kuin tuottojen kasvun. Vuonna 2016 panostetaan

erityisesti Maaseudun Tulevaisuuden 100-vuotis juhluvuoteen sekä sähköisen liiketoiminnan kehittämiseen. Lisäksi uusiin järjestelmiin ja liiketoiminnan sähköistymiseen tehdään merkittäviä panostuksia. Hitaan kasvun olosuhteissa kiinteäksi katsottavien kulujen kasvattaminen ei sen sijaan ole perusteltua.

Henkilöstön määrää ei pääsääntöisesti lisättäne, vaan henkilöstön tehtävänkuvat muokkautuvat liiketoiminnan sähköistymisen myötä strategian mukaisen painopistealueiden mukaisesti. Vuonna 2016 henkilöstömäärää kuitenkin kasvatetaan kahdella henkilöllä, jotta liiketoiminnan sähköistymiseen ja sen kehittämiseen voidaan vastata tehokkaammin.

Hyvän kustannushallinnan seurauksena odotetaan yrityksen liikevoiton kasvavan 4,45 milj. euroon (+2,5 %) vuodesta 2015 (4,35 milj. euroa) ja liikevoittoprosentin pysyvän vuoden 2015 tasolla ylittäen yrityksen pitkän aikavälin tavoitteen (15 % liikevaihdosta).

Selvitys tutkimus- ja kehitystoiminnan laajuudesta

Viestilehdet Oy:n tutkimus- ja kehitystoiminta painottuu ennen kaikkea sähköisten palvelujen liiketoimintamahdollisuuksien selvittämiseen ja niiden kehittämiseen. Osa kehityskuluista siirtyi vuodelta 2015 vuoteen 2016. Kehitysmenoihin on varattu noin 7,8 % liiketoiminnan muista kuluista.

Arvio toiminnan merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Pitkällä aikavälillä yhtiön kaikkien julkaisujen levikkiin liittyy merkittäviä riskejä, koska peruslukijakunnan eli maanviljelijöiden määrä alenee. Tämän vuoksi on tärkeää säilyttää ja edelleen kehittää painettujen julkaisujen kilpailukykyä sekä erityisesti niiden konsepteja samalla kun kehitetään aktiivisesti monikanavaista julkaisemista. Tavoitteena on laajentaa niiden kohderyhmää levikkiin liittyvien riskien pienentämiseksi. Kohderyhmien laajentamisella tavoitellaan myös sellaisia tilaajia, lukijoita ja ilmoittajia, jotka eivät vielä aiemmin ole olleet asiakkaitamme. Levikin ja lukijamäärien kehitys vaikuttavat erityisesti mediamyyntiin. Laajalevikkinen tai kohderyhmänsä tehokkaasti tavoitettava media palvelee ilmoittajia monikanavaisesti. Uusia kohderyhmiä on tavoiteltava kuitenkin unohtamatta pitkäaikaista, uskollista tilaajakuntaa.

Liiketoiminnan sähköistyminen ja ansaintamallien muuttuminen ovat isoja haasteita yhtiön

tulevaisuuden näkökulmasta. Toistaiseksi toimialalla on vain vähän esimerkkejä kannattavista sähköisistä palveluista samaan aikaan kun perinteisen liiketoiminnan kannattavuus uhkaa heiketä pysyvästi. Viestilehdillä on erikoislehtien kustantajana kuitenkin toimialaa selvästi paremmat mahdollisuudet säilyttää maltillinen kannattavuustaso.

Jakelukulujen voimakas nousu on erittäin iso riski koko toimialalle, mutta erityisesti Viestilehdille, koska kustannettavien lehtien levikit painottuvat haja-asutusalueille. Toimiva ja kustannuksiltaan kohtuuhintainen jakeluverkosto on osa suomalaista perusinfrastruktuuria, jota ei tule murentaa väärentäytyppisellä valtion omistajapolitiikalla.

Tietohallinto ja siihen liittyvät kysymykset voivat aiheuttaa merkittäviä riskejä yhtiön toiminnalle. Näitä toimintoja on johdettava keskitetysti yhteisin toimintamallein, mutta vastuuden tulee olla hajautettuja ja hallittuja. Riskien merkitys korostuu järjestelmiä uusittaessa sekä kehitettäessä sähköistä liiketoimintaa, jossa mm. eri järjestelmien keskinäinen yhteensopivuus sekä esimiesten kyky uudistaa toimintaprosesseja on ratkaisevan tärkeää. Tämän vuoksi yhtiön koko tietohallinto- ja kehittämismalli uusittiin vuonna 2013. Sen keskeisenä tavoitteena on terävöittää liiketoiminnan olennaisempien kehityshankkeiden toimeenpanoa sekä varmistaa toiminnan ja prosessien kehittämisen jatkuvuus. Tämä korostaa esimiesten ja omistajien vastuuta osaamisen ja työskentelytapojen jatkuvasta kehittämisestä.

Riskejä on arvioitu tämän toimintakertomuksen ohella mm. julkaisuille laadituissa liiketoimintasuunnitelmissa. Riskien arviointia on lisäksi tehtävä säännöllisesti kattaen eri toiminta-alueet. Riskien hallinnan keinojen tulee olla tarkoituksenmukaisia laadultaan ja mitoitukseltaan. Panostuksia tehtäessä on myös oltava aiempaa kriittisempi sekä vaativampi tulosten suhteen, muutoin panostuksista ei saada riittävän merkittäviä hyötyjä.

Henkilöstö

Henkilöstön keskimääräinen määrä tilikaudella 2015 oli 102 henkilöä (103). Maksettujen palkkojen ja palkkioiden määrä, tulospalkkiot mukaan lukien, oli 5,5 milj. euroa (5,6 milj. euroa).

Ympäristöasiat

Yhtiö ottaa omassa toiminnassa huomioon ympäristökysymykset ja niitä koskevat, voimassa olevat säännökset. Omaan toimintaan ei sisälly

merkittäviä ympäristöriskejä sen luonteesta johtuen. Kustannusosakeyhtiön julkaisut painetaan PEFC-sertifioidulle kotimaiselle paperille. Yhtiön käyttämille painotaloille on myönnetty ympäristösertifikaatti, joka varmentaa, että painon ympäristöjärjestelmä täyttää SFS-EN ISO 14001 standardin vaatimukset.

Yhtiön organisaatio, johto ja tilintarkastajat

Yhtiöön on perustettu tilikaudella hallintoneuvosto. Hallintoneuvoston jäseninä ovat toimineet 22.5.–31.12:

Mauno Ylinen, Markus Eerola, Pertti Hakanen, Jaakko Halkilahti, Eero Isomaa, Aki Kaivola, Katja Lamminen (henkilöstön edustaja), Tommi Lunttila, Kati Partanen, Antti Sahi, Juha Tenho, Mikko Tiirola ja Hannu Toivonen (henkilöstön edustaja).

Hallintoneuvoston puheenjohtajana on toiminut Mauno Ylinen.

Viestilehdet Oy:n varsinaisen yhtiökokouksen 18.12.2014 valitsemina hallituksen jäseninä ovat toimineet 1.1.–25.5:

Juha Marttila, Markus Eerola, Pertti Hakanen, Jaakko Halkilahti, Eero Isomaa, Aki Kaivola, Tommi Lunttila, Kati Partanen, Antti Sahi, Juha Tenho, Mikko Tiirola ja Mauno Ylinen.

Viestilehdet Oy:n hallintoneuvoston 26.5.2015 valitsemina hallituksen jäseninä ovat toimineet 26.5.–31.12:

Juha Marttila, Heikki Laurinen, Anu Nissinen ja Harri Saukkomaa.

Hallituksen puheenjohtajana on toiminut 1.1.–31.12. Juha Marttila.

Tilintarkastajana toimi vuonna 2015 Heidi Vierros (KHT), KPMG Oy Ab, KHT-yhteisö ja KPMG Oy Ab, KHT-yhteisö, toimiston nimeämänä Jukka Rajala.

Yhtiön toimitusjohtajana on toiminut 1.1.–30.5. Heikki Laurinen ja 1.6. alkaen Tero-Pekka Hämäläinen.

Yhtiön kustantamien lehtien päätoimittajina ovat toimineet Maaseudun Tulevaisuudessa, Kantarissa ja Suomalaisessa Maaseudussa 1.1.–14.1. Lauri Kontro ja 15.1. alkaen Mikael Pentikäinen, Koneviestissä Uolevi Oristo, Aarteessa Mari Ikonen ja Kylvösiemenessä Tuure Kiviranta.

MTK:n antamia lausuntoja

Seuraavassa on luettelo tärkeimmistä MTK:n antamista lausunnoista.

Lausunto 2.1. sosiaali- ja terveysministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi lastenhoidon tuista.

Lausunto 7.1. maa- ja metsätalousministeriölle valtioneuvoston asetusluonnoksesta sikatalouden kriisituesta.

Lausunto 8.1. työ- ja elinkeinoministeriölle hallituksen esityksestä laiksi uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetun lain 5 ja 25 §:n muuttamisesta.

Lausunto 8.1. maa- ja metsätalousministeriölle valtioneuvoston asetusluonnoksesta perustukijärjestelmän kansallisen varannon käytöstä.

Lausunto 12.1. sisäasiainministeriölle luonnoksesta ihmiskaupan vastaisen toiminnan koordinaattorin ehdotuksesta koordinaattorirakenteen luomiseksi.

Lausunto 13.1. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta Suomen susikannan hoitosuunnitelmaksi.

Lausunto 13.1. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta susikiintiöasetukseksi metsästysvuodelle 2014–2015.

Lausunto 13.1. Elintarviketurvallisuusvirasto Eviralle uuden tyyppinimen, mädätteen nestejauheen lisäämisestä lannoitevalmisteiden kansalliseen tyyppinimiluetteloon.

Lausunto 14.1. maa- ja metsätalousministeriölle valtioneuvoston asetuksesta luonnonhaittakorvauksesta.

Lausunto 14.1. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi eläinten hyvinvointikorvauksesta ja luonnoksesta MMM:n asetukseksi eläinten hyvinvointikorvauksesta.

Lausunto 15.1. maa- ja metsätalousministeriölle valtioneuvoston asetuksesta ei-tuotannollisten investointien korvauksesta.

Lausunto 15.1. opetus- ja kulttuuriministeriölle ammatillisen koulutuksen opiskelijavalintaa koskevien asetusten muuttamisesta.

Lausunto 16.1. maa- ja metsätalousministeriölle valtioneuvoston asetusluonnoksesta luonnonmukaisen tuotannon korvauksesta.

Lausunto 19.1. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi väliaikaisesta poikkeuksellisesta tuesta.

Lausunto 23.1. maa- ja metsätalousministeriölle MMM:n asetusluonnoksesta nautaeläinten tunnistamisesta.

Lausunto 23.1. maa- ja metsätalousministeriölle valtioneuvoston asetusluonnoksesta vuodelta 2014 maksettavasta Etelä-Suomen kansallisesta tuesta annetun valtioneuvoston asetuksen (13/2014) muuttamisesta.

Lausunto 27.1. maa- ja metsätalousministeriölle valtioneuvoston asetukseksi vuodelta 2015 maksettavasta lypsylehmä-, nauta-, lammas- ja vuohipalkkiosta sekä peltokasvipalkkiosta.

Lausunto 27.1. maa- ja metsätalousministeriölle valtioneuvoston asetusluonnoksesta perustuesta, viherryttämistuesta ja nuoren viljelijän tuesta.

Lausunto 2.2. valtiovarainministeriölle hallituksen esityksestä metropolihallintoa koskevaksi lainsäädännöksi.

Lausunto 5.2. maa- ja metsätalousministeriölle valtioneuvoston asetusluonnoksesta vuodelta 2014 maksettavasta sokerijuurikkaan kuljetustuesta.

Lausunto 6.2. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi ympäristökorvauksesta ja luonnos maa- ja metsätalousministeriön asetukseksi ympäristökorvauksesta.

Lausunto 10.2. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi maatalouden rakennetuesta ja luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi maatilan investointituen kohdentamisesta.

Lausunto 17.2. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi ympäristökorvauksen, luonnonhaittakorvauksen, luonnonmukaisen tuotannon korvauksen,

eläinten hyvinvointikorvauksen ja ei-tuotannollisten investointien korvauksen hakemisesta vuonna 2015.

Lausunto 17.2. liikenne- ja viestintäministeriölle ajoneuvojen hyväksynnästä annetun asetuksen muuttamisesta.

Lausunto 17.2. ympäristöministeriölle talousvesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla annetun valtioneuvoston asetuksen 10 §:n muuttamisesta.

Lausunto 20.2. työ- ja elinkeinoministeriölle valtioneuvoston asetukseksi ELY-keskuksista annetun asetuksen muuttamisesta (esittelymuistioineen).

Lausunto 24.2. maa- ja metsätalousministeriölle valtioneuvoston asetusluonnoksesta vuoden 2014 satovahinkojen viljelmäkohtaisista korvausosuuksista.

Lausunto 5.3. maa- ja metsätalousministeriölle MMM:n asetusluonnoksesta maa- ja puutarhatalouden kansallisten tukien hallinnosta vuonna 2015.

Lausunto 6.3. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta MMM:n asetukseksi perus- ja kasvulohkoista.

Lausunto 10.3. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksista kolmen MMM:n elintarvikehygieniasetuksen muuttamiseksi poroihin liittyen.

Lausunto 13.3. työ- ja elinkeinoministeriölle Perttu Vartiaisen selvityksestä kaupunki-, maaseutu- ja saaristopolitiikan kehittämistarpeista.

Lausunto 17.3. ympäristöministeriölle YM:n luonnoksesta, joka koskee luonnosta ohjeeksi liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen määrittäminen ja turvaaminen metsien käytössä.

Lausunto 19.3. maa- ja metsätalousministeriölle valtioneuvoston asetusluonnoksesta vuodelta 2015 maksettavasta pohjoista tuesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta.

Lausunto 20.3. maa- ja metsätalousministeriölle 1) MMM:n asetuksesta siemenperunan kaupasta ja 2) MMM:n asetuksesta siemenperunan markkinoinnista ja tuottamisesta korkealaatuisen siemenperunan tuotantoalueella (216/14/2015).

Lausunto 20.3. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta MMM:n asetukseksi hukkakaurasta siementuotannossa.

Lausunto 20.3. maa- ja metsätalousministeriölle maaraporttiluonnoksesta ”State of Biodiversity for Food and Agriculture in Finland”.

Lausunto 30.3. maa- ja metsätalousministeriölle valtioneuvoston asetusluonnoksesta vuodelta 2015 maksettavien kansallisten tukien ja kotieläintukien valvonnasta.

Lausunto 30.3. ympäristöministeriölle Metsähallituksen selvityksestä, joka koskee Suomenlahden merikansallispuistojen täydentämistarpeita ja -mahdollisuuksia.

Lausunto 30.3. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi Euroopan unionin rahoittamien eläintukien valvonnasta.

Lausunto 8.4. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi ei-tuotannollisia investointeja koskevan korvauksen ja eräiden sopimusten valvonnasta.

Lausunto 10.4. ympäristöministeriölle asetuksen 10 §:n 8 momentin 8 muuttamisesta EU:n nitraatidirektiivin kansallisen asetuksen päivityksessä.

Lausunto 14.4. Opetushallitukselle puistopuutarhurin ammattitutkinnon ja puistomestarin erikoisammattitutkinnon luonnosehdotuksesta.

Lausunto 14.4. Opetushallitukselle lähiesimiestyön ammattitutkinnon luonnosehdotuksesta.

Lausunto 20.4. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta MMM:n asetukseksi kestävän metsätalouden rahoitukseen liittyvien asiakirjojen sisältövaatimuksista.

Lausunto 8.5. maa- ja metsätalousministeriölle vuodelta 2015 maksettavasta pohjoisesta tuesta annetun valtioneuvoston asetuksen 10 §:n muuttamisesta.

Lausunto 8.5. liikenne- ja viestintäministeriölle L-luokan ja traktoreiden EU-asetusten johdosta tehtävistä säädösmuutoksista mukaan lukien kevytajoneuvot.

Lausunto 11.5. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi eläinlääkäriammattin harjoittamisesta annetun lain muuttamisesta.

Lausunto 15.5. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi eläinten hyvinvointikorvauksesta annetun

valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta ja luonnoksesta MMM:n asetukseksi eläinten hyvinvointikorvauksesta annetun MMM:n asetuksen muuttamisesta.

Lausunto 15.5. maa- ja metsätalousministeriölle peltoporoja koskevista asetusluonnoksista.

Lausunto 18.5. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi pintaalojen ja pinta-alaperusteisten Euroopan unionin rahoittamien tukien valvonnasta.

Lausunto 22.5. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta MMM:n asetukseksi eläimistä saatavista sivutuotteista.

Lausunto 1.6. opetus- ja kulttuuriministeriölle valtioneuvoston asetuksesta koskien henkilökohtaistamista.

Lausunto 1.6. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta ja luonnonsuojelulain muuttamisesta.

Lausunto 2.6. Opetushallitukselle viheralan ammattitutkinnon ja viheralan erikoisammattitutkinnon tutkintonimikkeistä.

Lausunto 18.6. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi siemenkauppalain muuttamisesta ja laiksi kasvinjalostustoiminnan edistämisestä annetun lain kumoamisesta.

Lausunto 30.6. työ- ja elinkeinoministeriölle hankintalain kokonaisuudistuksen valmistelutyöryhmän mietinnöstä.

Lausunto 3.7. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta esitykseksi eduskunnalle laiksi eläintautilain muuttamisesta.

Lausunto 6.8. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta.

Lausunto 10.8. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi kaupan pitämisen vaatimuksista.

Lausunto 11.8. oikeusministeriölle luonnoksesta tuomioistuinlaiksi sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi.

Lausunto 13.8. valtiovarainministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi kiinteistöverolain muuttamisesta.

Lausunto 17.8. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta MMM:n asetukseksi metson, teeren, pyyn ja riekon metsästyksen kieltämisestä metsästysvuonna 2015–2016.

Lausunto 21.8. maa- ja metsätalousministeriölle valtioneuvoston asetusluonnoksesta vuodelta 2015 maksettavasta Etelä-Suomen kansallisesta tuesta annetun Valtioneuvoston asetuksen 5 §:n muuttamisesta.

Lausunto 24.8. maa- ja metsätalousministeriölle valtioneuvoston asetusluonnoksesta sikatalouden kriisituesta annetun valtioneuvoston asetuksen 2 §:n muuttamisesta.

Lausunto 24.8. maa- ja metsätalousministeriölle MMM:n asetuksesta lannoitevalmisteista annetun MMM:n asetuksen (24/11) muuttamisesta sekä lannoitevalmisteita koskevan toiminnan harjoittamisesta ja sen valvonnasta annetun asetuksen (11/12) muuttamisesta.

Lausunto 27.8. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi maataloustuotteiden markkinajärjestelystä annetun lain muuttamiseksi.

Lausunto 28.8. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta MMM:n asetukseksi hevoseläinten tunnistamisesta.

Lausunto 28.8. maa- ja metsätalousministeriölle valtioneuvoston asetusluonnoksesta vuodelta 2015 maksettavasta lihan ja vuodelta 2015 maksettavasta maidon kuljetusavustuksesta sekä eräiden kotieläintalouden palveluiden tuesta vuodelta 2015.

Lausunto 28.8. maa- ja metsätalousministeriölle ehdotuksesta MMM:n asetukseksi rasvatoman, homogenoitun maidon täydentämiseksi D-vitamiinilla.

Lausunto 28.8. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain, maa- ja puutarhatalouden kanallisten tukien lain ja Euroopan unionin suorista tuista maataloudelle annetun lain 3 §:n muuttamisesta.

Lausunto 31.8. maa- ja metsätalousministeriölle kahdesta ehdotuksesta maa- ja metsätalousministeriön asetusten muuttamisesta:

1) asetukseksi vastustettavista eläintaudeista ja niiden luokittelusta annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (843/2013) muuttamisesta

2) asetukseksi eläintautien ilmoittamisesta ja mikrobikantojen toimittamisesta annetun MMM:n asetuksen (1010/2013) 1 ja 16 §:n muuttamisesta.

Lausunto 10.9. maa- ja metsätalousministeriölle EU:n komission ehdotuksesta Itämeren kalastusmahdollisuuksista vuodelle 2016.

Lausunto 15.9. ympäristöministeriölle SOVA-asetuksen 1 §:n muuttamisesta.

Lausunto 18.9. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi erillisten vesijättöjen lakkauttamiseksi kiinteistöinä sekä kiinteistönuodostamislain ja kiinteistörekisterilain muuttamisesta.

Lausunto 18.9. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi paikkatietoinfrastuktuurista annetun lain muuttamisesta.

Lausunto 18.9. Valtioneuvoston kanslialle parempaan EU-säätelyyn liittyvästä kartoituksesta.

Lausunto 24.9. Opetushallitukselle tutkinto-toimikuntien valmistelusta 1.8.2016 alkavalle kaudelle.

Lausunto 25.9. valtiovarainministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi verotusmenettelyn ja veronkannon uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi.

Lausunto 2.10. liikenne- ja viestintäministeriölle ehdotuksesta traktoria kuljettavan ajokortti- ja ammattipätevyysvaatimuksiksi.

Lausunto 5.10. opetus- ja kulttuuriministeriölle valtion ohjausjärjestelmän kehittämisen ja koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelmasta.

Lausunto 7.10. maa- ja metsätalousministeriölle asetusluonnoksesta poikkeusluvilla sallittavasta ilveksen metsästyksestä metsästysvuonna 2015–2016.

Lausunto 12.10. Opetushallitukselle metsätaloustyrittäjän ammattitutkinnon luonnosehdotuksesta.

Lausunto 13.10. työ- ja elinkeinoministeriölle hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi maa- ja elintarviketalouden sekä maaseudun tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoituksesta annetun lain muuttamisesta, saariston kehityksen edistämiseksi annetun lain muuttamisesta sekä alueiden

kehittämisen ja rakennerahastohankkeiden rahoittamisesta annetun lain muuttamisesta.

Lausunto 14.10. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle kestävän metsätalouden määräaikaisen rahoituslain muuttamisesta ja eräksi siihen liitetyiksi laeiksi.

Lausunto 16.10. sosiaali- ja terveysministeriölle hallituksen esitysluonnokseen lomituspalvelulain muutoksista.

Lausunto (MTK:n maitovaliokunta) 16.10. sosiaali- ja terveysministeriölle hallituksen esityksestä eduskunnalle maatalousyrittäjien lomituspalvelulain ja turkistuottajien lomituspalveluista annetun lain muuttamisesta sekä lomituspalvelujen toimeenpanojärjestelmän uudistamisesta.

Lausunto 16.10. sosiaali- ja terveysministeriölle maatalouden lomitusjärjestelmien kehittämistyöryhmän loppuraportista (STM 2015:40).

Lausunto 21.10. maa- ja metsätalousministeriölle hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta.

Lausunto 23.10. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi vuodelta 2015 maksettavista lypsylehmä-, nauta-, lammas- ja vuohipalkkioista sekä peltokasvipalkkiosta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta.

Lausunto 27.10. Verohallinnolle vuonna 2016 ennakkoverotuksessa käytettävistä tuloista.

Lausunto 30.10. ympäristöministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi ympäristönsuojelulain ja jätelain muuttamisesta.

Lausunto 30.10. työ- ja elinkeinoministeriölle hallituksen esityksestä laiksi taloudelliseen toimintaan myönnettävän tuen yleisistä edellytyksistä ja yritystuen yleisistä ehdoista annetun lain kumoamisesta.

Lausunto 2.11. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi väliaikaisesta poikkeuksellisesta tuesta sianlihan- ja maidontuottajille vuonna 2015.

Lausunto 4.11. maa- ja metsätalousministeriölle valtioneuvoston asetusluonnoksesta vuodelta 2015 maksettavasta pohjoisesta tuesta annetun asetuksen 10 ja 27 §:n muuttamisesta.

Lausunto 6.11. maa- ja metsätalousministeriölle valtioneuvoston asetusluonnoksesta väliaikaisesta poikkeuksellisesta kansallisesta tuesta Etelä-Suomen maidontuottajille.

Lausunto 10.11. maa- ja metsätalousministeriölle MMM:n vaaleaa ja tummaa rengasmätää koskevien asetusten muuttamisesta.

Lausunto 10.11. ympäristöministeriölle YM:n luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle luonnonsuojelulain muuttamisesta.

Lausunto 13.11. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta MMM:n asetukseksi kunnan-eläinlääkärin maksullisista suoritteista.

Lausunto 18.11. työ- ja elinkeinoministeriölle ehdotuksesta TEM:n asetukseksi Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista.

Lausunto 20.11. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi perustuesta, viherryttämistuesta ja nuoren viljelijän tuesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta.

Lausunto 23.11. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi Metsähallituksen uudelleenorganisointia koskevaksi lainsäädännöksi.

Lausunto 30.11. maa- ja metsätalousministeriölle MMM:n asetuksesta lannoitevalmistuksista annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (24/11) muuttamisesta.

Lausunto 3.12. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta poikkeusluvalla sallittavasta sudenmetsästyksestä poronhoitoalueen ulkopuolella metsästysvuonna 2015–2016.

Lausunto 4.12. maa- ja metsätalousministeriölle vuodelta 2016 maksettavasta maa- ja puutarhatalouden väliaikaisesta kansallisesta tuesta.

Lausunto 12.12. oikeusministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi yhdistyslain muuttamisesta.

Lausunto 14.12. maa- ja metsätalousministeriölle valtioneuvoston asetusluonnoksesta vuodelta 2016 maksettavasta sokerijuurikkaan kansallisesta tuesta.

Lausunto 21.12. maa- ja metsätalousministeriölle valtioneuvoston asetusluonnoksesta vuodelta 2016 maksettavasta Etelä-Suomen kansallisesta tuesta.

Lausunto 28.12. maa- ja metsätalousministeriölle valtioneuvoston asetukseksi eläinten hyvinvointikorvauksesta annetun valtioneuvoston asetuksen 8 §:n muuttamisesta ja MMM:n asetukseksi eläinten hyvinvointikorvauksesta annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen 27 §:n muuttamisesta.

Maataloustuottajaliittojen ja metsänomistajien liittojen jäsenmäärä ja maksaneiden jäsenten lukumäärä 31.12.2015

Liitto	Vastuuhenkilöt	Perheenjäsenet	Muut henkilöjäsenet	Yhteensä	Maksaneet jäsenet
Häme	4 516	6 418	175	11 109	10 458
Etelä-Pohjanmaa	7 202	11 062	279	18 543	17 086
Etelä-Savo	3 450	4 310	173	7 933	7 107
Kaakkois-Suomi	4 095	4 728	181	9 004	8 342
Keski-Pohjanmaa	2 311	4 443	122	6 876	6 270
Keski-Suomi	3 005	4 098	182	7 285	6 656
Lappi	1 183	1 735	101	3 019	2 494
Pirkanmaa	2 813	4 333	130	7 276	6 573
Pohjois-Karjala	2 322	3 331	159	5 812	5 493
Pohjois-Savo	4 378	6 290	177	10 845	10 303
Pohjois-Suomi	4 486	7 430	287	12 203	11 274
Satakunta	4 574	6 943	138	11 655	11 039
Uusimaa	2 276	2 509	633	5 418	4 989
Varsinais-Suomi	5 589	7 475	543	13 607	12 571
Yhteensä	52 200	75 105	3 280	130 585	120 655
Metsänhoitoyhdistykset					211 057
YHTEENSÄ					331 712

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry

Simonkatu 6, 00101 Helsinki

vaihde 020 4131, fax 020 413 2409

www.mtk.fi